XIII. évfolyam Budapest. 87. szám. Szombat, 1879. márczius 29.

Előfizetési díj:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva:
Egy évre . . . . . 20.—
Félévre . . . . . 10.—
Negyedévre . . . . . 5.—
Egy hóra 1.80

Egy szám 6 krajczár.

Hirdetési díj: 9 hasábos petitsor egyszeri hirdetése 12 kr., többször 10 kr.
Bélyegdij minden hirdetésért külön 30 kr.
Nyilttér: Öt hasábos sor 30 krajczár.

EGYETÉRTÉS

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:
Budapest, IV. himző-utcza 1. sz.
hová a lap szellemi részét illető minden közlemény küldendő. — A küldemények csak bérmentesen fogadtatnak el.
Kéziratok csak rendkivüli esetben küldetnek vissza.

Kiadó hivatal:
Budapest, IV. himző-utcza 1. sz.
hová az előfizetési pénzek küldendők.

Okkupálunk.

Volt egyszer egy ember. Schmidtnek hivták az istenadtát. Német volt a születése, német volt a nevelése. Ezt az embert a gondviselés különösen kiválasztotta, hogy például szolgáljon arra, menynyit kell türni, szenvedni, bántalmaztatni egy államférfinak, egy miniszternek, egy diplomatának a nélkül, hogy őt elhagyná a türelem, a keresztyéni szeretet és jámborság hármas erénye. Jézus Krisztus azt prédikálta egykoron, hogy tűrőké és szenvedőké a menyország. No ez a Schmidt megérdemelte a menyországot. — Ez a Schmidt ugyanis Európa áldozata, a berlini szerződésnek fájdalomszülöttje. Ezt a Schmidtet az európai hatalmak kinevezték Kelet-Rumélia pénzügyi igazgatójává, hanem nem adtak hozzá sem Kelet-Rumélit, sem pénzügyet. Ez a jámbor német ember azt gondolta, hogy neki kötelességében áll Kelet-Rumélia pénzügyeit rendezni, az orosz és bolgár pénzügyi gazdálkodást ellenőrizni, a kelet-ruméliai pénztárakat megvizsgálni s mind e nagy czél elérése végett Kelet-Rumélia városait beutazni. Azokat a városokat, a melyekben muszka volt az ur s bolgár akart lenni az uraság és a melyekben Schmidt urat ugy tisztelték, mint Európát; Európát ugy tisztelték, mint a törököt; a törököt pedig ugy tisztelték, hogy a hol jó szerével tehették, uton-utfélen agyonverték büntetlenül.

Persze Schmidt ur nem kellett se orosznak, se bolgárnak. Ha Onouhoz ment: Onou gorombáskodott vele; ha Lobanoffnál panaszkodott: Lobanoff nem adott neki elégtételt. Ha elment Filippopolisba: embereit megverték, magát megszalasztották. Ha elment Drinápolyba: Dondukoff-Korzakoff herczeg ugy beszélt vele, mint valami bajazzával. „A pénztárakat megvizsgálhatja édes ur Európa nevében, de a pénzhez közel nem eresztem, ha pedig a bolgárok egy kissé agyon akarják csapni, én meg nem védelmezhetem.“ Persze Schmidt ur nem azért volt német származásu, hogy mindjárt visszariadt volna az akadályoktól. A hány városból kikergették: ugyanannyiszor jelentést irt az európai bizottságnak és Layardnak, Zichynek, Lobanoffnak és a portának s ugyanannyiszor nem segitett rajta se bizottság, se Layard, se Zichy, se Lobanoff, se a porta. Utazott tovább, bántalmaztatott tovább és szenvedett tovább, mintha Wrede herczeggel lett volna atyafiságban. Nem végzett soha semmit, hanem irta a jelentéseket szakadatlanul.

Utóbb már csak kozák fedezet mellett lehetett neki utazgatni. Igy is előre megizenték neki minden városból, Szlivnóból, Jámboliból s egyébbünnen, hogy ha oda megy: kitekerik a nyakát. Schmidt ur mégis oda ment mindenhova. E hó 17-én Szlivnóba, ott azonban még a kozákokat is szétverték mellőle, maga is csak nagy nehezen menekülhetett be a templomba. A muszka generalisnak ágyukat kellett felállitani, hogy ezek tanitsák meg a bolgárokat a Schmidt ur iránti vendégszeretet gyakorlására. Még ezt se unta meg Schmidt ur és még tovább is megmaradt volna Kelet-Rumélia pénzügyminiszterének, hanem miután a muszkának május 3-áig ki kell üritenie Kelet-Ruméliát, miután a muszka főhadiszállás Burgászból áttétetett már Odesszába és miután akként minden kozák és minden orosz ágyu eltávozik s elviszi magával Schmidt ur hivatalos tekintélyét: ennél fogva Schmidt ur elérkezettnek látta az időt szakitani Wrede herczeghez méltó eddigi türelmével s lemondani a kelet-ruméliai pénzügyi igazgatóság nagy tisztességéről.

Eddig Schmidt ur képviselte egyes egyedül azt az országot, mely Berlinben és a papiroson Kelet-Ruméliának neveztetik. Most már Schmidt ur is lemondott, az oroszok is eltávoznak — mi történik most már a Balkán déli lejtőjén, a rózsák ligeteinek országában, a Maritza völgyeiben? A muszkák után oda török kormányzónak kellene menni, de török katonaság nélkül. Hajh de mit müvelnének a bolgárok a török kormányzóval, a kit nem véd a kozák, mikor Schmidttel is ugy bántak, a kit védett a kozák? E nehéz kérdésre csak Andrássy gróf tud megfelelni, a ki sem többet, sem kevesebbet nem tanácsol Londonban, Berlinben, Párisban és Szentpétervárott, mint azt, hogy európai vegyes hadsereg okkupálja Kelet-Ruméliát. Tehát megint okkupálunk. Boszniát, Herczegovinát a magunk erejével, Novi-B zárt török szövetséggel, Kelet-Ruméliát pedig európai vegyes hadsereggel. Ebben a hadseregben természetesen legnagyobb arányt a magyar és osztrák csapatok képeznének, miután Európából Kelet-Ruméliához mi vagyunk legközelebb. No meg talán rajtunk kivül még a török csapatok.

Hogy mi képezi Andrássy grófnak legkezelebbi s mi képezi végső czélját: erre sem mi nem tudunk megfelelni, sem Andrássy gróf nem tudna megfelelni. Azon egyszerü oknál fogva, mert Andrássy grófnak mindig az a czélja, a mit Bismarck a maga kezével s Gorcsakoff a Bismarck kezével elébe tűz „esetről esetre.“ Hogy azonban Andrássy grófnak ekként adoptált czéljai nem lehetnek valami üdvösségesek: az már onnan is világos, hogy ő még egy egész évig nem akarná a keletruméliai török kormányzó kineveztetését s hogy e tekintetben csakis az angol kormány kész és képes őt rendre utasitani. Ő még nem jutott el Novibazárba, s még az egy katonabandát s az egy regement katonát nem küldte el rendet csinálni Szalonikig. Addig pedig, mig mindez meg nem történik, Andrássy grófnak nem szabad azon törekedni, hogy a török állami tekintély bárhol is a Balkán félszigeten megszilárduljon. A zavarosban nemcsak halászni lehet, hanem egyuttal okkupálni is hol egyenesen, hol vegyesen, hol a törökkel, hol annak daczára, hol Európa megbizásából, hol annak megbizása nélkül.

Vajjon elsül-e Andrássy gróf okkupáló terve: az még nem bizonyos, de már nem valószinütlen. A hang meg van pendítve, a jelszó ki van adva. Andrássy grófnak bizalmas lapja hirdeti is már Bécsnek városában. Annyi bizonyos, hogy teljesen illik Andrássy grófhoz az uj okkupáczió javaslata. Ha csak tizezer katona venne is részt az európai vegyes hadseregben egy éven át: az a nehány millió forintnyi tulkiadás, melybe ez a csapat kerülne, épen elég lenne arra, hogy a delegáczió megszavazott budgetét csuffá tegye, a magyar deficzitet még jobban szaporitsa s az országgyülés tudta és beleegyezése nélkül a magyar kormány uj kalandba keveredjék. Ennél a tervnél természetesen sokkal jobb, egyszerübb, olcsóbb és czélravezetőbb volna a török kormánynak megengedni, hogy kellő számu hadierővel Kelet-Ruméliába bevonuljon s ott a kozák gazdasághoz szokott bolgárokat rendre utasitsa, — ily megoldás azonban nem illenék Andrássy terveihez. A berlini szerződés meg van szavazva, tehát most már megint csak — okkupálunk.

Országos botrány.

A kormány és a bécsi Union-bank közös erővel meg akarják röviditeni a magyar kincstárt 650.000 forinttal. Az eset, mint az ma a képviselőházban is tárgyaltatott, a következő:

1870-ben Strousberg vállalkozott arra, hogy a magyar észak-nyugoti vasutat Komárom-Érsekujvár és Trencsén között 60 mfld hosszuságban 16½ mértföldre terjedő állami biztositással, azon tul pedig biztositás nélkül kiépiti. — A szerződés a kormánynyal megkötteteti s törvénybe iktattatott, — Strousberg köteles volt 650.000 forint bánatpénzt letenni s tényleg le is tette, melyet azonban törvény szerint mulhatlan elveszt, ha három hónap alatt ki nem mutatja, hogy a vasut épitéshez szükséges tőkének 30 perczentje körülbelől 10 millió forint tényleg és valósággal elő van teremtve. Miután pedig Strousberg e föltételnek eleget nem tett, a pénzt elő nem teremtette, a vasut épitését meg sem kezdette: ennélfogva a 650,000 forint ovadékpénzt elvesztette s azt a kormány visszatartotta.

Multak az évek, Strousberg a maga jogait csakhamar átruházta a bécsi Unionbankra s a bank 1872-ben azt kérte, hogy a kormány a 16½ mértföldre megállapitott mintegy félmilliónyi évi biztositási összeget terjessze ki az egész 60 mértföldre s akkor ő egy ily uj engedélyokmány alapján kiépiti az egész vonalat. A kormány ugyan hajlandó lett volna erre, de a törvényhozás az engedély-okmányt meg nem adván, az egész ügy elejtetett s a kormány a Strousberg és Unionbank által meg nem tartott 1870-i koncesszziót megszüntnek s az ovadékösszeget az engedélyesek által elveszettnek nyilvánitotta. Az Unionbank ugyan forma szerint nem mondott le az ovadék iránti igényétől világosan, de 1873-tól kezdve ténylegelejtette, sőt vagyonmérlegében, mint jogilag nem indokolható követelést, egyenesen kitörölte s a bankrészvényesek közgyülésén mint végleg elveszett értéket mutatta ki.

A mult év folyamán azonban a bank igazgatósága Minkus ur és egy bizonyos dr. Hercz ur, kinek a magyar képviselői és kormánykörökben ismeretsége van, bizonyos kilátást nyertek s ujra meginditották a 650 ezer forint iránti kérelmi tárgyalást. S miután a magyar kincstári jogügyek igazgatója Szepessy ur a kormány elé olyan véleményt terjesztett, hogy az Unionbankot a 650 ezer forint az 1870. 41. t. cz. ellenére is megilleti: ennél fogva a bank fáradatlanul sürgeté a pénz kiadását. Addig azonban teljesen hiában, mig Széll Kálmán volt a pénzügyminiszter. Ő azonban eltávozván, gr. Szapáry pénzügyminiszter sietett törvényjavaslatot adni be, melynek értelmében az Unionbanknak az óvadéki összeg visszafizetendő.

E törvényjavaslat tárgyaltatott a pénzügyi bizottságban s el is fogadtatott olyan indokokból, melyek a bank követelését egyáltalán nem igazolják. A pénzügyi bizottságot állitólag azon indokok győzték meg, melyek a magyar kincstári jogügyek igazgatójának jogi véleményében előadatnak. Ezen jogi vélemény azonban, mint a pénzügyminiszter által titkosnak jelzett okirat, a pénzügyi bizottság tagjaival sem közöltetett, hanem közöltetett csak néhány kormánypárti képviselővel és azonkivül az ellenzéki képviselők közül, kik tagjai a pénzügyi bizottságnak, Horváth Lajos, Bujanovich Sándor és Lukács Béla képviselőkkel: — egyébként a jogi véleményt gr. Szapáry csak élő szóval adta elő. A mi annál sajátságosabb, mivel Eötvös Károly mai képviselőházi beszédében foglalt azon állitást, hogy ama titkos okiratról bizonyosan bir tudomással az Unionbank, az utána felszólalt pénzügyminiszter nem tagadta.

Az ügy ilyen állásában követelték ma Irányi Dániel, Eötvös Károly és Simonyi Ernő, hogy a törvényjavaslat a képviselőház igazságügyi bizottságához utasittassék s a képviselők információja végett a szükséges okiratok, s kivált az a titkos jogi vélemény is terjesztessenek elő. A képviselőház ez inditványt elfogadta.

Budapest, márczius 28.

A tiszaszabályozási rendszer gyökeres átvizsgálására nézve a kormány — mint értesülünk — komolyan elhatározta, hogy külföldi szakértőket is meg fog hivni, hogy ezek igazságos vélemény nyilvánitásában, az országnak, s különösen a sujtott és panaszos vidékeknek teljes megnyugvásuk legyen. A kormány a meghivásra nézve azon helyes módot követi: hogy az illető külföldi kormányokat megkeresi, hogy azok jelöljék ki legjelesebb szakértőiket. Mi is tudunk egy jeles szakértőt, s ez Stephanovits lovag, a ki, mint tudjuk, Béesben mérnökkari törzstiszt; s a ki a mai katasztrófákat szaktudományilag és gyakorlatilag előre meg irta, s a tiszaszabályozási rendszer hiányait már évek előtt kimutatta.

Hajtóvadászát Szt-Pétervárott.

Szent-Pétervárt időről-időre egy puskalövés riasztja fel a kedélyek nyugalmát. A lövés visszhangot kelt az óriás czári birodalom minden részében, és egész Európa pillanatra megrendül a dördülés zajától. Mi történt? A tény voltaképen nagyon egyszerü és a legszükebb körben mozog. Nem forradalom, nem lázadás, semmi tömeges mozgalom, csak egyes ember merénylete más ember ellenében. De a világ fölfogja, hogy ez egyéni epizód egy uralkodó rendszernek szükséges kiegészitő része. Azt lehet mondani, hogy a megujuló puskalövések oda tartoznak Oroszország kormányzati gépezetének előszabott müködéséhez. Korábban közmondásul járt Európában, hogy Oroszországnak kormányformája az absolutismus mérsékelve a czárgyilkolás által. Ma sincsen másképen, az elvnek lényegében nem állott be változás. Sőt mint minden emberi intézmény, a gyilkolás intézménye is fejlődött, növekedett, tökéletesebb alkalmazást nyert.

Már rendszeresen müködő, folyton ellenőrző hatósággá lett. Ott van mintegy titkos láthatlan kormány, mely harczot indit a látható és uralkodó kormány ellen, örök rettegésben tartja a czárt és a minisztereket a Newapart fényes palotáiban, számonkéri a főhivatalnokok és helytartók tetteit, nyomában van mindenütt a rendőrügynököknek. És a titkos kormánynak nagy számadása van, halálitélet jő halálitélet után. Főkép a harmadik titkos osztály főnöksége, a legfelsőbb rendőri állás lett valódi Uriah-helylyé. A kiket a czár parancsa oda állit, a halálnak látszanak eljegyezve. Trepoffot és Mezencseffet elérte végzetök, Drentelen tábornok most még szerencsésen kikerülte sorsát. De épen az utóbbi eset keltett legnagyobb megdöbbenést Szent-Pétervár hivatalos köreiben. A merénylet fényes nappal, a legnépesebb utczán, nagy katonakiséret és rendőrök tömegei között lett megkisértve, és a vakmerő gyilkos lóháton, majd bérkocsiban elmenekülhetett. Sz.-Pétervárott kimondják, hogy ily körülmények között minden személybiztonság megszünt. Az orosz nép még nem lépett ki az engedelmesség viszonyából, és nem kell lázadásra a despotismus korbácsa ellen, de ugy látszik engedelmeskedik minden kormányának, a látható és hivatalosnak valamint a láthatlan és titkosnak, mindegyiknek a maga hatáskörében. Megfizeti az egyiknek az adót és szolgáltatja neki a katonákat és némán engedi, hogy a másik az előbbiuek ügynökeit halomra lőjje. Természetesen az ily engedelmességben a hivatalos hatalom mindent veszit, a titkos hatalom mindent nyer. A dolgok ily állapota a kormányra nézve hovatovább tarthatlan lesz.

Mert nem igaz már, mintha a gyilkosság mérsékelné a czári absolutismus gyakorlatát. Hajdan, mikor udvari cselszövények és palota-forradalmak tették el láb alól az alkalmatlan czárokat, a gyilkosság egy uj politikának győzelmét is jelenthette. Ma az a harcz, melyet népies körökből a gyilkosság fegyverével folytatnak, örökös fokozásban mindig teljesebbé teszi az erőszak rendszerét az egyik és másik oldalon egyaránt. A czári despotismus, a szünetlen zsarnoki elnyomás idézi fel a merényleteket a zsarnokság zsoldosai ellen, a merényletek teszik folyton kegyetlenebbé és elkeseredettebbé a zsarnokságot. A legujabb merénylet után, mint jelentik számos kormányzóság fölött az ostromállapotot fogják kihirdetni. Hogy Oroszországban ez minő iszonyatos hóhér uralommal, az öldöklés és vagyonkobzás mily gyászos rendszerével jár karöltve, a világnak már volt alkalma megismernie. Az emberiség szivét ujra borzalmas nyögés fogja megingatni, mely Oroszország végtelen rónáin és Szibéria jégmezőin kél az eltiprott és halálra kinzott milliók kebléből. De bizonyos, hogy a véres elnyomás csak az általánosabb és iszonyatosabb megtorlást készíti elő. A kormányzatot már dühös őrültség fogja el, de válaszolni fog majdan rá a népszenvedélynek még dühösebb őrültsége. Kétségtelenül eljön a nap, hol az orosz népben müködő indulatok az elkeseredésnek mindig jobban felszitott lángiain forrva egy általános és fékezhetlen forradalom kitörésére fognak vezetni. A mi most történik, a titkos kiáltványok, az iskolai tüntetések és az egyes utczai merényletek még nem jelentenek forradalmi hangulatot az orosz nép tömegében. Hinnünk kell, hogy az orosz izgatók azért nyulnak ily koczkáztatott kisérletekhez, mert nem képesek még a népnek szélesebb rétegeit forradalmi lázba hajtani. De épen oly uton közelednek czélukhoz, hogy a már ugyis meggyülölt czári absolutismust az ő belső természetének teljes kifejtésére s a végletek alkalmazására rákényszeritik. Mig egy részről az orosz népnek szabad szelleme és felvilágosultsága folyton növekszik, másrészről a reá nehezedő zsarnokság mindig véresebb és gyilkosabb harczra száll ellene. A mi az uj orosz társadalomnak megnyilt öntudata előtt már ugyis a türhetlen erőszak és szégyenletes leálázás szinében tünik fel, azt a czári önkény még uj erőszakkal és uj lealázással tetézi, hogy a nyilatkozó öntudatot elfojthassa. Mily hiába kisérlet! A végzetnek utja ez! A czári hatalom üldözőbe akarja venni a forradalmi szellemet és nem látja, hogy az a forradalmi szellem épen ő benne táplálkozik, az ő erőszakával fejlődik és az ő méhéből fog kikelni.

A jövő orosz forradalom iszonyu képet fest a távol láthatárra. Oroszországban a társadalmi és politikai harcz minden irányban végletes alakot ölt és végletes fejleményeket idéz. De nincs rajta mit csodálkozni. A milyen szörnyü drámának igérkezik a jövő orosz forradalom, csak természetes igazságszolgáltatás lesz benne. A despotismus nem volna az emberiségnek oly átka, a minő ha épen nem az volna következménye, hogy a visszahatást is borzalmas kitöréssé teszi. Milyen hiábavaló dolog erkölcsi megbotránkozással elitélni az orosz forradalmárokat, hogy a legszélsőbb felforgatás elveit vallják és az orgyilkosságot választják politikai fegyverökül. Mi más fejlődhetik ki a czári zsarnokság fojtó légkörében, milyen más védelem létezik a legvéresebb bakókormányzat ellenében?

A görög-török határigazitási kérdés élesedése.

Ugy látszik, hogy már a franczia is kezdik sokallani a görögök tulzott követeléseit. Fournier franczia követ, ki a szultán kegyét legnagyobb mérvben birja, nem igen kedvezőleg nyilatkozik a göröge diplomatákról és kimondja, hogy ideje volna már inkább más bőrét is nyuzni, mint mindig a törökét. A szultán igen elcsüggedtnek látszott, midőn Fournier nála volt, hogy átnyujtsa azon jegyzéket, melyben Grévy elnökké választatása notificáltatott. A Toqueville- féle kölcsön meghiusulása majdnem kétségbe ejti, hasztalan igyekezett őt Fournier biztatni egy uj más kölcsön létesitése reményével.

Legujabban az ottoman bank a kenyérsütőknek naponkint 3000 török fontot kénytelen adni, hogy a kenyér árát fel ne emeljék. A pénzszükség leirhatatlan, a hadsereget, bármennyire szállitották is le, alig birják tartani. De legnagyobb bajt okoznak Törökországnak viszonyai a külfölddel.

Igaz ugyan, hogy Reuf pasa már bevonult Drinápolyba és a lakosság által meglehetősen jól fogadtatott, ugy annyira, hogy az ottani görögök és bolgárok egy kérvényt intéztek a szultánhoz, melyben Reuf pasának 5 évre való kinevezését szorgalmazzák. De ez legfeljebb Drinápolyban van igy, a vidéken és a távolabb eső városokban nagyon is készülnek felkelésre. A porta leghitelesebb helyről értesült, hogy a muszkák távozásuk előtt 30.000 fegyvert osztottak ki a kelet-ruméliai bolgárok közt, és hogy igen sok muszka tiszt paranesot kapott a bolgár milicziánál szolgálatba lépni. A törököknek csak egy eszközük van mindezen bajokból kivergődni, ha a kelet-ruméliaiaknak épp oly szabadelvü alkotmányt és autonomiát adnának, mint a krétaiaknak. Akkor minden nagy bolgárségi aspirácziókat megszüntethetnének.

Ami a görög-török határigazitási kérdést illeti, erre nézve Törökország mindent akart engedélyezni, mit tőle józanul lehetett követelni. Görögország nagyon jól tenné, ha kissé alább hagyna követeléseivel és megelégednék azzal, mit a porta Thesszáliából oda akar engedni neki nem pedig Epirusig terjeszteni ki kivánságait. — A görögök azt állitják, miszerint albán nemzet nem létezik. Ez pedig nem ugy van, mert az albán nemzet nem csak létezik, hanem nagyon erőteljes nép és jogosan követel maga számára autonomiát. Lehetnek közös érdekei Görögországgal, de soha sem fogják az albánok beleegyezésüket adni, hogy Görögország által beszivassanak. Görögország jobban tenné, ha szörmentében bánnék velök, akkor mint jó szomszédok egymás mellett épugy megmaradhatnának mint Svécia Norvégiával.

A törökök is egy idő óta, mióta t. i. Mukhtár pasa alkudozásai nem sikerültek, mit sem akarnak hallani koncessziókról. Said pasa minap igy nyilatkozott: „Semmit sem adunk a görögöknek, de Albánia kapjon autonomiát.“ Ozman pasa pedig kijelentette, hogy ha a porta a görögöknek engedni akar csak egy talpalatnyit is az epirusi területből, azonnal beadja leköszönését.

A görögök azon igéretekre támaszkodnak, melyekkel Waddington kecsegtette őket Berlinben. Ha György király megkisérlené aspirácziőikat elfojtani, akkor kétségtelenül trónját koczkáztatná. Bár mennyire gyülölik is a görögök a szlávokat, mégis azt hiszik, ha Muszkaország karjai közé vetik magukat, legalább politikai és polgári jogaikat biztositják. „Háborut kivánunk“, kiáltoznak. „Jól tudjuk ugyan, hogy vereséget fogunk szenvedni, de ha megvernek a törökök, akkor majd Európa tesz valamit értünk.“

Igy tehát alig remélhetni, hogy ezen kérdés békés uton intéztessék el. Ezen fatalis határigazitási kérdés Anglia és Francziaország államférfiainak még alkalmatlauabb, mint maguknak a pörös feleknek. Anglia Törökországot, Francziaország Görögországot pártolja jobban, azonban az még is bizonyos, hogy inkább engedendenek vagy az angol vagy a franczia államférfiak, semhogy ezen kérdés felbonthassa barátságukat.

Egyébiránt ugy hiszszük, ha Görögország látni fogja, hogy a hatalmakhoz intézett felszólitása pusztában elhangzó szó lesz, majd más hurokat fog pengetni s akkor is még igen boldognak tarthatja magát, ha azt nyeri el, amivel Törökország megkinálta.

Magyarok iránti rokonszenv Franeziaországban.

— Saját levelezőktől. —

Páris, márczius 24.

Már sok alkalommal volt alkalmam indokolni rendithetlen tiszteletem, szeretetem és ragaszkodásomat a franczia nemzethez, és őszintén mondhatom, hogy mentől tovább élek közöttük, annál inkább meggyőződöm arról, hogy nem élek illuziókban. Azon borzadalmas katasztrófa, mely Szeged romba dölésével a magyar hazát és a nemzetet sujtotta, uj alkalmat ád a franczia nemzet iránt táplált s mindinkább erösbülő szympatiámat hirdetni, mely e roppant szerencsétlenség közepette szivemben még erősebb gyökeret vert.

Nem vagyok képes leirni azon részvétet, melyet e „nagy nemzet“ a szerencsétlen szegediek s a Tiszavidék lakosai iránt nyilvánit. Valóban némi megnyugvásul szolgálhat hazánk megpróbált lakosaira azon barátságos érzelem és részvét, melyet a külföld, mint különösen Anglia- és Franeziaország balsorsunk közepette tanusit.

Itt Párisban valóban leirhatlan a részvét. Mindenki siet filléreivel szerencsétlen vizkárosult hazánkfiai nyomorának enyhitésére. A franczia nemzet jótékony-czélu adományokban határozottan, páratlan a világon, példa arra, hogy messze ne menjek, az 1873. tüzvész a rue des Citeaux, a communardok által kivégzett gendarmeok árvái, Chaidet Gustave, az 1874—75-i vizkárosultak s végre a többek között Abbé Roussel árvaházának megmentésére rendezett adakozások eredménye. De hogy a részvét oly nagy legyen a külföld szerencsétlenei irányában, midőn Franeziaországban is elég azok száma, valóban feltünő, amit én most tapasztalok legínkább, a szegedi vizkárosultak irányában. Le a kalappal uraim!

Én már 13-án elmentem a „Figaro“ szerkesztőségéhez, miszerint, a mint a rémhirről értesültem, kérvén a „Figarót“ mint leghatalmasabb lapot, lenne szives a gyüjtést elfogadni. A legnagyobb részvét és sajnálkozással adták azonban tudomásomra, hogy ezt nem tehetik, miután tavaly azt megtagadták a Temsén történt „Alice“ katasztrófa szerencsétlenei iránt, de ugyanez alkalommal a legnagyobb készséggel adtak helyet felhivásomnak — mintegy csodálkozván, hogy az más oldalról még nem tétetett meg. Ugyan aznap voltak a nagy debattok a nemzetgyülésben, és ennek folytán nem igérhette meg annak közlését a következő napon, igy történt az, hogy felhivásom csak 15-én reggel jelent meg — melyért a „Figaró“ szerkesztőségének ezennel hálás köszönetemet kifejezni és azt nyilvánosságra hozni el nem mulaszthatom.

Ez alkalommal egy kedves kötelességnek gondolok eleget tenni, ha hazámmal megismertetem annak a nevét, ki a szegedi vizkárosultaknak

Lapunk mai számához egész iv melléklet van csatolva.

segélyére első sietett Francziaországban segélyt nyujtani.

Mindenesetre én vagyok azon szerencsés, a ki a nemes lelkü francziának kegyes adományát kezemhez vettem, kit életemben soha sem láttam és nem ösmerek.

A legelső adakozó neve:

Abbé Tapie, 19 rue Notre-Dame des Champs.

Egy feletébb érzékeny és résztvevő levél kiséretében, melyet legkedvesebb emlékeim közé sorolok, küldte utalványban adományát.

Hogy mennyire sietnek a francziák segélyünkre jönni, bizonyitja azon körülmény, hogy egy szolga 3 izben keresett, minden napon, s nem találván, tegnap este ujból eljött, két napoleon d'ort tevén asztalomra a szegediek részére egy látogatójegy kiséretében: Leon Tual Commisaire Priseur 39 rue de la Victoire.

Ugyancsak a napokban anonyme 100 frkot kaptam, de már itt nem állhattam meg, hogy e névtelen adakozó nyomára ne jöjjek, hazámban ismerjék legalább nevét; nagy bajjal, s csakis a postabélyeg, és a városrészbeli posta utján jöttem nyomára, az anonyme: Naphegyi Gábor, Venezulában élő, jelenleg itt utazóban levő „48-as“ hazánkfia.

Mindenütt nagy az élénkség, több társulat és bank nyitottak aláirásokat, igy a magyar egylet is hirdette magát 15-én az esti lapokban, az osztrák államvaspálya párisi comitéje, Bank union general, stb.

Beust nagykövetünk is rendez konczertet, melyben csupán osztrák-magyar müvészek fognak müködni. Okvetlenül nagy sikere leend.

Meg vagyok győződve, hogy Francziaországból nagy összegek fognak gyülni szerencsétlen vizkárosultainknak, mi által a franczia nemzet uj bizonyitékát adandja a magyar nemzet iránti szimpathiájának.

Varjassy Béla.

A szegediek segedelmére.

— Az „Egyetértés“ gyüjtése.“ —

Utolsó kimutatás	4799 frt	98 kr.
776 frank, 74 ezüst huszas, 1 dollár és 1 ezüst forint.		
A czeglédi községi polg. iskola növendékeinek adakozása . . .	17 „	80 „
Francsics Rezső Szerecsenyről .	5 „	— „
Egy honvédtiszt Paksról . . .	2 „	— „
Biró Vincze, Gitz község birája gyüjtött	25 „	— „
Szabó Károly és Germány Lajos gyüjtése Diósjenőn	54 „	36 „
Összesen:	4904 frt	14 kr.

776 frank, 74 ezüst huszas, 1 dollár és 1 ezüst forint.

Figyelmeztetjük és kérjük tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetésük e hó végével lejár, hogy ujabb megrendeléseiket mielőbb megtenni méltóztassanak.

Lapunk előfizetési ára:

Ápril hóra	—	—	1 frt 80 kr.
Ápril—junius	—	—	5 frt — kr.
Ápril—szeptember	—	—	10 frt — kr.
Ápril—deczember	—	—	15 frt — kr.

Lapunk mindennap, tehát hétfőn és ünnepek után következő napokon is megjelen.

Az előfizető nevének, czimének, lakhelyének s az utolsó postának tisztán s olvasható kiirását kérjük, hogy a lap szétküldésében hiba ne történjék.

Előfizetést a hó bármely napjától elfogadunk.

Régi előfizetőink legczélszerübben cselekszenek, ha czimszalagjukat a postautalvány szélére ragasztva beküldik a kiadóhivatalnak.

☛ *Az előfizetési pénzek és postai utalványok Budapestre az „Egyetértés“ kiadóhivatalába (himző utcza 1. szám alá) küldendők.*

Az „Egyetértés“ kiadó-hivatala.

UJDONSÁGOK.

— márczius 28.

— ***Lapunk mai száma mellékletének tartalma**: **Országgyülési tudósitás. A tiszai árviz. Közgazdaság. Tárcza: Az emberirtó. Szibérián keresztül.***

* Időjárás Budapesten. Borult, esős. Hőmérő állása + 7 R.°

— Személyi hirek. Tisza miniszterelnök ma az üllei laktanyában megtekinté az ott elhelyezve levő szegedi menekülteket. Pallavicini Sándor őrgrófnak a király kamarási méltóságot adományozott. — Várady Gábor orsz. képviselőt sulyos családi gyász érte; leánya b. Sztojka Béláné M.-Szigeten meghalt. A boldogult még csak 23 éves volt. — Liszt Ferencz április 1-én a fővárosból Bécsbe megy néhány napra, honnan ismét Budapestre tér vissza s pár napi itt időzés után huzamosabb időre Weimarba utazik. A husvéti ünnepleket is ott fogja tölteni. — Fraknói Vilmos olaszországi utjából más áprilir elsejére visszatér Budapestre. — Pulszky Ferencz, a n. muzeum igazgatója aprilis 1-én üli meg muzeumi igazgatósága 10-ik évfordulóját. Ez alkalommal a muzeumi tisztviselők testületileg tisztelegni fognak nála.

— Pestmegye hódoló felirata. Pestmegye közönsége a király ezüst lakodalma alkalmából a királyi párhoz a következő hódolati feliratot intézte: Felséges császár és apostoli király, Felséges császárné és királyné, Legkegyelmesebb urunk és asszonyunk! Alig nyilvánulhat a hü alattvalóknak fejedelmük iránti őszinte ragaszkodása és szeretete meginditóbb módon s élénkebb örömérzéssel, mint egy legmagasabb családi ünnepély alkalmával, melyen fejedelmi erényekkel tündöklő szivek boldog frigykötésük negyedszázados évfordulóját ünneplik. Az egész ország, az egész monarchia, felségtek összes hü alattvalói kivétel nélkül, mint egyetlen nagy család gyermekei, a legőszintébb örömérzettől telnek el a gondviselés által uralkodóknak és nemzeteknek ritkán nyujtott s a Habsburg-Lothringen ház uralkodása alatt még elő nem fordult ezen ünnepélyes alkalommal. Ámde Magyarország központi megyéjének örömérzete még bensőbb, mert ezen megyét mások helyett külön történelmi és kegyeletes emlékek kötik a felséges uralkodó házhoz. Pestmegye örökös főispánjai hosszu idők során az ország nádorai s köztük a császári királyi Uralkodó ház több dicső emlékü főherczegei voltak. Pest vármegye közönsége részesült legelőször azon szerencsében, hódolatteljesen üdvözölhetni felségedet, ekkor még cs. k. ifju főherczeg Ferencz József Károlyt, midőn — mint ő felsége a boldog emlékezetü V. Ferdinánd által kiküldött királyi biztos — 1847-ik évi október hó 16-án ő fensége István, csász. kir. főherczeg királyi helytartót a megye főispáni székébe ünnepélyesen beigtatta. Élénk emlékezetében van a megye közönségének, de jegyzőkönyveiben a késő utókor számára is megörökittetett a kitörő öröm és lelkesedéssel fogadott beszéd, melyet felséged, mint királyi biztos, azon alkalommal a megye közönségéhez magyar nyelven intézni méltóztatott. Emlitsük-e még, hogy felségtek gyakran szerencséltetik megyénket, s hogy hódolatteljesen szeretett királynénk ő felsége az évnek egyik szakában megyénk területén — Gödöllőn — örömest szokott időzni. Mindezen körülmények és történelmi kegyeletes emlékek indokolttá teszik, ha Pest-Pilis-Solt-Kiskun megye törvényhatóságának közönsége fokozottabb örömérzettől lelkesülve, őseitől örökölt hüség- és hódolattal jelen meg ez ünnepélyes napon felséges királyunk és királynénk trónja zsámolyánál, hogy legőszintébb szivből fakadó szerencsekivánatainak, alattvalói hüsége és ragaszkodásának hódolatteljes kifejezést adjon s buzgó fohászt emeljen az egek urához a királyok királyához, hogy tartsa meg felségteket s a felséges uralkodó házat virágzásban, fényben, dicsőségben és hatalomban, s felséges urunk királyunk alkotmányos érzületét s alattvalói iránt tanusitott szeretetteljes atyai jó szivét, felséges asszony királynénk páratlan női erényeit részesitse azon jutalomban: hogy — nem ismerve bánatot és gyászt — megelégedett hü népeik szeretetétől környezve, a halandók életkorának legtávolabb határáig éljenek s jóltevő napként áraszszák meleg szeretetüket népeik jóllétének felvirágzására! A mindenható hallgassa meg a népek milliói által visszhangzott fohászunkat! Ezen érzelmekkel s változatlan hüséggel vagyunk Budapesten, az 1879-ik évi márczius hó 18-ik napján tartott közgyülésünkből, legkegyelmesebb urunk és asszonyunk legalázatosabb hü alattvalói: Pest-Pilis-Solt-Kiskun megye közönsége.

— A magyar nyelv népiskolai oktatása már nem sokára törvénynyé lesz. E tárgyra vonatkozólag Czelder M. a magy. prot. Figyelő szerkesztője ujabban a következő adatokat közli lapjában: Felső-Bányán, hol a román egyház több tagot számlál, mint a református, a román vegyes iskolában alig van 20 gyermek, mig a reformátusoknál 140. A román iskolában, bár a tanitót, mint a lelkészt is a kincstár fizeti, a magyar nyelv tanitásáról tudni sem akarnak. S mi történt néhány éve? A román iskolában magyarul nem tanitott román növendékek 12—14 évesek, csak egy évben 42-en jöttek a reformátusok vasárnapi iskolájába, s tanultak meg olvasni irni magyarul. S minő nagy fáradtságával a tanitóknak. Midőn ezt a tanfelügyelővel közöltük s figyelmét felhivtuk arra, hogy a román iskolák iránt tegyen vagy tétessen valami szigorubb intézkedést, azt a választ nyertük, hogy nem lehet, nincs erre utasitás. Ezt csak némi tájékozásul emlitjük meg. — Mily különböző a magyarországi s a romániai román atyafiak gondolkozása. Romániában, pitesti iskolánkban, melyben Nagy József lelkész vezetése alatt három nyelven magyarul, románul, németül tanultak, a külön nemzetiségü s vallásu gyermekek 1864-től, volt olyan év, hogy 30—40 román gyermek is, kereskedők, bojárok gyermekei tanultak. — Kérdém egykor egy előkelő urtól, ki, ha jól emlékszem, Bojarescu, a hires Bratianunak sógora volt: Uram! minek hozzátok ide gyermekeiteket, hiszen itt magyarul is megtanulnak stb. Épen azt akarjuk. Mi szomszédok vagyunk Erdélylyel, a magyarokkal, azt akarjuk, hogy gyermekeink értsék azon nemzet nyelvét, a melylyel érintkeznek. És megtanultak a román fiuk irni, olvasni magyarul s a magyarok románul. Mit mondtak volna, a magyarországi román érsek és püspökök méltóságaik, ha hallják vala a magyar református iskola növendékei közt a 30—40 tősgyökeres román fiut, midőn énekelték: Isten álld meg a magyart, Hazádnak rendületlenül . . .

— Rémes tett. Borzasztó gyilkosság és öngyilkosság történt ma a külső váczi ut 476. sz. házban. Bretka István 28 éves fiatal molnársegéd évek óta igen boldog házassági viszonyban élt nejével szül. Péter Rozáliával Nem is zavarta volna meg semmi ezt, ha neje már körülbelől 1 és fél év óta nem lett volna mellbeteg. A betegséget Bretka István annak tulajdonitotta, hogy neje a házba járó Mayer Józsefbe, ki a magyar szeszgyárban mint raktárnok van alkalmazva, szerelmes, s a bu annyira megártott szivének, hogy ez maga után vonta a sulyos betegséget. — Ilyen féltékeny gondolatok kinozták Bretkát egy és fél évig, de türte az állapotot, mert fájt neki látni, hogy szép neje napról napra jobban elhervad s hogy napjai ugy is meg vannak számlálva. Fél év óta azonban a szép Amáliának állapota annyira rossz fordulatot vett, hogy az orvosok kijelentették, miszerint részére alig van segitség, mert baja tüdőgümőkór; nem is hagyta el azóta az ágyat hanem fekvő beteg volt. Bretka ma, a midőn a nő délután egy kissé elszundikált, felment a padlásra s lehozta a nagy fejszét. Az ágyhoz közeledve, meggyőződött, hogy neje csakugyan mélyen alszik. Ekkor felkapta a fejszét s neje fejére néhány ütést mért, ugy, hogy homlokát, orrát s fogait bezuzta. Ezután az amugy is gyenge nőt vérébe borulva hagyta feküdni, az asztalhoz sietett s levelet irt szüleinek, melyben ezektől bocsánatot kér, s tudtukra adja, hogy megunta az életét, mert a felesége ugy sem szerette őt, hanem Mayert, tehát véget vet ugy a maga, mint a neje életének. Erre aztán elővett egy éles borotvát s nyakát annyira elvágta, hogy az csak alig csüngött a nyakgerinczen. A szomszédság értesülvén a borzasztó tettről azonnal jelentést tett a rendőrségnél. Onnét Örvesy Vilmos főkapitánysági tisztviselő dr. Kresz kerületi orvossal a helyszinére sietett. De ott már vajmi kevés volt a tenni való. A halállal küzdő asszonyt kórházba vitték, Brettka holttestét pedig külön kocsin szintén a Rókusba szállitották. Az orvosi látlelet azt mondja, hogy Brettka őrjöngő, illetve beszámithatlan állapotban követte el a gyilkosságot.

— Részletek a pusztulásból. A szegedi rémes éjszakáról még mindig lehet hallani vagy olvasni ujabb részleteket. Igy legujabban Zubovics elbeszélései után az „U. g. Al'g. C.“ közli a következőket: Midőn a viz a várost elönté, s az emberek óriási zürzavarban menekültek, ugymond Zubovics, ladikjainkba es dereglyéinkbe belehelyeztem embereimet. Alig voltunk készen az emberek felosztásával és az elhelyezkedéssel, midőn óriási robajt hallottunk és nyomban rá körülbelül egy és fél méternyi magasságu vizoszlop hömpölygött felénk rettenetes zubogással a Rókusból. Oly borzasztó erővel tódult a viz, hogy hacsak nem akartam ladikjainkat az árnak martalékul engedni, kénytelen voltam embereimet kiszállatni, s a ladikok farát lenyomatni, hogy azok arra felemelkedjék s az ár alájuk kaphatom, mert ha úgy talál bennünket, hogy a ladikok nincsenek felemelve felforgat valamennyiünket, a mint hogy ez egygyel meg is esett, melyné! ezen elővigyázat meg nem történt és csak nagy nehezen tudtuk az embereket ismét talpra állitani, A borzalmas események közt legb rzalmasbak azok, mikor egy uszó és menekülő egyént kénytelen az ember ladikjától eltaszitani, hogy más 30—40 ember éltét ne veszélyeztesse azon egy miatt. Ilyen eset pedig nem ritka volt. Már az első órákban akar minden 15—20 perczre lehetett volna egy ilyen esetet számitani — midőn az esengőt a tulterhelt dereglyébe már nem lehetett felvenni: az ár martalékául kellett oda engedni. A vargák utczájában egy ház előtt eveztem, már terhelt volt dereglyém. Akkor vettem észre, hogy odabenn többen várják a mentést. Hányan vannak? kérdeztem. Tizenegyen kiáltott sikoltva egy női hang. A viz a szobában már majd nem az asztalig ért, az aztalon még lámpa égett, körülötte az anyák az asztalon állatva tartották gyermekeiket. Közeledtünk a házhoz, mert még 11 személyt felvehettem volna. Már alig valánk 5—6 méternyire, midőn egy irtózatos roppanás, utána egy pár jajkiáltás reszkettette meg egész testünket; aztán vége volt mindennek: a ház lakóival együtt eltünt a hullámokban. — Egy másik esetnél, — ez már reggel felé volt — a hasadó hajnal derengő világot vetett a borzasztó pusztulás szinterére — midőn ismét egy ház felé közeledve, világosságot láttunk a házból felénk sugárzani. Lámpa fénye volt, de nem az ablakon keresztül tört elő, hanem a házon levő egy nagy tátongó repedésen. A házban hárman voltak. Az anya három éves kis gyermekét tartotta karjaiban. A szobában egy férfi asztalokat és székeket látszott egy kötéllel összekötözni. Az anya szakadatlanul segélyért kiáltozott. Embereim összes erejükkel eveztek a ház felé, s alig voltunk néhány méternyire, midőn ismét egy borzasztó roppanás ballatszott s a házon egy másik, az előbbinél nagyobb repedés támadt. Ezután csak azt láttuk, hogy az anyja gyermekét dobja ki az ablakon. De már e pillanatban a ház teteje egy magasságban volt a viz szinével. — Embereim meglátták a gyermeket a habokban, kihalásztuk, de csak akkor vettük észre, — borzalom futotta el tagjainkat, — hogy a gyermeknek nincs feje. Dobás közben az épen lehulló mestergerenda lemetszette az ártatlan kicsi nyakát. — A ki a gyermekért a vizbe ugrott, csodálatos tapasztalást tett. Azt hivén, hogy legalább is három öles vizet talál, csak megdermedt a meglepetéstő!, mikor csak derékig érő vizet lelt. E dolgot ugy igyeztünk megmagyarázni, hogy itt vagy valami dombnak, vagy valami hidnak kellett lenni, — ha valamely összeomlott ház födele nem volt.

— Kegyelemi kérvények. A királyi pár ezüst lakodalmának aprilis 24-én tartandó megünneplése, mint többször emlitve volt, kegyelmi ténynyel lesz összekötve az uralkodó részéről. Mint halljuk, az igazságügyminiszterhez eddig 2000-nél több kegyelmi kérvény érkezett be. A megkegyelmezésre fölterjesztettek közt első helyen lesz Miletics is, ki ekkép 5 évi börtönbüntetésének csak 1/5 részét üli le.

— A német császárné külön megbizottat küldött Budapestre azon megbizással, hogy itt tájékozást szerezzen az iránt, miféle czikkekre volna leginkább szükségök a szegedieknek. Berlinből a megbizott, Bauer Miksa, az ottani vörös kereszt egylet küldeményét is magával hozta. E küldemény mintegy 400 mázsa ruhanemüt tartalmaz. A berlini nőegyletnél eddig 50.000 márka gyült egybe a szegediek számára. Bauert, az itteni német főkonzul bemutatta a miniszterelnöknek, ki a ruhák kiosztásáról azonnal intézkedett.

— A budapesti Este-ezred egy a hadkiegészitő parancsnoksághoz érkezett távirat szerint a napokban hazajön. Az ezred 13., 14. és 15. százada tegnap kelt hajóra Vukovárt, s holnap (szombaton) itthon lesznek. A 16., 17., 18., 19. és 20. század a törzskarral együtt 4 nap mulva érkezik meg.

— Körözött csaló. A belügyi miniszter valamennyi törvényhatósághoz a következő rendeletet intézte: Tudomásomra hozatott, hogy a selmeczbányai illetőségü Belló Antal, álnéven Zornlaib Antal vagy Ludwig Antal csaló az országban utazgat és befurakodván egyes családokhoz, azok viszonyait kipuhatolja, azután ezek rokonaihoz utazik, üdvözleteket és üzeneteket hoz, azok nevében lopott névjegyekre irt hamis kérelmekkel 50 frtnyi kölcsönöket kér, azután eltünik. A belgrádi cs. kir. osztrák-magyar volt főügynökségtől kiállitott vagy alkalmasint annak nevében hamisitott utlevele van, a melyben mint Pálffy herczeg uradalmának igazgatója szerepel. Egy helyütt a szepesi püspök uradalmi igazgatójának is adta ki magát, sőt rokonának is. Özvegy anyja Belló Fánni jelenleg is Selmecz-Bányában lakik, de fiát számtalan csalásai miatt már régen megtagadta. Gyanitható, hogy a csaló jelenleg, valamely ujabb álnév alatt Szatmár vagy Nagy-Bánya környékén tartózkodik. Személyleirása: 36 éves, magas, kövér, haja szőke, s kissé göndör, szakála rövid, elől két felső álfoga van ezüst foglalvánnyal; ruházata, modora, s magatartása finom, urias. Minthogy kétséget nem szenved, hogy a nevezett egyén folytatni fogja csalásait, felhivom a törvényhatóságot, hogy őt a legszorgosabban nyomoztassa s elfogatása esetén a legközelebb eső kir. ügyészségnek adassa át és ezen esetben hozzám azonnal jelentést tegyen.

— Az osztrák államvasut szatymaz-szegedi vonalrésze eddig még mindig viz alatt áll s még belátni sem lehet, hogy a vasuti töltés mikor szabadul meg a viztől. Most azonban minden intézkedés megtétetett, hogy mihelyt a viz csak annyira apad, hogy a sinek kilátszanak, a szükséges javitási munkák a legrövidebb idő alatt végeztethessenek s a vonalrész ujra átadathassék a forgalomnak. A veszélyeztetettebb pontokon azonnal fahidak fognak felállittatni.

— Népesedési mozgalom. Budapesten a lefolyt héten élve született 274 gyarmek, elhalt 296 személy; a halálozások tehát 22 esettel mulják felül a születéseket. Az élve szülöttek közt volt 134 törvényes, 90 törvénytelen; nemre nézve 144 fiu, 130 leány. — Halva született 12 gyermek, köztük 7 törvényes, 5 törvénytelen. A halottak közt volt 152 férfi, 144 nő, egy éven aluli gyermek 80. Az elhaltak közt egy éven alul tartózkodott Budapesten 7. (A tartózkodás tartama 15-nél ki nem tudható). Ez év 12 hetében élve-született összesen 3091 gyermek, elhalt 3026 egyén, a születések többlete tehát 65. Születések arányszáma 1000 lakosra 45.0. Halálozások arányszáma 1000 lakosra általában 47.6, az egy éven felüli lakosságnál 35.6, az öt éven felüli lakosságnál 25.2.

— Az osztrák államvasut-társaság igazgató tanácsa a szegedi szerencsétlenek számára 10.000 frtot, a társulat párisi komitéja 5000 frtot adományozott. A 15000 frtnyi összeget az államvasut budapesti képviselője Blazovics ur, ma adta át a belügyminiszternek,

— Egy uzsorás asszony elfogatása. Kolozsvárt a napokban egy Schifferné nevü asszonyt fogtak el, ki ott már régebb idő óta uzsorával foglalkozott. Schifferné, mint a M. Polg. irja, már régen üzi mesterségét; de az ujabb időkben „en gros“ vitte fináncziális érvágásait. A kolozsvári egyetemi ifjuság, számos teljes és nemteljes koru urfi, a szinházi müvészi körök mind ismerték e fáradhatatlan asszonyságot, kinek mindig volt készen egy mosolya, egy kis pénze, meg egy kitöltetlen váltója. Hova és mikor fog eldőlni a hires Schiffer Hermanné asszony dolga, azt nem tudjuk, de annyi bizonyos, hogy az apró uzsorás vérszipók között nagy sensatiót csinált ez elfogatás, melyet a közvélemény nagyon helyesel. Az Orbán kávéház typikus alakjai megfogytak, a kicsi börzén nagy panique volt.

— Eredeti adóterv. Berlinben egy sok magzattal megáldott családfő nem rég kérvényt intézett a képviselőházhoz, hogy ez alkosson olyan törvényt, mely szerint a gyerektelen házaspárok évi adót fizessenek. A kérvényező kifejti, hogy nem lehet kellemetlenebb érzés, mint azt látni, hogy a gyermektelen házaspárok mily gond nélkül élnek, mig a nagy családdal csak kinlódnak az életen keresztül. A bizottság még nem határozott a különös kérvény sorsa felett.

— Szeberényi Andor orsz. képviselő nyilatkozatot küldött be hozzánk azon közleményre vonatkozólag, mely szerint ő Nagylakon, a szegediek segélyezését a kormánynak szemére hányta volna. A nyilatkozó megjegyzi, hogy a mult ősz óta Nagylakon nen is volt. Mi a kérdéses közleményt a Szegedi Hiradó czimü lapból vettük át. Mindenesetre jellemző a képviselő urra, hogy ilyen nyilatkozatot vélnek neki tulajdonithatni.

— Hirek a városból. Steinfeld János 10 éves fiu tegnap d. e. 10 órakor a Margit-hid melletti lejtős uton két nagy hordó hydraulikus meszet szállitott taligán, de a hordók jobbról balról egy-egy kővel lévén megékelve, legurultak, a fiut letaszitották s agyonzuzták. Hullája kórházba szállittatott. — Kaufthal Armin üzletvezető, Schmidt Simonnak az V. kerület, váczi uton a régi czukor-gyárban lévő pálinkamérő üzletében jelenti, hogy az emlitett pálinkás boltot mult éjjel ismeretlen tettesek föltörték s abból nagyobb értékü szeszes italt s ruhanemüt elloptak. — Joó Ferencz a rendőrség által régóta nyomozott csaló s tolvaj f. hó 22-én éjjel Zich Borbála szobaleánynyal valami tánczmulatságon találkozott. Borbála ragyogó fekete szemei annyira megigézték Ferenczet, hogy ez azonnal forró szerelmet vallott tánczos-párjának s egész éjjel csakis ezzel mulatott. Ezen első találkozásnál a csalónak sikerült „emlékül“ a Zich Borbálától az ujján levő értékes arany-gyürüt elcsalni. A második találkozásnál ő adott a leánynak 4 db aranyat és egy 100 frt értékü sorsjegyet. A lány teljesen meg volt elégedve a cserével, de öröme nem sokáig tartott, mert csakhamar megtudta, hogy kedvesétől kapott 4 db arany hamis játékpénz a sorsjegy pedig valami czifra szegélyü értéktelen papirdarab. Az igy megcsalt Borbála egy harmadik légyott alkalmánál Joó Ferenczet rendőrileg letartóztatta, kit a főkapitányságnál azonnal felismertek s letartóztattak.

— Waldemár herczeg, a német trónörökös fia, **kinek halálát röviden már jelentettük, a diphtheritis áldozata lett. A herczeg, mint egy ma érkezett táviratban olvassuk hétfőn látszólag könnyü diphteritiszben betegedett meg, mely tegnap estig nem adott okot komoly aggodalmakra. Éjjel fél 12 óra felé azonban állapota oly rosszra fordult, hogy az orvosok dr. Langenbecket is a beteghez hivták. Fél négy óra felé bekövetkezett a halál szivszélhüdés következtében. A mai nap folyamában számos minden rangu egyéniség jelent meg a palotában részvétét kifejezni.**

— Tizenöt éves gyilkos. Hladon Sándornak párja akadt Párisban, ahol egy hasonló koru, sőt még fiatalabb gyermek hasonló borzasztó gyilkosságot követett el. A fiatal gyilkos neve Olivier Jenő, 15 éves; áldozata saját nagynénje volt Leclerc asszony, 79 éves, kit az elvetemedett fiu azért ölt meg, hogy ezüst óráját tőle elrabolhassa. A gyilkosságot egy hasáb fával vitte végbe, s nénje fejét formaliter szétverte, ugy hogy annak veleje szerte fecscsent. A szerencsélen nő kiáltásaira a háznép összefutván, a gyilkost elfogta, s átadta a rendőrségnek. A fiatal gonosztévő, ki alig látszik 12 évesnek, a legnagyobb hidegvért sőt közönyt mutatta tette iránt.

Rövid hirek. A király a nagykállai állami reáliskola szegény tanulói segélyezésére alakult egylet javára 300 frtot, a deési helv. hitv. egyház-községnek templom épitésére 150 frtot, a bőnyi evang. hitközségnek iskola és tanitói lak épitésére 100 frt adományozott. — **Miskolczon** e hó 23-án a nagy eső következtében egy pincze beomlott és hét embert temetett el. Másnap reggel sikerült csak őket kiásni; szerencsére mind a heten életben maradtak.

A hivatalos lapból. Kinevezések. A pénzügyminiszter Szüts István pénzügyigazgatósági fogalmazó-gyakornokot a nagy-becskereki kir. illetékkiszabási hivatalhoz, II. osztályu pénzügyi fogalmazóvá ideiglenes minőségben, Markovich Ottomár kassai törvényszéki irnokot, a kecskeméti kir. illetéktékkiszabási hivatalhoz, II. osztályu pénzügyi fogalmazóvá ideiglenes minőségben kinevezte. Az igazságügyminiszter Stratimirovits István pozsonyi kir. törvényszéki irnokot, a szegedi ügyészséghez, Szommer Pál szegedi kir. ügyészségi irnokot pedig a pozsonyi kir. törvényszékhez helyezte át.

Névváltóztatás. Tittiger Ferencz fehértemplomi lakos vezeték nevének „Hock“-ra kért átváltoztatása megengedtetett.

A szegedi tankerületi kir. főigazgatóságnak, az árviz miatt ideiglenesen Szabadkára való áthelyezését, a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter jóváhagyta.

Uj egyletek. Az 1848—49-ki honvédek temetkezési egyletének alapszabályai, továbbá a felkai önkéntes tüzoltóegylet, az uj-fehértói olvasó-egylet s a Szebenmegye törvényhatósága területén alakult „nagy-szebeni nyereggyártó, kárpitos és fénymázoló ipartársulat“ alapszabályai, a törvényes bemutatási záradékkal elláttattak.

Ügyvédi kamrák. A balassa-gyarmati ügyvédi kamara részéről ezennel közhirré tétetik, miszerint Plachy Gusztáv sziráki, és dr. Schneller László losonczi lakos ügyvédek, a kamara lajstromaba folytatólag fölvétettek. A miskolczi ügyvédi kamara részéről közhirré tétetik, miszerint Szentpéteri Béla rimaszombati lakos ügyvéd, árvaszéki ülnökké lett megválasztatása, Moravcsik János klenóczi lakos ügyvéd, elhalálozása folytán a kamara lajstromából kitöröltettek, Galambos László bán-horváti, Hekkel Károly miskolczi lakos ügyvédek pedig, a kamara lajstromába folytatólag fölvétettek.

Szinház. müvészet.

— Nemzeti szinház. A szinház mai ujdonságát egy angol regény drámai átdolgozása képezte. Neve „Magdolna“, készült Wilkie Collins“ „The new Magdalen“ czimü regénye után. A dráma szerzője maga Wilkie Collins; segitette a drámai merénylet keresztülvitelében egy angolos irásu, de német hangzásu név birtokosa: Whexel. Wilkie Collins emlitett regényében egy themát pendit meg, mely minden lágylelkü, könnyen elérzékenyülő olvasója szeméből — s Wilkie Collins csakis ily lágyszivü olvasókkal bir — könyek árját sajtolhatja ki. Ha valaki oly emberszerető, mint Wilkie Collins! Ha valakinek morálja olyan könyzacskóhoz hasonlit, mely minduntalan megtelik az emberszeretet nedvével, mint a bibliai szegény asszony korsója olajjal! Már a darab czime „Magdolna“ mutatja a tendencziát. Egy bukott nőt rehabilitál, ki hamis név alatt behizelegte magát egy előkelő családba, de végül a viszonyok kényszeréből a valót megvallja. — Az igazság megvallás a Wilkie Collins előtt a kalandornőt teljesen kimenti. — A darabból azonban épen az igazság hiányzik; erkölcsi alapja ép ugy hibás, mint akár a leghirhedtebb franczia „házasságtörő“ dráma. Egy vizenyős regény darabos átdolgozása. Félig rémdráma, félig „Rührstück.“ — A darab tartalmára holnap visszatérünk. Az előadást csak dicsérnünk lehet.— Az első és utolsó felvonás csak kevéssé szinpadias; annál hatásosabbnak igérkezik a szinészek számára a két középső. Szinészeink teljes odaadással játszották a szenvedélyes, de lélektanilag csak hajszálon függő jeleneteket s játékukkal megérdemelt tapsot arattak. — Helvey Laura k. a. játszotta a „Magdolnát.“ Lehetetlen szerep, de a kisasszony a közönséggel a lehetetlent is elhitette: oly tény, mely minden bóknál hizelgőbb. Nagy Imrének is nagyon jól illett szerepe; egy lelkészt adott, ki nem ismer bünt, csak teljes bünbocsánatot; s ezért a „szép bünös“ iránt nem is keresztényi szánalmat, hanem azonnal forró szerelmet érez. Halmi egy angol lord szerepében, ki különben mellesleg a „Times“ levelezője is — legtöbbször jól eltalálta a hangot. Csak utolsó jelenetében kivántuk volna máskép. Különös dicséret illeti meg Lendvaynét is, ki ma erélyes szavalatával tünt ki. A darabot Kárffy Titusz sikerült forditásában adták.

— Népszinház. A párisi Renaissance-szinház mult őszi ujdonsága „Camargo“ ma este jelent meg a népszinházban, a hol nagy és az a diszes közönség várta, mely a népszinházi premiereken rendes, ha Soldosné szereplésével is összeesik. Lecocq „Camargo“-jának a párisi világon kivüli első lépése a népszinháznak jutott; más operette-szinházakban még nem mutatták be, noha otthon Párisban elég jól viseli magát. Olyan hatása, minő „Angot asszony leányának“ volt, nem lesz soha. Czimszerepe kitünő debut-szerep s elmondhatjuk, hogy jelenleg Párison kivül Soldosnénál jobban nem játszhatja és szebben nem énekelheti senki. A népszinház e speczialis előnye daczára is a „Camargo“ ma még csak szórványos hatást tett, sőt a kitünő müvésznőt sem tapsolták annyira mindig és mindig, mint kisebb fáradságu szerepekben tapsolják sokszor; de volt aztán vagy kétszer hosszan csattogó tüzes taps és koszoruzás.

Lecocq az operette-divatban nagyot forditott. A burleszk zenedarabok helyett opera-stylben irta müveit. „Camargó“ is vig opera, de nem sok benne a dallam, s gyakori a reminisczenczia a szerző korábbi operetteire. Gonddal és finoman van dolgozva, hangszerelése a biztos és erőteljes kéz müve, s ez kivált a felvonások záradékaiban hangzik föl. Hanem ha operettes vágygyal hallgatja a közönség, akkor operettenek komoly, vig operának pedig könnyü munka, s a mi a népszinházat illeti, nincs hozzá egész olyan apparatus, a minő minden szerepet ellátna.

Szövege a rococo-korból való s félig-meddig történeti háttérrel bir. Hőse a párisi szinvilág mult századának első felében hires tánczosnő: Camargo Marianna, ki iránt Voltaire is kifejezte hódolatát egy dalocskával. — Róla szól Letterier és Vanloo szövege, és róla zeng Lecocq zenéje és dala. A darab másik hőse, Mandrin rablóvezér, szintén akkor élt, s Camargo művészetének illustrácziójára jutott neve összeköttetésbe a hires tánczosnővel, egy anekdottában. Mandrin is szerette volna látni a müvésznőt, de hát ő nem járhatott a ballet-előadásokra. Egyszer Camargo Lyonba utazott vendégszerepelni, s a lelkes rablóvezér elfogatta, tanyájára vitette, ott udvariasan fölkérte, hogy mutassa be müvészetét. Camargo tánczolt a rablók előtt, s elbüvölte őket. Aztán tovább utazhatott.

Ez az anekdota képezi a szöveg alapját, de változtatva, kibővitve. Itt Mandrin rablóvezér el mereszel menni az operaszinházba, sőt megjelenik a szinpadi csarnokban is, a tánczosnők közt, mint elegáns gavallér. — Voltaképen a tánczosnő szépsége büvölte meg, s azért raboltatja el Camargot Lyonba utaztakor s viteti kastélyába, a hol a rablókat vendégek gyanánt mutatja be neki. A müvésznő e faragatlan népség előtt tánczol is, egész balletet ád elő, s ha kissé furcsa, hogy egy operette főszereplőjének, legkiválóbb tulajdonsága épen a tánc legyen, Soldosné ezt is grácziával tudja előadni s tetszett nagyon. Különben Camargó az operettében még is inkább csak éaekhez folyamodik, mikor hatni akar, s az utolsó felvonásban is, mint népénekesnő jelenik meg, s egy bohó, kedves dalt énekel a „mókus“-ról és Soldosné ismét hódit, s a közönség ujráztatja a kecses dalt. Camargo megtudja, hogy az ál-lovag senki más, mint a hires rabló, s az operette személyzetének felével mindent elkövet, hogy megszabaduljon kezéből és Mandrint elfogassa, de nem sikerül és a rablóvezér megmenekszik.

A szöveg ügyes szerkezetü, de hosszadalmas és a vig elem csak csörgedezik benne.

Soldosné három gyönyörü koszorut kapott. Kettőt az első felvonásban, egyet pedig a harmadik felvonásban a mókus-dal után. Mind a három babér koszoru volt, virágokkal tüzdelve, feliratos szalagokkal ellátva. Egyik koszoruban ott volt fehér virágokból a név is: Camargó.

Az előadásnak csaknem 11 óra vetett véget. Átalában jó volt, de gyorsabbnak kell lennie. Vidor (Mandrin) még nem melegedett ez első előadásra szerepéhez, de elég ügyes hozzá, hogy legközelebb már egészen rendben legyen vele. Jenei Anna k. a. egy szenvedélyes kreol nőt játszik. Alkalmasint nem sokkal lesz hevesebb később sem, mint volt ma. Komáromi Mariska k. a. egy szerény kis szerepet betöltött. Solymosi jól ábrázolja Pontcalé marquist, a tánczosnő egyik udvarlóját, ki a rablóvezér elfogatására van kiküldve s nagyon bárgyu legény. Kápolnainak, Tihanyinak nem valami hálás szerep jutott.

Camargó kétségtelenül repertoir-darab lesz, mert Soldosnénak kitünő szerepet biztosit. A további előadások pedig az operettenek még nyersen maradt zenerészleteit is megérlelik.

— Hangverseny. Kedves, igen kedves vendégeink, a flórencziek játszottak ma a „zenekedvelők“ termében. — Jean Becker négyes társulata gyönyörködtette ma ujolag a klassikus zenét kedvelő közönséget. Fájdalom! a kis terem alig telt meg félig. Nem lehet azonban a közönségnek e mulasztást rovására vennünk. Ujabb időben egymást érte a sok hangverseny; s ma is két szinházban volt premiére. A flórencziek azonban nem gondoltak a közönség csekély számával, hanem játszottak ihlettel, jókedvün. A közönség nem szünt meg a játszókat zajos tapsokkal kitüntetni. Játszották Haydn egy négyesét és Beethoven halhatatlan Cis-moll quartettjét. A jeles előadásról kár volna üres szóval emlékeznünk. A középső számot Brahms négyese (A-moll) képezte. A mü gazdag mély gondolatokban; kidolgozása a quartett klassikus mesterére vall. Közvetlen hatása azonban mégis csekély. Teljesen ott-

honos e quartettben csak az lesz, ki Brahms zenei egyéniségét teljesen átérti. — Becker s társai e nehéz müvet is kitünőleg adták elő. — Reményljük, hogy jövő hangversenyük — hétfőn — nagyobb közönséget fog a hangverseny terembe gyüjteni.

— A bécsi „Stadttheaterben“ tegnap került szinre először a nálunk már régen ismert s rendesen kitünőleg adott „Nemes és polgár“ Augier jeles vígjátéka. Bécsben is nagy sikert aratott.

— Wieniavszkit, a nagy hegedüst ujabban hangversenyei alkalmával mindig baj éri. Gyakran ájulásba esik. Néhány hónap előtt berlini hangversenye alkalmából érte e baja; akkor Joachim ugrott helyébe; ujabban Párisban nem tudta játékát folytatni; ez izben Vieuxtemps segité ki a zavarból. Nehány nap előtt egy párisi salonban játszotta Beethoven Kreutzer-sonataját; ujra roszul lett s a darab játszása közben le kellett hegedüjét tennie. Hilf fiatal hegedümüvész folytatta helyette általános megelégedés közt a sonatát.

— Björnstjerne Björnson ismét egy uj darabot irt „Leonarda“ czimen. — Hazáján kivül először a bécsi Laube szinházban fog szinre kerülni. — A darabot költőinek és nagy szinpadi hatásunak mondják.

Egyletek, társulatok.

— A Népnevelők pesti egylete f. hó 30-án, vasárnap d. e. 10 órakor czukor utczai helyiségében ülést tart. — Kompolthy Tivadar Amerika népiskolai viszonyairól fog értekezni.

— Az orsz. magyar gazdasági egyesület igazgató választmányi ülést tart április hó 3-án délután 4 órakor a Köztelken. Főbb tárgyak: értekezletre kitüzendő kérdések; szakosztályi jelentések; folyó ügyek.

— A „Budapesti népoktatási kör“ f. hó 30-án d. e. 10 órakor a régi városháza tanácstermében Türr István elnöklete alatt közgyülést tart. Tárgy: Évi jelentés, tisztujitás, indítványok.

— Telekkönyvvezetők egyesülete. A helybeli kirrályi telekkönyvvezetők közt élénk mozgalom indult meg, mely tekintve a kitüzött czél életrevalóságát, méltó hogy nagyobb dimenziókat öltsön. Ugyanis Voigt Ede királyi központi telekkönyvvezető és Máltás Miksa pestvidéki kir. törvényszéki telekkönyvvezető kezdeményezése folytán, egy május hóban Budapesten tartandó „telekkönyvvezetői értekezlet“ eszméjén fáradoznak, melyben az ország összes telekkönyi hivatalai legalább egy küldött által képviselve lennének. Ez értekezlet legközelebbi czélját a telekkönyvvezetőknek egyesületté leendő tömörülése, illetőleg az arra vonatkozó alapszabályok elkészitése képezné; amellett azon számos félszegséget és hibát, mely különösen a telekkönyvi kezelésben gyakran lényeges akadályokra és félreértésekre szolgáltat okot, az által akarja kiirtani a létesitendő egyesület, hogy az ország összes telekkönyvi hivatalainál, a telekkönyvre nézve hatályban lévő különféle alaki szokás jogokból, a telekkönyvi rendtartás alapul vétele mellett, egy egyöntetü telekkönyvi kezelést honositson meg; végül azon módokról fog értekezni, melyek által a telekkönyvvezetők sanyaru anyagi helyzetén némileg javitani lehetne.

— A magyar tisztviselők országos egyesületének igazgató választmánya Dr. Pauler Tivadar elnöklete alatt tegnap ülést tartott, melyen az elnök meleg szavakban emlékezett meg az elbunyt Chorin Zsigmondról, mint a ki nemcsak az egyesületnek, hanem a választmánynak is hosszu idő óta munkás tagja és az egyesület érdekeinek buzgó előmozditója volt. Az elnök inditványára a választmány tagtársának elhunyta feletti fájdalmas érzetének jegyzőkönyvileg adott kifejezést. Ezután a f. évi közgyülés határnapja május hó 11-kére tüzetvén ki, a titkári és pénztárnoki jelentés, mely utóbbi szerint a mult havi pénztári maradvány 817 frt 17 krt tesz, tudomásul vétetvén, 17 uj tagnak felvétele után, a folyó ügyek letárgyaltatván, az ülés véget ért.

— Az országos központi segélyző nőegylet f. hó 27-én gr. Teleky Jánosné elnöklete alatt választmányi ülést tartott. A titkár mindenekelőtt jelenti, hogy az alapszabályok a miniszteriumtól helybenhagyva immár leérkeztek; inditványozza tehát, hogy az alakuló gyülés jövő vasárnap meghivassék s e gyülésre a választmányi tagok külön — az egylet többi tagjai pedig hirlapilag meghivassanak. A gyülés elfogadta ez inditványt. Bemutatja továbbá egy szegedi fényképésznek az egylethez intézett levelét, melyben ez a beküldött 4 darab, a szegedi katasztrófa jeleneteit feltüntető fényképhez hasonló fényképeknek az egylet által leendő elárusitás végett beküldésére késznek nyilatkozik, s az elárusitásból befolyó összeg 5%-át a szegedi árvizkárosultak javára ajánlja fel. Ez ajánlatot azonban a gyülés nem fogadta el. Gróf Teleki Sándorné jelenti, hogy id. gróf Kinsky Jenő és Harkányi József a f. hó 25-én rendezett templomi gyüjtésekhez 100—100 frttal járultak, az egylet által eszközlött templomi gyüjtések összes eredménye 1567 frt. Az árvizkárosultak javára eddig begyült pénzbeli adományok összesen 5000 frtra rugnak. Ivánka Imréné s Magyarné Szegedre utaztak népkonyhák felállitása czéljából.

— A „Caritas jótékony-egylet“ e hó 25-én tartotta meg dr. Schulhof Géza elnöklete alatt rendes közgyülését. A felolvasott jelentésből felemlitendő, hogy az 1878. év végével a tagok száma kétannyi volt, mint az előző évben és az egyleti vagyon 310 frttal szaporodott. Az egylet védnökeül b. Hirsch M. Párisban, disztagokul pedig dr. Haynald kalocsai érsek b. Edelsheim-Gyulai dr. Krieshaber M. W. (Párisban), dr Herr Vilmos északamerikai konzul (Bécsben), Kisteleki Lévay Henrik, Podhrágyi Popper Lipót, dr. Kayserling Ehrlich M., Russo Izráel, dr. Schulhof Adolf (Pécsett) és Kasselik F. A. választatott meg. — A választmány kiegészitése kerülvén sorrendre, Borombovics János, Fischer Zsigmond, Spitzer Samuel és Weisz Dávid ujból. Bruchsteiner J. Friedman Ig., Hasner József, Groszman Miksa, Nagl Dávid, Reach Ferencz, Rácz Gyula, Handler J., Tauber József és Wacker Ármin urak uj tagokul választattak. Választmányi póttagok lettek: Borowitz Adolf, Kraut Adolf, Kellner Ernő és Schlanger Jakab. A jelentékeny számban jelen volt tagok az elnökségnek, valamint a választmánynak a közgyülés köszönetét jegyzőkönyvileg, ugyszintén a felmentést igy egyhangulag megszavazták.

Fővárosi ügyek.

A légszeszügyi alku.

Nem lehet mondani, hogy hajótörést szenvedett volna a kis alkudó bizottság működése a légszesztársulat törekvésein. Egy pontban nem egyeztek csak meg. t. i. a magán fogyasztók áraiban, hol 1000 angol kőbláb után 75 kros különbözet mutatkozik a két fél ajánlata közt t. i. a társulat 4. 53 krt. a bizottság pedig (felhatalmazása határait már jóval túllépve) 3. 68 krt. óhajt megállapitani, holott csak 3 ft. 20 kr. maximalis igéreténél kell vala maradnia.

Sokan vannak, kik ezen egy differentiát kiegyenliteni minden áron óhajtani fogják s ha nem enged a társulat, majd enged a város. A nagybizottság fokozni, a tanács tetézni fogja az engedményt s a közgyülés azon helyzetben lesz hogy hivatalos ajakról fogja hallani: üsd rá a pecsétet!

Mi azonban a magánfogyasztók érdekeit oly fontosaknak s a légszesztársulat csökönyösségét oly felháboritónak tartjuk, hogy az egyeszég létrejöttét, a főváros magán polgárai érdekének lelkiismeretes képviselete mellett lehetetlennek kell kinyilatkoztatnunk. A város kiköté, hogy a magános 1000 angol köbláb után ne fizessen többet 3 frt 20 krnál; a légszesztársulat pedig tudva azt, hogy a város a községi légszeszgyárt minden lárma mellett is sohase vette komolyan, satyraként 3 frt 68 kr. árt is csak akkorra igér, hogy ha a magánfogyasztás meg fogja haladni 15 millió köbmétert, holott ma még a 8 milliót is alig érte el. Ez egyszerüen ad graecas calendas elhalasztása a tisztességes árleszállitásnak.

A bizottsági munkálatokból kézzelfoghatólag kitünik, hogy ha a k2zség maga épit, a légszeszt a magánosoknak 3 frt 16 krért adhatja, a melylyel megöli a jelenlegi társulat concurrentiáját, sőt pörrel támadhatja meg a társulatnak a magánosok részére törtégő légszeszszállitási jogát s e pörben nagy valószinüség szerint ngerte lesz Ha nem pöröl is, a csőfektetési árakkal esheti tönkre a társulatot.

Mi többször kijelentett és fejtegetett nézetünkhöz képest ma is azon határozatát tartanók a nagybizottságnak legjobb határozata gyanánt, ha az alku megszakitását s a községi légszeszgyár iránt teendő sürgös intézkedéseket ajánlja fölállitása a törvényhatóság figyelmébe.

A'ább ismertetjük az alkuszerü megállapodásokat, annak előre bocsátásával, hogy alapul a 14 évi szerződést vették s egységes kötvény jönne létre Pestet, Budát és Ó Budát illetőleg is egyidejü lejárattal.

Az érintett jelentés igy hangzik:

A legfőbb pontokra nézve kölcsönös engedmények után a következőkben állapodik meg a bizottság:

„A megkötendő szerződés tartamának első tiz éve alatt a legszesztársulatot illetvén, a kizárólagos jog a főváros területén légszeszt üzletszerüleg szolgáltatni, a főváros ezennel biztositja a társulatot arra nézve, hogy ezen tiz év tartama alatt az utak, utczák, terek közterületét senki másnak, sem légszesz, sem pedig más világitó eszközök szállitására szolgáló vezetékek lerakására czéljából átengedni nem fogja. Ezen tiz év letelte után a társulat meglevő vezetékeinek felhasználása mellett magánosoknak légszeszt tovább is szállithat. Időközben jónak, czélszerünek bizonyult más nemü világitási módok üzletszerü szállitását illetőleg azonban ugyanazon feltételek mellett más vállalkozók ellenében a társulatnak csakis előny adatik. A főváros még a 10 évi időszak lejárta előtt is felhivhatja a társulatot az uj világitási mód alkalmazása tekintetében leendő vállalkozásra s ha egyezség létre nem jö, a 10 év lejártával joga van a fővárosnak nemcsak a magán, de az egész közvilágitást is az uj módszer szerint más vállalkozóknak adni.

A társulat gyárainak megváltása esetén a becslési mód alkalmazandó, mely szakbizottság által történik; a becsár nem az üzletbeli érték, hanem a tárgyaknakmint épitménynek és gyári felszerelvénynek értéke szerint s azoknak akkoroni mily karban létükre való figyelemmel állapitandó meg.

A társulat elfogadja a közgyülés azon megállapodását, hogy a légszesz ára kőszén áratól függetlenittessék s hogy a közvi'ágitásra szolgáló légszesz ára kőbméterenkint 7·42, 1000 angol köbláb-ankint pedig 2 10 kr.-nál magasabb ne legyen. Hozzájárul ahhoz is, hogy a légszeszfogyasztás emelkedésével a magánfogyasztás ára egy meghatározandó legalacsonyabb árig fokozatosan lejebb szállittassék.

A légszesz fényfokának változatlan minimuma 12 gyertyafényben állapittassék meg óránkint egy-egy láugnak 5 köbláb légszeszt kell elfogyasztani.

A társulat az uj világitási mód esetén átengedi kisérletre a városnak az utczai lámpák 5%-át minden kárpótlás nélkül; ha pedig az uj mód czélszerünek bizonyulna, állandó világitásra 10%-át kárpotlás nélkül, más 10%-át pedig feltételesen dij nélkül.

A társulat kész a magánosok légszeszárait azonnal leszállitani és pedig 1000 angol köbláb után a mostani 5 frt 10 kr helyett 1879- és 18 0-ra 4 frt 53 krra, 1881 re pedig 4 frt 24 krra. A közvilágitás ára az uj szerződés életbelépteig maradna az eddigi. Ebben a bizottság beleegyezik.

A társulat budapesti gázgyára jövedelméből a befektetési tőke 10%-án fölül 60%-ot enged át a fővárosnak.

A bizottság, ámbár a közvilágitást illetőleg a gáztársulattal megegyezésre jutott s az uj szerződés tartama alatt kieszközölte a 2 frt 10 kr. dijat a közvilágitás után, hanem a magánfogyasztók dijának scálájában nem nyugodhatik meg.

E scála szerint a magánfogyasztás 8 millió köbméterre növéseig a magánosok 3 frt 96 krt fizetnek. Ha a fogyasztás emelkedik 3 frt 89-re szállittatik le: 10 milliónál 3 frt 82, 12-nél 3.75, 15-nél 3.68 lenne az ár. A bizottság által ajánlott 3 frt 68 kr. árba, mint a szerződés kötésekor alkalmazandó árba a társulat nem egyezvén, az alku e pontra meghinsult.

A bizottság figyelmét kiterjesztette a városi légszeszgyár épitésére is, megkérdezte a vidéki városokat hol gázvilágitás van, tudnak-e a kivitelre magyar szakértőt, de mindenünnen tagadó válasz érkezett.

Az egyik tervező Kühnel ajánlkozott a müvezetésre 20,000 frtért. Ha azonban megtakaritás éretnék el saját költségvetéséből a megtakaritott összegnek még 10 százalékját kivánja.

Ez az albiz. jelentés lényege.

—

— A középitési bizottság mai ülésében egy sajnos körülményre irányult figyelmünk. A magyar államvasutak állomásaihoz vezető utak mind rosz karban vannak; a kellenföldi állomáshoz pedig kocsival férni se lehet, — a mi miatt aztán a szállitás egy jó része, főképen pedig a keserü viz az osztrák államvasút pályaudvarára vitetik. Igy az államvasut károsodik, az osztrák meggazdagszik Magok a keserü viz források évenkint egy millio forint forgalmat képviselnek s ma holnap egész nagyiparrá fejlődik a keserü viz árulás. És a, kelenföldi utat se a kormány se a város nem akarja elkészitettni s a két czivakodó közt a főváros vagyoni állapota sinylődik. Ma is kitérő határozattal ütötte el a böles bizottság az ügyet s igyekvék zabszem hegyezéssel ölni meg a város érdekét.

A kormányhoz intézendő felirat a közmunkatörvény tárgyában, bár a házi urakra jelentőségteljes, de a városra magára mellékes dolog, minthogy a kifogásokat a közlek.-bizottság már figyelembe vette.

Az ülésről álljon itt e tudositás:

Az ülésen Gerlóczy elnök bemuttatta Rupp tanácsnokot, mint a középitési ügyosztály uj vezetőjét s ezután felelt Bubula minapi két interpellatiójára a sugáruti és fürdő utczai faburkolat ügyében. Amazt illetőleg átiratot intézett a tanács a közmunkatanácshoz, minek valószinüleg foganatja lesz; a fürdő utczai burkolás azonban oly rosz, hogy a mérnöki hivatal jelentése szerint annak javitás utján való helyreállitása lehetetlen s a vállalkozó cautiója 2 ezer nehány száz forint, s ez távolról sem elég az uj burkolásra. A törvényes eljárást a tanács megfogja inditani, de neheziti ezt azon körülmény, hogy a vállalkozó a fővárosból már rég eltávozott.

Bemutatják a mérnöki hivatal tervét és költségvetését az ingyenes Dunafürdők iránt. A hely: a margithid fő'ötti részen s Budán a Gellérthegy alatt lenne. Egy-egy állandó fürdő költsége 106.293 frt 83 kr. lenne. A bizottság az állandó fürdőktől e nagy költség miatt visszajedt, s az ideiglenes fürdők felállitását mondja ki, melyekből egy-egy nyolczezer forintba kerül. A helyet illetőleg elég lesz annyit mondani, miszerint ott állittassanak fel; a hol a munkás nép legkönyebben érzi; s e végett a partbeosztási bizottmány volna megkérdezendő.

A magyar államvasutak igazgatósága kérvényt ád be, hogy a kelenföldi vasutállomáshoz vezető ut jókarba helyeztessék; hozzácsatlakozik a keserü vizforrások tulajdonosainak csoportja is. Legujabb beadványában az államvasut a meződombon átvivő 800 méter hosszu mezei ut 5 méter szélességben való kiépitését most már halaszthatatlannak mondja. Egyuttal a közlek. miniszter is leir, hogy az államvasutakhoz vivő utakat helyezze a város jó karba s különösen a kelenföldi állomáshoz vivőt épittesse ki. Lechner előadta, hogy ezen rendezés a keserüviz-források érdekében szükséges, mint a melyek idegen kézből évente 1 milliót hoznak az országba.

A bizottság óhajtja ugyan, hogy ezen ut kiépittessék, s a hatósági engedély kiadását javasolja az államvasut részére, de a költségeket vagy a város hozzájárulási arányát érintetlenül hagyja.

A közmunka-törvény módositása iránt Bácsmegye föliratát pártolólag az országgyüléshez felirat inditványoztatik, hogy abban a főváros kivételes állása kitüntettessék s a közmunka-adó a városi alapba folyván, az országos utak czéljára azon pénzek ne fordittassanak.

Több kisebb tárgy elintézése után az ülés véget ért.

— Bubics Zsigmond apátkanonok a muzeum rézmetszeteinek főőre a napokban költözött át Nagy-Váradra összes butoraival együtt, hol a püspöki residentiában fog lakni. Örömmel értesülünk, hogy munkája, melyben jeles metszetgyüjteményünk ritkább darabjait fogja ismertetni, közelebbről meg fog jelenni.

— A tiszti főorvosi hivatalnál a mult 1878-ik évben gyakorlatra 30 orvostudor, 5 sebész, 1 állatorvos és 188 szülésznő jelentette be magát. Az idén eddig 6 orvos és 4 szülésznő mutatta be oklevelét.

— A föv. adókivető bizottságok a III osztályú kereseti adólajstrom tárgyalását e hó 29-án Szombaton a következő régi telekkönyvi házszámok alatt összeirt felekre nézve folytatják: az I. és II. kerületi az országuti 1-től 111, a IV. kerületi a 643—650; az V. kerületi a 213—217; a VI. kerületi az 1430—1432, a VII. kerületi a 639, 640, 641, 642 házszámok végre a józsef-ferenczváros-kőbányai a kőbányai 1589—1600 számok alatt.

— Az orvosok létszámának nyilvántartása azon körülménynél fogva, hogy a fővárosból eltávozó orvosok közül igen sokan eltávozásukat főv. tiszti főorvosi hivatalnál bejelenteni elmulasztják, másfelől pedig a helyben maradók sem mindig jelentik be lakás változtatásukat, igen nehezen kezeltető, mi nem egy tévedésre szolgáltat okot. Ez okból a föv. tanács a főorvos inditványára közelebbről egy rendeletet fog kiadni jövőben e rend ellenesség megszüntetésére.

— Kiházasitási adomány. A föv tanács tegnapi ülésében 4 egyenkint 500 frtos kiházasitási adományt szavazott meg a Gizella alapitványból. Ezen adományokat a következő fiatal menyasszonyok nyerték: Triebler Amalia, Schusbek Emma, Zier Teréz és Csajzó Mária.

Törvényszéki csarnok.

— Sajtópört. Aradon ma tárgyalták Hatos István szerkesztő sajtópörét, melyet a közös hadügyminiszter azért inditott meg a nevezett ellen, mivel ez a legközelebbi mozgósitás alkalmával, a lóvásárlások körül üzött visszaéléseket erélyesen megrótta. Mint bennünket táviratilag értesitenek Hatost az esküdtszék egyhangulag felmentette az ellene emelt vád alól.

— Fischer Bernát lámpa kereskedőt a rendőrségtől tegnap kisérték át a Fortuna épület fogházába. Itt szokás szerint minden oda beérkezett fogoly szigoruan megmotoztatik. Fischer megmotozásának fényes eredménye volt, mert az őt megvizsgáló börtönmester kabátja gallérában 1300, mond ezer háromszáz o. é. frtot talált bevarva. Ez összeg körülbelül megfelel a szállitók kárára elkövetett csalásoknak, s igy ezek most már nagy részben kártalanitva lesznek. Az összeg letétbe helyeztetett.

TÁVIRATOK.

Konstantinápoly, márczius 28. (Az „Egyetértés“ távirata.) A kaukazusi helytartó egy futára áthozta Lobanoff-Rostowsky itteni orosz nagykövetnek az uj terveket a Török- és Oroszország közti határszabályozásra Kis-Azsiában. — Konstantinápoly és Pétervár közt most egyre közlekednek futárok. Sándor czár és Abdul-Hamid szultán közt élénk levelezés folyik, melyet a két uralkodó személyesen vezet.

Bécs, márcz. 28. Konstantinápolyból a „Pol. Corr.“ jelenti: a kelet-ruméliai bizottság csak egy héttel munkálatai befejezése után fog ide vissza térni, de nem fog szét oszlani. Fournier április 1-én Párisba utazik.

Bécs, márcz. 28. Skutariból a „Pol, Corr.“-nek táviratják; Megvalósul a hir, hogy a török hatóság egy eléggé elágazott albán összeesküvést fedezett fel a szultán fennhatósága ellen, de több előkelő férfiak elfogatása által megelőzte egy látszólag veszedelmes mozgalom kitörését; jelentékeny számu csapat erősitések váratnak ide, hogy az albánok lefegyvereztessenek,

Triest, márcz. 28. Az első választási testület választásához 210 választóképes közt 189 jelent meg és a választó gyülésben ezen választó testület jelöltségi sorozata nagy többséggel lőn elfogadva, melyből a „Progresso“ saját sorozatába hat nevet vett át. Ezen közös hat jelölt mindössze 185 szavazatból 181 szavazatot nyert, a többi hat a választógyülés sorozatában 120—130 szavazatot nyert, mig a hat progress-jelölt 60—80 szavazattal maradt kisebbségben.

Páris, márcz. 28. „Agence Havas“ jelenti Konstantinápolyból 28-dikáról: mint bizonyost állitják, hogy a porta Rumelia vegyes okkupátiójába beleegyezését adta, hogy minden felelősségtől — előre látható — konfliktusoknál meneküljön.

Belgrád, márcz. 28. (Az „Egyetértés“ távirata.) A jövő héten a kereskedelmi szerződések Szerbia, Oroszország és Franczia ország közt aláiratni fognak. — Milojkoviesot, ki itt népszerü egyéniség, Ristics neveztette ki szerb követté Bécsbe, mert nem akarta azt a fejedelem közelében türni.

Bécs, márcz. 28. (Az „Egyetértés“ távirata.) Gróf Suvaloff Pétervárból visszatérve Londonba, ide Bécsbe érkezend, hogy gróf Andrássyval több fontos ügyet véglegesen rendezzen. Suvaloff itteni érkezéseinek főtárgyát Kelet-Ruméliának vegyes okkupácziója fogja képezni és azonkivül az orosz gróf az osztrák-magyar és török konvenczióra akar némi befolyást gyakorolni. Végre pedig a berlini kongressus egy után-konferencziáját akarja Suvaloff itt megbeszélni.

Bécz, márcz. 28 A „Pol. Corr.“ jelenti: Kiemann orvos Weltjankából 27-éről távirja: a megbetegedett tiz éves lányka időről időre már el hagyja ágyát, uj kóresetek nem fordultak elő. A fertőzött házak lerombolása és fekgyujtása folyvást tart. Kiemann holnap indul Samlanowskába a resztegzárba indul; ott pedig a bizottsághoz fog csatlakozni.

Szentpétervár, márczius 28. (Az „Egyetértés“ távirata.) Wetljankából jelentik, hogy gróf Loris-Melikoff főkormányzó Astrachánból oda sietvén, nyolczvankét épület leégetésére adott parancsot. A főkormányzó kiséretében Dobrochavin tanár is megérkezett Wetljankába. — A tambowi kerületből irják, hogy ott az ugynevezett sibiriai dögvész dühöng. Ezen kerület hat falujában a lakosság fele halt meg az emlitett betegségben.

Bécs, márcz. 28. (Képviselőház.) Kozlowski és társai a kereskedelmi minisztert interpelláljak a Chyseow-Uj-Szandeci vasuti vonal létesülése iránt. A kérvénybizottság jelentést tesz. Kübeck Miksa jelentést tesz a kormányjavaslatról a tengeri kereskedelmi hajók registrálása tárgyában; Monti, Vitezic és Hardt udvari tanácsos kormánypviselő némely észrevételei után elfogadtatott; nemkülönben az Ecs szabályozásra vonatkozó törvény a Paso torkolatától Saccoig. A számadási és ellenőrködési szolgálat szabályozására vonatkozó törvény harmadik olvasásban elfogadtatott. A ház megkezdi a tárgyalást a kereskedelmi miniszterek Neuwirth interpellácziójára adott válaszáról, a Balkán tartományok, kivált Szerbia kereskedelmi politikai viszonyaira vonatkozólag. Fux Znaymból megrójja a kereskedelmi politikát Szerbiával szemben; a vámszövetség tulhaladott álláspontnak látszik, a hiba oka Magyarország suprematiája. Reméli a kormány erőteljes politikáját egy helyes kereskedelmi politika egyengetésére. (Tetszés.) Magg a kereskedelmi szerződéseket Törökországgal a passzaroviczi béke óta fejtegeti, vámegyességet kiván Szerbiával, ez oknál fogva a dalmáczia vámtarifának meg kell szünni és az okkupált tartományoknak az osztrák vámhatárba be kell vonatni. (Tetszés.) Pacher sajnálja, hogy Ausztria a berlini kongressuson a szerb függetlenség mellett nyilatkozott, anélkül, hogy a vámegyességet biztositotta. A szerb kérdésben a magyar érdekek mérvadóbbaknak látszanak mint az osztrákok. Chlumeczky kereskedelmi miniszter kijelenti, miszerint nem közölhet semmit, mivel a tárgyalások Szerbiával folyamatban vannak és kedvezőleg állanak, de őt hallgatásra kényszeritik. Az ülés bezáratik. Legközelebbi ülés hétfőn. Napirenden a budget áll.

Róma, márcz. 27. (Az „Egyetértés“ távirata.) A kormány 258 szavazattal rendelkezik, biztositva van tehát a Depretis miniszterium maradása. A holnapi szavazás azonban mindenesetre fog névleges minisztetválságot előidézni. A kilépő miniszterek nevei még ösmeretlenek. — A vasárnapi estélyen a Quirinálban sem Cairoli, sem Crispi sem volt jelen.

Versailles, márcz. 28. Ma a szenatus és a kamara baloldali bureaux-i gyülése tartatott, melyen azonban a szenatus balcentrumának bureaux-ja nem vett részt. A gyülés elhatározta, hogy a kongressus munkálatai egyedül a kamarák Párisba való visszatérése kérdésére fognak szoritkozni. Ugy látszik azonban, hogy a szenatus bizottsága az ellenzést az alkotmány minden nemü megváltoztatására fenn kivánja tartani.

Páris, márcz. 28. (Az „Egyetértés“ távirata.) Leroyer igazságügyér tegnap a bizottságok választása alkalmával kijelenté, hogy a kongressusnak nincs törvényhozói, de van alapitó hatalma. A kongressus elfogja határozni a kamarák visszatérését Párisba. Az osztályokban csak 241 senator volt jelen, 56 hiányzott. Nem lehet tehát még meghatározni a szavazás eredményét.

Páris, márcz. 28, (Az „Egyetértés“ távirata.) A „Republique Française“ megtámadja Kelet-Rumélia vegyes megszállását és azt mondja, hogy Muszkaország valamely csellel él ismét.

Berlin, márcz. 28. (Az „Egyetértés“ távirata.) A „National Zeitung“-nak irják Konstantinápolyból, hogy a bécsi kabinet a portának május 1-ig adott határidőt, hogy vele Novi-Bazár megszállása iránt megegyezzék. E határidő lefolyása után az okkupácziót ugy fogja végrehajtani, mint Boszniában és Herczegovinában.

Prága, márcz. 28. (Az „Egyetértés“ távirata.) A „Bohemia“ szerint Adakalehban egy bizottság jelent meg és megkezdette a vár lerombolását. A lerombolás után az őrség elhagyja a szigetet.

Róma, márcz. 28. (Az „Egyetértés“ távirata,) A „Nazione“ jelenti, hogy ide érkezett egy görög jegyzék, mely kikéri a kongressusi hatalmak közvetitését. Noailles marquis az olasz kormánynak Franciaországgal közös akcziót ajánlt.

Róma, márcz. 28. (Az „Egyetértés“ távirata.) Az interpelláczió a milánói zavargások ügyében uj kabinetválságot fog előidézni.

Konstatinápoly, márcz. 28. Az antihassunisták lépései következtében a szultán Hassun beratját, daczára Khereddin pasa Zichy és Fourniernek adott igéreteinek visszavonta. Khereddin ennek következtében elbocsátatásáért folyamodott.

Bécs, márcz. 28. A boszniai polgári igazgatóság legfőbb állásai betöltése legközelebb várható; főnöknek Krausz báró udvari tanácsos, a pénzügy vezetésére nézve Mérey udvari tanácsos, igazságügyre Glaser a czredes hadbiró volnának kijelölve.

Nápoly. márcz. 28. A semmitőszék elvetette Passanante semmiségi panaszát.

Bécs, márcz. 28. Az urak háza ma egy hangulag elfogadta az 1872. április 19. törvény megváltoztatását tartalmazó javaslatot az országos és kerületi iskola tanácsos utiköltségeinek visszatérítésére vonatkozólag. Legközelebbi ülés hétfőn.

London, márcz. 28. Az alsó házban Stanhope Forster kérdésére válaszolt. hogy semminemü hir nem érkezett meg Indiából, arra nézve, hogy az alkudozások Jakub khánnal meg lennének szakitva, és hogy az előre nyomulás Kabul felé megparancsoltatott. A kormány hirei a Standardnak ugyan erre vonatkozó hireivel nincsenek összhangzásban.

Philippopel, márcz. 28. A kelet-ruméniai nemzetközi bizottság elfogadta a 10-ik, a vallásügyekre vonatkozó fejezetet. E fejezet szerint a bolgár exarcha felhatalmaztatik a kelet-ruméliai bolgár püspökségek rendezését követelni a főkormányzótól. Ez inditványt a franczia biztos tette és pedig azért mert a porta makacsul vonakodott gondoskodni a megüresedett bolgár püspökségek betöltéséről.

Bécs, márcz. 28. A „Pol. Corr.“ filippopoli részletes jelentése szerint Schmidt a maga vizsgálati utját Burgaszig akarta kiterjeszteni, de Stolypin tábornok lebeszélése következtében, ki komoly fegyveres közbelépés lehetetlenségét kijelentette, Schmidt és Coutouly 25-én Filippopolba visszatértek, hol Schmidt leköszönt és a bizottság Coutouly jelentése folytán a slivnoi eseményekre nézve, saját felelősségük elháritása tekintetéből, valamennyi szavazattal a muszka biztosé ellen az ismert határozatot hozta. — A német biztos tartózkodott a szavazástól.

Róma, márcz. 28. (Az „Egyetértés“ távirata.) A szegediek részére eddig **15.500** frankot gyüjtöttek.

Milánó, márcz. 28. (Az „Egyetértés“ távirata) Tegnap a „Fratellanza-Republicana“ helyiségeiben házmotozás volt, de egy ócska zászlón és tiszta papiron kivül mit sem találtak. Gravino präfektus egy rendelet által feloszlotta a „Fratellanzat“.

Bécsi tőzsde.

Bécs, márcz. 28. (Az „Egyetértés“ távirata.) A közuti vaspálya-társaság mérlege nem elégitette ki a tőzsdét és a társaság rézvényei az előtőzsdén olcsóbb árfolyam mellett tömegesen adattak el. Bankegyesületi részvények is estek ugy, hogy e két esemény teljesen lehangolta a tőzsdét. A forgalom jelentéktelen, az irány lanyha maradt. Járadékok szilárdabbak, különösen osztrák, mely 1/10 százalékkal magsabb. Valuták kináltatnak és lanyhák.

11 óra — perczkor jegyeztettek: osztr. hitelrészv. 243.—, magy. hitelrészv. 234.50, angol-osztrák —.—, államvasut —.—, lombard —.—, Napoleond'or 9.31—, unió-bank —.—, papir rente 64.40—.—, ezüst rente —.—, osztrák arany rente —.—, magyar arany rente 86.27½.

A déli tőzsdén nem változtak az árfolyamok, az üzlet csendes. Befektetési papirok magasabbak, különösen elsőbbségek. Valuták és váltók olcsóbak.

Jegyeztettek: Osztr. hitelrészv. 243.—, magy. hitelrészv. 234.25, angol-osztrák 102.50, államvasut —.—, lombard —.—, 1860-iki sorsj, —.—, 1864-iki sorsj. —.——, magy. sorsjegy —.—, ezüst —.—. Napoleondor 9.30½, unió-bank 75.10, papir-járadék 64.40—, ezüst-járadék —.—, osztr. aranyjáradék —.——, magyar aranyjáradék 86.27½.

1 óra 30 perczkor: Osztr. hitel 243.25, angol-osztrák 103.50, galicziai —.—, lombard 69.50, államvasut 256.—, papirjáradék 64.37½, ezüst járadék 64.65, hitelsorsjegy —.—, 1860-iki —.—, 1864-iki —.—, Napoleondor 9.31—, arany —.—, ezüst —.—, Frankfurt —.—, London 117.05, porosz. pénzutalv. —.——, török-sorsj. —.—, arany rente 77.10, magy. földteherm. kötv. —.—, magy. vasuti kölesön —.—, salgó-tarjáni —.—, magyar hitel 234.50, magyar záloglevél —.—, alföld —.— erdélyi —.—, magyar éjszakkeleti vasut —.— magy. keleti vasut —, keleti vasuti elsőbb kötv. —.—, magy. sorsj. —.—, tiszai vasut 193.— kincstári utalv. 1874. —.—, magyar aranyjáradék 86.27½.

Zárlatkor a következő jegyzések történtek:

Bécs, márcz. 28. Hitelrészvény 243.10. Lombard 68.75. Aranyjáradék 77.05. London 116.85. Ezüst 100.—. Hitelsorsjegy 168.—. Porosz pénzutalvány 57.40. Arany 5 52—. Török sorsjegy 21.—. Angol-osztrák 103.80. Államvasut 256.25. 20 frankos 9.31—. Rente 64.37. Galicziai 229.—. 1864-es 1512.5. 1860-as 117.50. Frankfurt 56.95.

Bécs, márcz. 28 M. földteherment. kötv. 82.25, Salgó-Tarján —.—. Magy. záloglevél 96.25. Erdély 93.50. Magy. kel. vas. 67.50. Magy. sorsjegy 94.25. Magy. földhitel —.—. Kincstári utalv. 1874. 119.75. Magy. vasuti kölcsön 103.90. Magyar hitel 234.25. Alföld 121.75. Magyar éjszak-keleti vas. 119.50. Kel.-vasuti elsőb. kötv. 64.80. Tiszai vasut 191.50. Arany járadék 86.25.

Bécs, márcz. 28. (Az „Egyetértés“ távirata.) (Gabnaüzlet.) Buza tavaszra 9.35—9.40, őszre 9.50—9.55, rozs 6.40—7.—, zab tavaszra 5.90—6.25, őszre 6.60—6.65, kereskedelmi zab 6.10—6.15, tengeri május—juniusra 5.30—5.35, régi 5.95—6.05, uj 5.45—5.55, szesz 28.25—28.50, repczeolaj 34.25—34.50, őszre 35.75—36.—.

Amsterdam, márcz. 28. (Az „Egyetértés“ tavirata.) A nagykereskedők erősen agitálnak a kormány azon javaslata ellen, mely szerint az értékpapirok megadóztatnának. A kamarához intézett kérvényben az állittatik, hogy a javaslat elfogadása által veszélyeztetik a hollandi pénzpiacz existenczióját.

Paris, márcz. 28. (Az „Egyetértés“ távirata.) A franczia bank mai kimutatása a következő: Érezalap 2106 millió frank, tárcza 377 millió frank, bankjegyforgalom 2151.7 millió frank, az állam kincstár követelése 119 millió, magánosok követelése 349.3 millió frank.

HIRDETÉSEK.

A tavaszi évadra DISZES

Felöltő	12 frt
Felöltő (különleges)	20 frt
Papi felso kabátok	20 frt
Havelok	18 frt
Zekke öltöny	20 frt
Vadász kabát	8 frt
Szolgai ruha	22 frt
Nadrágok	5 frt
Mellények	2 frt
Gyermek öltönyök	10 frt

és feljebb.

Mindez legujabb divat szerint kitünő tartósan dolgozva a **legjutányosb határozott árakon** (a körülményeket figyelembe véve) kapható egyedül

ROTHBERGER JAKAB
császár és kir. udvari szállitónál
Budapesten,
Kristóf-tér 2. sz. I. emelet
a „Nagy Kristóf"-hoz.
Az ár minden darabon kitéve van.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Bámulatos olcsó butor

Kerepesi-Bazár, a nemzeti szinház átellenében

1 gobelin garnitura	100 frt	diófa	1 iróasztal ékitménynyel	20 frt
1 rips garnitura	50 frt		1 pár ágy	26 frt
1 pár egyajtaju chiffon	34 frt		1 pár ágy magas ékitménynyel	36 frt
1 „ kétajtaju chiffon	44 frt		1 étkező asztal toló kerekekkel	16 frt
1 mozsdó szekrény	12 frt		1 éjjeli szekrény	frt 7.50
1 salon asztal	12 frt			
1 ezüst szekrény tükörrel	36 frt			

továbbá nagy választékban vannak nálam, finom domboru hálószoba-garniturák, és kárpitos-butorok, a legujabb minták szerint. Solid kiszolgálásért kezeskedik a már 25 év óta fennálló butorüzletem. Vidéki megrendelések utánvét mellett a legjobban teljesittetnek, és a jó csomagolásért jótállás biztosittatik.

Tisztelettel

Kohn David.

Kerepesi-Bazár, a nemzeti szinház átellenében.

Száz uj kocsinál

több áll készen eladásra
igen jutányos áron
ezek között **halottas** kocsik is vannak,
BOGDÁN JÓZSEF
kocsigyárosnál
páva-utcza 10. szám. alatt saját házában
Kocsi-raktár:
Muzeum-körut 10-ik szám
BUDAPESTEN.

LUHI MARGIT-FORRÁS

legtisztább szikéleges ásványviz.

Hazánk ezen vegyi összetételénél fogva nevezetes gyógyvizét a **lélegzési, emésztési** és **idült hurutos bántalmaknál**, torok-, gége-, légcső- és hörgbetegségben kiváló sikerrel használták és használják: Budapesten: **Dr. Korányi Frigyes.** — **Dr. Kovács Sebestyén Endre, Dr. Gebhárdt Lajos, Dr. Narratil Imre, Dr. Poór Imre. Dr. Kétly Károly, Dr. Barbás József.** Bécsben: **Dr. Bamberger Henrik. Dr. Duschek** egyetemi tanár és közkórházi főorvos urak. — Ezen tekintélyek nyilatkozatai szerint a **Margit-forrás** nemcsak **méltó versenytársa** a **Seltersi, — Gleichenbergi, — Gieshübli, — Radeini, — Vichyi, — Emsi** s hason összetételü vizeknek, hanem **gyógyhatásban azokat több tekintetben felül is mulja.** — **A mellbetegek klimatikus gyógyintézeteihen,** különösen az általánosan ismert és ma leglátogatottabb **klimatikus gyógyintézet Görbersdorfban** a Margit-forrás már otthonossá vált. — A **Margit-forrás** gyógyhatását igazoló bizonylatok kívánatra bárkinek készséggel megküldetnek. — Miután a Margit-forrás máris nagyon hamisittatik, figyelmeztetik a fogyasztó közönség, hogy szükségletét csak jó hirnevü helyeken szerezze be.

Dr. Karlovszky utódai forrás-igazgatósága.

Kizárólagos főraktár

Édeskuty L.

m. kir. udvari ásványviz-szállitónál Budapesten, Erzsébet-tér.

Titkos betegségeket

Az elgyengült férfierő hires mü ugyanott kapható. E müvek ára 2 forint 50 kr.

bármily nemüeket, és a **tehetetlenséget** (elgyengült férfierőt), továbbá **bőrbajokat, vizelési nehézségeket,** hugycsőszüküléseket, friss és idült **nyákfolyást,** nőknél az ugynevezett **fehérfolyást,** a bujakórok fekélyeit és másodrendü bujakórt minden alakjaiban és elcsufitásaiban, az önfertőzés minden következményeit, mint: ondófolyás, éjjeli magömléseket, sőt a **végképi tehetetlenséget is, katonai és polgári** főkórházakban, mint a magángyakorlatban a legujabb tapasztalatok s buvárlatok nyomán az évek hosszu során át sok ezer esetben kipróbált egyszerü módszerrel, kiválóan tartós siker biztositása mellett bámulatos gyorsan s alaposan gyógyit (ujon keletkezetteket 48 óra alatt)

speczialista **WEISS J.**

gyak. orvos, sebész és szülész, az itteni cs. k. katonai **főkórházban** volt osztályorvos, bel- és külföldi tudományos és humanitási társaságok rendes s tiszteletbeli tagja, és több kitüntetés tulajdonosa.

Rendelő intézet: Budapest, belváros, korona-herczeg-(uri)-utcza 8. szám, bemenet a lépcsőn.
Naponkint délelőtt 7—10-ig, d. u. 1—4-ig, este 7—8-ig

Dijjal ellátott levelekre azonnal válaszoltatik, é a gyógyszerek megküldetnek.

Magyar általános hitelbank.

A részvényesek mai napon tartott közgyülésének határozata szerint az 1878. évre megállapitott osztalék fejében részvényenként

osztr. ért. 20 forint 50 krajczárt

fog **folyó évi april 1-től kezdve az 1879. évi január 1-én és julius 1-én esedékes 11-dik és 12-dik számu szelvények** együttes beszolgáltatása ellenében.

Budapesten: a társaság pénztáránál.
Bécsben: a cs. kir. szab. osztrák hitelintézetnél,
Berlinben: a Direction der Disconto-Gesellschaft cz. intézetnél,
M/m. Frankfurtban: M. A. v. Rothschild & Söhne bankháznál a szokott pénztári órák alatt kifizettetni.

A szelvények mellett, azok számait sorszám szerint tartalmazó jegyzékek nyujtandók be, mihez a szükséges nyomtatványok az emlitett beváltási helyeken ingyen rendelkezésre állnak.

Budapest. 1879. márcz. hó 25-én.

A „Magyar általános hitelbank" igazgatósága.

Figyelmeztetés a gazda-urakhoz.

Növényi gyapjumosó-por.

Ezen nagyrészint majd minden nagyobb okszerü gazdaságnál Magyarországban több év óta alkalmazott jó hirnevü és jelesnek ismert növényi **gyapjumosó- és tisztitó-por,** mely a nélkül, hogy a juh egészségére legkisebb káros befolyással volna, **hidegviz** mossással a gyapjuból minden piszkot és izzadtságot eltávolit, s a természeti érdes és kemény gyapjunak a **gyárosok** által olyannyira kívánt **puhaságot s ruganyosságot** kölcsönöz a nélkül, hogy annak sulya csekélybülne. 50 kilo elég 700—800 juhra és valódi minőségben **csupán csak**

Hatschek J. és Sachs-nál

kapható **Budapesten, király-utcza 8. sz. (régi házszám 4)**

Utasitás kívánatra ingyen adatik.

Csak a mig a készlet tart.

A megbukott „Általános britania-ezüst-gyári társaság" tömeggondnokságától átvett óriási raktár bekövetkezett nagy fizetési kötelezettségek miatt **a tiszta előállitási költség egy ötödrészén** fog eladatni. Csak **7 frt 25 kr** az alábbi **evőkészlet,** a legjobb és legfinomabb **britania-ezüstből** (mely azelőtt **30 frtba** került.) A készlet **fehéren maradásért 20 évi jótállás** vállaltatik.

6 db britania-ezüst asztali kés angol aczél pengével.
6 db valódi angol britania-ezüst villa, legfinom., legnehezebb minőség.
6 db tömör britania-ezüst evőkanál.
6 db legfinomabb britania-ezüst kávéskanál.
1 db tömör britania-ezüst tejszedő kanál.
1 db nehéz britania-ezüst leves-szedő, legjobb minőség.
2 db hatásos britania-ezüst szalon-gyertyatartó.
6 db legfinomabb britania-ezüst tojásponárka.
1 db szép britania-ezüst bors- vagy czukortartó.
1 db finom britania-ezüst teaszürő.
36 darab.

Miután ez árak mesés olcsóságuk következtében gyors kelendőségnek ötvendnek, vidéki megrendeléseknek utánvét vagy az összeg beküldése mellett, csak rövid ideig tehet eleget az

Egyesült britania-ezüst-gyári raktár.
Bécs, Matthäusgasse 2.

Hektograph

utolérhetlen cs. kir. kiz. szab.

sokszorositó készülék.

A hektograph igen czélszerü **ügyvédek, jegyzők, hivatalok, katonai és iskolai elöljáróságok, biztositó társulatok, vasuti- és jószágkezelőségek, zenészek, mérnökök, községi elöljáróságok, kereskedőknek,** stb. sokszoros kisérletnek alávetve, a legtekintélyesebb európai lapok által kiválóan ajánltatott és rendkivül gyakorlatilag találtatott. A sokszorositási eljárás igen egyszerü; nincs szükség **másoló gépre,** sem elkészitett papirra és az nem is nedvesittetik meg. **Egy eredeti irat,** rajzolat, hangjegyről stb. a legegyszerübb meglepő módon 10—15 percz alatt 50—80 tökéletes tiszta **példányt,** egyidejüleg **különféle tinta szinben** ugy **fekete-kék** szinben is sokszorosithatni. **Óvás!** A készülék az európai államokban **szabadalmazva van;** minden szekrényke egy rászegelt dombornyomatu sárgaréz árujeggyel H. és H. cs. k. kizár. szabadalommal van ellátva. Jogtalan egyének által árult, a csalódásig hasonló értéktelen utánzott készülékek megvételétől a t. közönség óvatik. — Ismét eladok és solid ügynökök kerestetnek. Irásbeli megkeresésekre azonnal válaszoltatik. Másolatokat mintául ingyen és bérmentve küldök.

Lewitus József, Bécs, I. Babenbergerstrasse 9.

Legolcsóbb kölcsönt nyujt ékszerek, ruhaneműek, értékpapirok és záloglevelekre

a kecskeméti-ház

átellenében **Pollák János** 15 év óta fennálló 10.000 frt ovadékot (cautio) tett zálogkölcsön intézete, Budapest, papnövelde-utcza 2. Vidéki megrendelések pontosan és titoktartás mellett eszközöltetnek.

Eladó kis birtok.

Fehérmegyében Baracska község határában, **Baracskától** 5 perczre, **Mártonvásári vasuti állomástól fél órára, az ercsi gőzhajó állomástól egy órára** fekvő p. „Szénavölgy" nevü 40 holdas kis birtok, mely egy tagban körülfásitva s árkolva van, s van rajta konyha- és gyümölcsös kert, **kitünő bortermő 4 hold szőlő, csinos urilak gazdasági épületekkel.** Szántóföldje a legnehezebb buzát termő. **vizmentes.** — Tehermentes, mégis **több évi részletfizetés mellett** is, gazdasági szerelvénynyel, vagy a nélkül eladó. Értekezni lehet a birtokon a tulajdonosnál, a hova Budapestről per Martonvásár-Baracska másfél óra alatt ki lehet rándulni."

Nobl Mór és társa

ügynöki - tudakozó és elhelyező-intézet

Berlin Wallnertheaterstr. 30.

Értesitések adatnak Németország bármely helyéről, czégek, üzletviszonyok, be- és kiviteli árukról, stb. gyorsan, lelkiismeretesen és titoktartással.

Elhelyezési iroda bármely szakmabeli alkalmazást keresők részére. 2 frt beirási dijjal ellátott bérmentes levelek azonnal elintéztetnek. Levelezés német, magyar, franczia és angolul.

Hilfe für Männer

jeden Alters, welche sich schwach fühlen, durch ein sehr sinnreich construirtes chirurgisches Instrument **Aertzlich begutachtet — augenblicklicher Erfolg garantirt.** Broschüren, alles Nähere enthaltend, verschickt unter Couvert gegen Einsendung von 30 kr. in Briefmarken der Genera Agent **Bujatti, Nürnberg Weinmarkt Nr. 5.**

HIRDETÉSEK

e lap részére felvétetnek s kiadóhivatalban

himző-utcza 1. sz.

Az április 1-sői huzáshoz

Hitel igérvények frt 4.50 és bélyeg
Bécsi " frt 2.— és bélyeg
főnyeremény 400.000 frt.
Mindkettő összesen 6 frt és bélyeg.
Nyitrai és társa, Budapest.

Elegans

tavaszi öltönyök, 16, 18, 20 és fölfelé,
nyári öltönyök, 12, 14, 16 és fölfelé,
felöltő, 10, 12, 14 16 és fölfelé,
Hamilton, 15, 16, 18 és fölfelé,
tavaszi Mentsikoff, 15, 16, 18.

Gyermek öltönyök 3, 4, 5 évestől bármely korúig nagy választékban vannak készleten.

Minden elegans, a legujabb minta szerint és a legszebb kiállitásban.

A nyári évadra, tisztelt vevőim részére nagy választékban tartok legfinomabb franczia és angol divat szöveteket, és egész öltönyök kívánatra

24 óra alatt

elkészithetők.

Grün J. férfiruha-kereskedésében

Budapest, Deák-utcza 9. sz.

A Hoff János cs. kir. udvari malátakivonat-gyárának, Bécs, Graben, Bräunerstrasse 8. Budapest, kalap-utcza 10.

Tüdőfájdalmak és étvágytalanság ellen.

Legujabb 2 gyógyjelentés.

Mell- és gyomorbajtól megmentve, a Hoff János-féle maláta-gyógygyártmány által. Elismerve, hogy nőm mell- és gyomorbaja a Hoff János-féle első és valódi malátakivonat-egészségi sör által nagy mértékben javult, kérek ezen kitünő gyógyszerből utánvétellel számomra még 11 palaczkot küldeni.

Eger, 1878. november 29-én.

Némethy Elemér
birósági telekkönyvvezető.

A Hoff János-féle maláta-kivonat jeles hatása.

Tisztelt ur! Kérek számomra postautánvéttel 15 palaczk malátakivonat sört és 5 zacskó czukorkát küldeni. Miután a maláta-sör nekem igen használt, barátaimnak is ajánlottam azt, kik legközelebb szinte rendelni fognak.

Keszthely, 1878. deczember 1-én.

Neumark József.

Hoff János flókja: Budapest, kalap-utcza 10-ik szám.

Arak:

Maláta-kivonatu egészségi sör egy palaczk 60 kr, 11 pal. 6 frt, 28 pal. 15 frt, 58 pal. 30 frt. — ½ kilo **maláta-csokoládé** I. 2 frt 40 kr, ¼ kilo 1 frt 30 kr, ⅛ kilo 70 kr, II. ½ 1 frt 60 kr, ¼ kilo 90 kr, ⅛ 50 kr, III. ½ kilo 1 frt, ¼ kilo 60 kr, ⅛ kilo 35 kr. **Maláta-bonbon** 1 zacskó 60 kr, 30 és 15 kr. **Gyermek-tápláló malátaliszt** 1 üvegcse 1 frt. **Egy maláta-fürdő** 80 és 50 kr. — **Maláta-kivonat** 1 üvegcse 1 frt, kisebb 60 kr. — **Malátaszappan** 80, 60, 40 és 20 kr. — Nagyobb megrendelésnél megtelelő engedmény. — A csomagolás legolcsóbban számittatik.

A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzetei (azonos a P. Lloydéval) márcz. 28.

Termény	Irányz.	Minőség hektol.	Ár 100 kilogramm. frtól	frtig	Minőség hektol.	Ár 100 kilogramm. frtól	frtig
Buza							
bánsági . . . . uj	lanyha	74	—.—	—.—	75	8.25	8.45
"		76	8.50	8.55	77	8.7[illegible]	8.90
"		78	9.15	9.30	79	—.—	—
"		80	—.—	—.—	81	—.—	—.—
tiszavidéki	"	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
"		76	8.90	9.05	77	9.15	9.25
"		78	9.40	9.60	79	9.70	9.80
"		80	9.85	9.90	81	—.—	—.—
pestvidéki	"	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
"		76	8.65	8.75	77	8.80	8.90
"		78	9.05	9.15	79	9.25	9.35
"		80	9.45	9.55	81	—.—	—.—
fehérmegyei	"	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
"		76	8.65	8.80	77	8.90	9.—
"		78	9.10	9.35	79	9.50	9.60
"		80	9.70	9.80	81	—.—	—.—
bácskai	"	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
"		76	—.—	—.—	77	—.—	—.—
"		78	—.—	—.—	79	—.—	—.—
"		80	—.—	—.—	81	—.—	—.—
északmagyarországi	"	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
"		76	8.15	8.30	77	8.35	8.45
"		78	8.60	8.80	79	8.85	8.95

Termény	Irányzat	Faj	Minőség hectoliterenk.	Ár 100 kilogrammonként frttól	frtig
Rozs	szilárd	—	70—72	5.90	6.10
Árpa	csendes	takarmány	60—62	5.25	5.50
"	"	égetnivaló	62—64	6.30	7.—
"		sérfőzdei	64—66	7.40	8.50
Zab	szilárd	—	36—40	5.65	5.85
Tengeri	"	bánsági	75	4.75	4.80
"	szilárd	másnemű	73	4.65	4.75
Repcze	lanyha	káposzta	nélkül	—.—	—.—
"		bánsági	"	—.—	—.—
Köles	szilárd	—	"	5.—	5.35
Kendermag	"	—	"	—.—	—.—

Szokványgabona, határidőre	Irányzat		100 kilogramm ára penzben	100 kilogramm ára áruban
buza	lanyha	tavaszra	8.62½	8.67½
"	"	őszre	9.25—	9.35—
rozs	—	—	—.—	—.—
tengeri	"	május—junius	4.92½	4.97½
zab	"	tavaszra	5.60—	5.65
"	"	őszre	5.85—	5.95—
repcze	"	aug.—szept.	13⅝	13⅞
bánáti		—	13⅜	13 4/8

Szilva lanyha bosn. hord. p. 15.50 á. 16.— zsák. p. 15.— á. 16.— szerb. p. 14.25 á. 14.75
Szesz lanyha, régi módu élesztő, h. n. p. 29. áru 29.50.
" " uj módu és burgonya, p. 26.50, á. 26.75.

Ertékpapirok

Államadósság		Utolsó árkelet pénz	áru
Magyar vasuti kölcsön	befizet. 120 frt	104.25	104.50
Gömöri államvasuti záloglev.	100 frt	—.—	—.—
Magy. keleti vasut I. kib.	300 frt	64.75	65.—
" " " II. kib.	200 frt	77.—	77.50
Magy. kel. vasuti államkötv. ar.		67.50	68 —
Magy. sorsjegy-kölcsön 100 frt		94.50	95.—
" " 50 frt		94 .50	95.—
1871-iki magy. államk.-kölcsön v. ezüst. f. ez. 5%		—.—	—.—
1872-iki " v. ezüst. f. ez. 5%		—.—	—.—
1873-iki magy. kir. kincstári utalv. f. ez. 6%		—.—	—.—
1874-iki " f. ez. 6%		119.75	—.—
Magy. aranyjáradék 6% adómentes		86.25	86.40
" földtehermentesitési kötvények		82.—	83.—
" " 1867. záradékkal		78.—	79.—

Ertékpapirok

	Utolsó árkelet pénz	áru
Magy. földtehermentesitési kötvények temesi	78.25	79.—
" " 1867. záradékkal	76.—	77.—
" " horvátországi	—.—	—.—
" " erdélyi	77.—	77.50
Magy. orsz. jel. urbéri vált. kötv. (100 frt) 5%	—.—	—.—
Szőlődézsma váltsági kötvény (100 frt)	84.25	85.75
Osztrák államadósság papirban 5%	64.30	64.60
" " ezüst kamat jan.—jul. 5%	64.50	64.75
" " " apr.—okt. 5%	64.50	64.75
" " kisorsolás 1860-ból á 500 frt	117.—	118 —
" " 1860-ból á 100 frt	127.—	128.—
" " 1864-ből á 100 frt	151.—	152.—
" " 1864-ből á 50 frt	149.—	150.—
Pest város kölcsöne 1871-ből 5%	91.25	91.50

Osztal. 1877-re	Értékpapirok		Utolsó árkelet pénz	áru
	Biztositó társulatok.			
192.—	Első magy. bizt. társ.	befiz. 800 frt	2175.—	—.—
45.—	Pannonia viszb. társ.	" 300 "	575.—	—.—
9.—	Pesti bizt. intézet	" 100 "	114.50	115.—
15.—	Unio viszbizt. társ.	" 300 "	135.—	140.—
	Vasutak.			
—.—	Alföld-fiumei	200	122.25	122.75
—.—	Déli vasut	200	—.—	—.—
—.—	Éjszakkeleti vasut	200	119.50	120.50
—.—	Erdélyi vasut	200	96.—	97.—
—.—	Kassa-oderbergi vasut	200	108.—	109.—
—.—	Osztrák államvasut	200	256.50	257.—
15.—	Pécs-barcsi vasut	200	—.—	—.—
—.—	Vágvölgyi vasut	200	—.—	—.—
—.—	Osztr. dunagőzhaj. társ.	500	—.—	—.—
—.—	Budai hegypálya	[illegible]	74.—	75.—
—.—	Pesti közuti vaspálya	200	257.50	258.50
	Bankok.			
6.—	Ált. m. municip. hitelb.	200	—.—	—.—
21.—	" " hitelbank	200	234.75	235.25
—.—	Bihari keresk. bank	140	—.—	—.—
—.—	Franko-magy. b. (lesz. a.)	200	—.—	—.—
—.—	Horvát leszámitoló-bank	200	—.—	—.—
3.—	Iparbank, budapesti	100	44.—	46.—
—.—	Kisbirt. földh. intézete	80	—.—	—.—
2.—	Lipótv. bank rész.-társ.	100	32.—	34.—
—.—	Magy. ált. földh. részv. ts.	140	—.—	—.—
2.—	Magy. jelzálog hitelb.	60	—.—	—.—
13.—	Osztr. hitelintézet	160	244.60	244.80
8.—	I. magy. iparbank	200	120.—	130.—
41.—	Pesti kereskéd. bank	500	560.—	563.—
3.—	Pest-budai kézm. bank	100	66.—	70.—
14.—	Sziszeki hitelbank	100	—.—	—.—
	Takarékpénztárak.			
7.—	Országos központi	100	95.—	95.50
200.—	Pesti első hazai	1000	2410.—	2420.—
30.—	Pest-budai fővárosi	200	370.—	—.—
60 —	Pesti külvárosi	150	—.—	—.—
8.—	Pakrac-daruvár-kutinjai	50	—.—	—.—
—.—	Vas-zalamegyei első	100	—.—	—.—

Osztal. 1877-re	Értékpapirok		Utolsó árkelet pénz	áru
	Gőzmalmok.			
50.—	Concordia-malom	befiz. 500 frt	573.—	578.—
125.—	Első budapesti	500	1565.—	1585.—
30.—	Erzsébet	200	295.—	300.—
50.—	Hengermalom	500	835.—	845.—
36.—	Lujza	160	273.—	275.—
40.—	Molnárok és sütők	200	335.—	338.—
200.—	Pannonia	1000	1460.—	1480.—
60.—	Viktoria	300	525.—	530.—
	Különféle vállalatok.			
7.—	Alagut	165	85.—	—.—
20.—	Ganz és társ. vasöntöde	400	278.—	280 —
25.—	Gschwindt-féle szeszgyár	200	238 —	242.—
12.—	Gyapjum. és biz. t. első m.	200	145.—	—.—
32.—	Keresked. test. épülete	210	—.—	—.—
20.—	Könyvnyom. „Athenaeum"	200	385.—	—.—
50.—	" Pesti részv. t.	500	—.—	—.—
—.—	Kőszén és téglagyár	200	38.—	39.—
—.—	Rima-murányi vasmű	—	—.—	—
7.—	Salgó-tarjáni kőszénb.	100	90.—	92.—
—.—	" vasöntöde	100	76.—	78.—
—.—	Schlick-féle vasöntöde	200	65.—	—.—
35.—	Serfőzde első magy.	500	445.—	—.—
15.—	Sertéshizlaló	200	—.—	—.—
—.—	Sóskuti kőbánya	200	—.—	—.—
22.—	Spodium és csontlisztgyár	200	224.—	—.—
5.—	Szálloda részvénytársaság	200	—.—	—.—
—.—	Tégla és mészégető, ujlaki	200	25.—	28.—
—.—	Téglagyár, kőbányai	200	81.—	82.—
	Záloglevelek.			
	Magy. földhit. int. papir értél.	5½%	96.75	97.—
	" " " "	5%	88.50	—.—
	" " arany v. ezüst	5%	105.50	—.—
	" jelzálogbank	5½%	85.—	86.—
	" ált. földh. részv. társ.	6%	79.—	80.—
	" " "	5½%	75.—	77.—
	Pesti kereskedelmi bank	6%	97.75	—.—
	Kisbirtokosok földhitelintézete	7%	95.—	—.—
	" "	6%	85.—	—.—
	Elsőbbségek.			
	Dunagőzh. társ.	befiz. 200 frt 5%	—.—	—.—
	" "	" 300 " 6%	—.—	—.—

Értékpapirok			Utolsó árkelet pénz	áru
Északkeleti vaspálya	5%	befiz. 300 frt	—.—	—.—
" " ar.	5%	300	—.—	—.—
Magy. gallcz. vasp.	5%	500	—.—	—.—
I. erdélyi vaspálya	5%	200	—.—	—.—
„Hitel" földh. és szöv.	5%	100 M.	—.—	—.—
Győr-sopron-ebenf. vas.	6%	200 frt	—.—	—.—
Kassa-oderb. vasut	5%	200	—.—	—.—
Vágvölgyi vasut	5%	200	—.—	—.—
" " részk.	7½%	200	—.—	—.—
Budapesti lánczhid	6%	100	92.50	—.—
Budapesti malom	6%	100	—.—	—.—
Kőszén és téglagy. köt.	6%	100	87 —	—.—
Lloyd és tőzsdeépület	5%	100	76.—	—.—
Magánsorsjegyek.				
Osztrák hitelintézet			167.—	168.—
Pénznemek.				
Cs. k. arany			5.50	5.52
Osztrák-magyar 8 frtos arany			9.30—	9.32
20 frankos arany			9.30—	9.32
Török arany lira			—.—	—.—
Osztrák és magyar ezüst			—.—	—.—
Német birodalmi bankjegyek			57.40	57.50
Váltók árfolyama.				
Német bankpiaczok 100 márk	3%		56.90	57.10
Amsterdam 100 hollandi frtért	3½%		96.25	96.50
Brüssel 100 frankért	3%		—.—	—.—
Páris 100 frankért	3%		46.15	46.25
Zürich 100 frankért	3½%		46.05	46.15
London 10 font sterlingért	2½%		116.90	117.10
Szentpétervár 100 rubelért	6%		—.—	—.—

Bécsi tőzsde-távirat márcz. 28

M. földtm. kötv.	82.25	M. keleti vas. elsőbbs.	64.80
Salgó-tarjáni	—.—	Tiszai vasut	191.50
Magyar záloglevél	96.25	Kincstári utalv.	
Erdélyi kötv.	93.50	Hitelrészvények	243.10
Magy. kel. vas.	67.50	Államvasut	256.25
Magy. sorsjegy	94.25	Hitel-sorsjegy	168 —
Magy. földhit.	—.—	Napoleond'or	9.31—
Kincst. utalv.	119.75	Arany	5.52—
Magy. vasuti kölcs.	103.90	Aranyjáradék	86.25
Magy. hitelrészv.	234.25	1860-iki sorsj.	117.50
Alföld	121.75	Ezüst	100.—
M. éjszakkeleti vas.	119.50	London	116.85

Bécsi tőzsde márczius 27.

A. Államadósság 100 frt.		Pénz	Áru
Egységes járadék, jegy. máj.—nov.	5%	64.30	64.45
" " feb.—aug.	5%	64.35	64.50
" " ezüst. jan.—juli.	5%	64.60	64.75
" " ápr.—okt.	5%	64.60	64.75
Sorsolással, 1839-ből egész sorsj. pp.		—.—	—.—
" 1839-ből ötöd			
" 1854-ből 250 ft "	4%	114.40	114.80
" 1860-ból 500 ft "	5%	117.40	117.80
" 1860-ból 100 ft "	4%	127.50	128.—
" 1864-ből 100 ft "		151.50	152.—
Como járadék 42 lira		26.50	—.—
Államjószági jelzáloglevél 120 ft	5%	143.75	144.25
Osztr. kincstári jegyek 100 ft	5%	99.50	100.—
Arany rente	4%	76.75	76.90
B. Földteherm. k. 100 frt pp:			
Csehországi	5%	102.—	103.—
Bukovinai	5	83.75	84.—
Galicziai	5	87.75	88.25
Karinthia	5	96.50	97.50
Horvátországi	5	87.—	—.—
Morvaországi	5	100.50	101.50
Alsó-ausztriai	5	104.50	105.—
Felső-ausztriai	5	99.75	100.75
Salzburgi	5	96.—	97.—
Sziléziai	5	96.50	—.—
Erdélyi	5	77.—	77.50
Stájerországi	5	99.50	100.50
Tiroli	5	99.—	—.—
Temesi bánság	5	78.25	79.—
" 1867-iki sorsolási záradék.	5	76.—	76.50
Magyar	5	82.25	82.75
" 1867-iki sorsolási záradék.	5	78.25	78.75

C. Más közkölcsönök.		Pénz	Áru
Dunaszabályozás 100 frtos	5%	106.80	107.20
Magy. vas. kölcs. 120 frt, (300 fzo.)	5%	104.50	105.—
Magyar aranyrente adómentes	6%	86.10	86.25
Magy. nyeremény 100 frt		94.—	94.50
" szőlődézsma-váltság 100 frt		84.—	85.50
" kölcsön 1871. 30 millió		—.—	—.—
" " 1873. 54 millió		—.—	—.—
" kincstári utalv. 1874.	6%	119.80	120.10
Keleti vasuti elsőbbs. 1869	5%	64.75	65.—
Magy. államköt. (keleti vasut) 1873.	5%	77.—	77.50
Magy. állami kötv. 1876. ar.	5%	67.75	68.25
Gömöri záloglevél 150 frt	5%	—.—	—.—
Bécs városi kölcsön	5%	107.—	107.50
Bécs városi kölcsön visz. fiz.	5%	98.—	98.50
Pestvárosi kölcsön 100 frt	6%	90.—	91.—
Török vasuti kölcsön 400 frt		20.75	21.—
D. Bankok részvényei.			
Angol-osztr. bank 200 ftos . 120 frt bef.		101.75	102.—
Magy. földh. részv. t. 200 ftos		—.—	—.—
Osztr. " intéz. 200 ftos	4%	137.50	138.—
" hitelintézet 160 ftos		241.40	241.60
Magyar ált. hitelintézet 200 frtos		233.75	234.25
Alsó-ausztriai leszámit. társas. 500 ftos		750.—	760.—
Bécsi giró- és pénztáregylet 200 ftos		—.—	—.—
Osztr. jelzál. bank 200 frt. bef. 25%		—.—	—.—
Magy. ált. municip. 200 frt bef. 40%		—.—	—.—
Osztrák-magyar bank 600 frt		807.—	[illegible]
Unió-bank 100 frt		75.—	75.25
Forgalmi bank ált. 140 frt		111.50	112.50
Bécsi bank egylet 100 frt		118.25	118.50

E. Közlekedési vállalatok részv.	Pénz	Áru
Albrecht pálya 200 frt	38.—	39.—
Alföld-fiumei pálya 200 frt	122.—	123.—
Báttaszék-dombovári	110.—	111.—
Osztr. dunagőzhajózási társ. 500 frt	542.—	543.—
Erzsébet pálya 200 frt p. p.	173.50	174.—
" Linz-Budweis 200 frt	155.—	156.—
Eperjes-tarnovi (magy. részv.)	—.—	—.—
Ferdinánd északi pálya 1000 frt p. p.	2125.—	2130.—
Ferencz-József-pálya 200 frt ezüst	138.—	138.50
Pécs-barcsi pálya 200 frt ezüst	164.50	165.50
Károly-Lajos pálya 200 frt	228.50	229 —
Kassa-oderbergi pálya 200 frt	108.50	108.75
Lemberg-czernoviczi-jassii pálya 200 frt	128.50	129.—
Osztrák-magyar Lloyd 500 frt p. p.	667.—	668.—
Osztrák-északnyugati 200 frt	121.75	122.50
Rudolf pálya 200 frt ezüst	131.50	132.—
Első erdélyi pálya 200 frt	96.—	97.—
Osztrák államvasut-társaság 200 frt	256.25	256.75
Déli pálya 200 frt	69.	69.25
Dél-északnémet összekötő pálya 200 frt	—.—	—.—
Tiszai pálya 200 frt	193.—	193.50
Bécsi Tramway 200 frt	181.75	182.25
Magyar-gácsországi pálya 200 frt	89.—	90.—
" északkeleti első 200 frt ezüst	120.50	121.—
" nyugati székesfeh.-grázi 200 frt	114.50	115.—
F. Ipar és keresk. vállal. részv.		
Osztrák ált. épitőtársaság 200 frt	—.—	—.
Bécsi épitőtársaság 100 frt	—.—	—.—
Pesti épitőtársaság 250 frt 40% befiz.	—.—	—.—
Innerbergi bányatárs. 200 frt	56.—	57.—
Liesingi sörfőzde 100 frt	44.50	45.50
Salgó-tarjáni kőszénbánya 100 frt	—.—	—.—

	Pénz	Áru
Pesti vaggon-kölcsön 80 frt	—.—	—.—
„Securitas" viszb. társ. 300 frt	—.—	—.—
Fegyvergyár bécsi 100 frt	—.—	—.—
G. Záloglevelek.		
Osztrák földhitelint. sors. 5% ezüst	113.80	114.30
" 33 éves visszaf. 5%	97.—	97.50
Nemzeti bank p. p. 5%		
" " o. é. 5%	100.35	100.50
Osztrák jelzálogbank 5%	99.—	99.50
Első osztr. takarékp. 5½% 30 év	102.90	103.10
Magyar földhitelint. 5½%	96.—	96.50
" " aranyban	104.75	—.—
" jelzálogbank 5½%	84.25	85.—
" általános földhitel részvénytárs.		
" kisbirtokosok hitelint. 6% sors.	83.50	84.—
H. Elsőbbségi kötvények.		
Albrecht pálya 300 frt 5%	72.50	72.75
Alföld-fiumei pálya 200 frt	71.60	71.90
Báttaszék-domb.-zákányi 200 frt	68.—	69.—
Dunagőzhajózási társaság 300 frt 5%	—.—	—.—
" " 6%	102.50	103.—
Erzsébet pálya 100 frt 5% ezüst	94.—	94.50
Erzsébet pálya 1862-ki kibocsátv. 5% ez.	91.50	92.—
Eperjes-tarnovi pálya 300 frt	67.—	—.—
Ferdinánd északi pálya 100 frt p. p.	104.50	105.—
" " 100 frt o. é.	98.50	—.—
" " 100 frt 5% ez.	103.50	104.—
Ferencz-József pálya 200 frt ez.	89.—	89.25
Pécs-barcsi pálya 200 frt ezüst	85.50	86.—
Károly Lajos pálya 300 frt	100.75	101.—
Kassa-oderbergi pálya 200 frt 5%	78.20	78.40

	Pénz	Áru
Lemberg-czern.-jassyi pálya I. kib. 1865.	79.40	79.80
" " " II. " 1867.	81.50	82.—
" " " III. " 1868.	75.—	75.50
Osztrák észak-nyugati pálya 200 frt ez.	89.75	90.—
Rudolf-pálya 300 frt	79.40	79.80
Erdélyi-pálya 200 frt	64.90	65.20
Állampálya 500 frank	162.—	162.50
" 1874. kibocsátv.	158.—	159.—
Déli pálya 500 frank	114.50	115.20
" 200 frt 5% ez. 400 frt o. é.	115.—	115.50
Dél-északnémet összek.-pálya 100 frt 5%	87.50	88.50
" " ez. 100 frt 5%	85.—	86.—
Tiszavidéki pálya 5%	86.50	87.—
Magyar-gácsorsz. pálya 200 frt 5% ez.	66.75	67.25
Magyar-északkeleti pálya 300 frt 5%	68.90	69.20
Magyar-nyugati pálya 200 frt 5%	67.50	68.—
I. Magánsorsjegyek.		
Hitelintézet 100 frt	167.—	167.50
Clary 40 frt p. p.	35.50	—.—
Dunagőzhajózási 100 frt p. p.	102.50	103.—
Innsbruck városi 20 frt o. é.	24.50	25.50
Keglevich 10 frt p. p.	17.50	18.—
Krakkói sorsjegy-kölcsön 20 frt o. é.	17.75	18.25
Buda városi kölcsöne 40 frt o. é.	35.50	—.—
Pálffy 40 frt p. p.	34—	34.50
Rudolf alapitvány 10 frt o. é.	19.—	—.—
Salm 40 frt p. p.	46.50	47.—
Salzburgi dijsorsjegy 20 frt o. é.	20.75	21.25
St.-Genois 40 frt p. p.	37.25	37.75
Stanislau városi 20 frt o. é.	25.—	26.—
Triest városi 100 frt p. p.	118.50	120.—
" " 50 frt o. é.	61.—	63.—

		Pénz	Áru
Waldstein 20 frt p. p.		28.50	—.—
Windischgrätz 20 frt p. p.		32.50	33.—
Váltók (3 hóra.)			
Amsterdamra 100 hol. frt	3½	—.—	—.—
Brüsseli 100 frk	3½	—.—	—.—
Német bankpiaczok 100 m	4	57.05	57.20
London 10 font sterl.	3	117.-	117.15
Milanó 100 lira	5	—.—	—.—
Marseillel 00 frk.	3	—.—	—.—
Paris 100 frk.	3	46.25	46.2[illegible]
Zürich 100 frk.	3½	—.—	—.—
Pétervár 100 rubel	6	—.—	—.—
A valuták árfolyama.			
Cs. arany		5.54—	5.55—
" " recés		5.53—	5.54—
Osztrák-magyar 8 frt. arany		—.—	—.—
20 frankos arany		9.31½	9.32—
20 márk, darabja		11.48—	11.51—
Orosz imperiale		9.57—	9.58—
Sovereigns		11.73	11.76
Török arany lira		10.60	10.62
Mária Terézia tallér		—.—	—.—
Egyleti tallér		—.—	—.—
Ezüst		—.—	—.—
Ezüst rente szelvény		—.—	—.—
Német bir. bankjegy		57.45	57.50
Orosz papir rubel		1.14—	1.14¼

Budapest, nyomatott Schlesinger és Woblauer könyvnyomdájában Károly-kaszárnya rostély-utcza 3. szám

Az „Egyetértés“ melléklete
— 87 ik számához. —

ORSZÁGGYÜLÉS.

I.

A képviselőház mai ülésén több rendü tárgy lett elintézve. A mezőtur-szarvasi vasut kiépitéséről szóló javaslatnál Mocsáry Lajos szólalt fel, s a javaslatot a vasuti és pénzügyi bizottsághoz kérte visszautasittatni. A közlekedési miniszter és Móricz Pál rövid észrevételei után azonban a ház elfogadta a törvényjavaslatot. A magyar észak-nyugoti vasut kiépitéséről szóló törvényjavaslat élénkebb vitát idézett elő. Irányi Dánel egy inditványt adott be arra nézve, hogy a ház a javaslatot utasitsa vissza a jogügyi bizottsághoz, melyet a ház Szapáry Gyula, Eötvös Károly, Lukács Béla, Simonyi Ernő és Péchy Tamás felszólalásai után el is fogadott. Ezután vita nélkül elfogadtattak a honvédelmi miniszter palotájának épitéséről és a kereskedelmi hajók lajstromozásáról szóló törvényjavaslatok.

A főrendiház d. u. egy órakor szintén tartott egy rövid ülést.

II.

A képviselőház ülése márcz. 28-án d. e. 10 órakor.

Elnök: Ghyczy K.

Jegyzők: Horváth Gy., Antal Gy., Molnár A.

A kormány tagjai mind jelen vannak.

A mult ülés jegyzőkönyve hitelesittetik.

Elnök: bemutatja az időközben beérkezett irományokat. A kérvényi bizottsághoz utasittatik.

Karácsonyi Guido a 30 nap fenntartásával igazoltatik.

Harmadszor felolvastatik, s végleg elfogadtatik a berlini szerződés beczikkelyezéséről szóló törvényjavaslat.

A főrendiházhoz küldetik át tárgyalás végett.

Tisza Kálmán: benyujtja a román fejedelemséggel a vasuti csatlakozás iránt kötött egyezmény némely határozatainak megváltoztatásáról szóló törvényjavaslatot.

A közlekedési és pénzügyi bizottsághoz utasittatik.

Tárgyalás alá vétetik a mezőtur-szarvasi másodrendü vasut kiépitéséről szóló törvényjavaslat.

Mocsáry Lajos felolvastatni kivánja több szarvasi lakosnak erre vonatkozó kérvényét.

Péchy Tamás: nem ellenzi a kérvénynek felolvasását, bár ezen ügy közigazgatási uton már elintéztetett.

Baross Gábor jegyző felolvassa a kérvényt, melyben ezernél több szarvasi polgár azt kéri, hogy: miután Szarvas városa hatósága a mezőtur-szarvasi másodrendü szárnyvonalra nézve az árlejtési eljárást mellőzte; miután e hatóság a szerződést szakértőileg meg nem vizsgáltatta; miután e szerződést a város képviseletének oly többsége szavazta meg, mely a vállalattal járó terhekben részt venni nem akar; miután a vállalat nagy terhei igazságtalanul kirovatni szándékoltatnak és végre miután mindezeknél fogva a város polgárságának nyugalma meg van zavarva, sőt már most is oly ingerültség mutatkozik, mely a végrehajtás esetében igen komoly fordulatot vehetne: méltóztassék a képviselőház a mezőtur-szarvasi vasutra vonatkozó szerződés tárgyalását feffüggeszteni, és az ügy beható megvizsgálását elrendelni. A kérvényi bizottság e kérvényt tanulmányozás végett a közlekedési miniszternek kiadatni javasolja.

Hegedüs Sándor előadó: elfogadásra ajánlja a törvényjavaslatot.

Mocsáry Lajos kifejti, hogy a szarvasiak óhajtják ugyan a vasutat, de az épitésből származó teher aránytalanul lett reájuk kivetve, kéri tehát a házat, hogy a javaslatot utasitsa a vasuti és pénzügyi bizottsághoz, hogy ez a kérvényben foglalt ezen panaszokat megvizsgálja. Ha ez nem történik, — akkor nem fogadja el a javaslatot.

Péchy Tamás és **Móricz** Pál felszólalásai után a ház a javaslatot általánosságban és részleteiben elfogadja.

Tárgyalás alá vétetik a magyar észak-nyugoti vasut kiépitésére vonatkozó 1870. XII. t. cz. hatályon kivül helyezéséről szóló törvényjavaslat. E törvényjavaslat folytán a 650,000 frtnyi kauczióból az engedményeseknek 600,000 frt javasoltatik visszafizettetni.

Irányi Dániel: A törvényjavaslatot nem fogadhatja el. Mig bizonyos kérdések bővebben, alaposabban földeritve nem lesznek, addig sem igennel, sem nemmel nem képes szavazni. A pénzügyminiszter ur a maga indokolásában fölhozza a következőket.

Indokul szolgáltak — mondja — az egyezségre, a következő körülmények. Először a pénzbeszerzés és társulat alakitása körüli nehézségek az azon időben kezdetét vett sulyos pénzválságok következtében. De a szerződés az állam és az északnyugati vaspálya között 1870-ben megköttetett, sőt még azon ujabb kiegyezés is, melyre hivatkozás történik, egy évvel előbb történt, mint a pénzválság bekövetkezett. Történt ugyanis 1872-ben, holott a pénzválság, mint tudjuk, 1873. május havában tört csak ki. Nem áll tehát az első indok. Másodszor indokul szolgáltak a kiegyezésre azon nehézségek, melyek hadászati szempontból támasztott követelések folytán merültek fel; de hogy micsoda nehézségek merültek fel ezen oldalról később, azt nem érti.

1872. januárban jöttek létre ujabb megállapodások már pedig tudják, hogy a képviselőház rendesen nyárig szokott együtt lenni, hogy tehat a január hóban létrejött megegyezés miért nem tárgyaltatott a képviselőház által, az előtte egyáltalában nem világos, az felderitve nincs.

Végre indokolja azzal, hogy az engedélyesek sok költséget forditottak a vállalatra s e költségek megtérítésére kevés kilátás van. Ugy de, hogyha ez indokul szolgál arra, hogy valamely biztositék egyszerüen visszaadassék, akkor a biztositék rendszer egyáltalában felesleges. (Ugy van! a szélsőbal felől.)

Végre azt is felhozza a pénzügyminiszter a maga inditványának támogatására, hogy miután a jogügyi igazgatóságot meghallgatta és az kétesnek nyilvánitotta a per kimenetelét, annálfogva arra határozta el magát, hogy ezen inditványt terjeszsze elő a képviselőháznak. Azonban sem a t. pénzügyminiszter nem mondja, sem a pénzügyi bizottság jelentésében nincs annak nyoma, hogy miben áll a jogügyi igazgatóság véleménye. Az meglehet, hogy az itlető engedélyeseknek szintén voltak viszonkövetéseiseik, azonban egyrészt, miután a vasutat épiteni még nem kezdették, lehetetlen feltennünk, hogy ezek oly tetemes összegre rughattak volna, mint a milyennek visszaadásáról itt szó van, más részt pedig, hogy ha ezen 650,000 frt csakugyan visszaadandó, akkor azt kell feltennie, hogy a közlekedési miniszterium részéről oly hibák követtettek el, amelyek a jogügyi igazgatóságot azon inditványra birhatták, hogy a kiegyezés szükséges. Ezen körülményeknek megvizsgálása a képviselőháznak, mint a kormány ellenőrének kötelessége. (Ugy van! a szélső balfelől).

A pénzügyi bizottság azzal indokolja inditványát, hogy a szóban forgó kaucio-lefoglalás az engedély okmány egyik határozatának oly alkalmazásával és oly időben történt, hogy annak jogosultsága és következményei iránt eltérő jogi vélemények forogathatnak fenn.

Minek alapján történt a kaucio lefoglalása? Történt az engedély-okmány 6. §-ának alapján, melynek 2. bekezdése igy szól: „Köteles továbbá az engedélyes ugyanesak az engedélyi törvénynek hatályba lépése napjától számitva három hónap alatt kimutatni, hogy a vállalat egész alaptőkéje 30%-nak befizetése biztositva van. Azon esetre, ha ezen kimutatás meg nem történnék, az engedély önként megszüntnek és a biztositék elveszettnek tekintendő.“

Hogy az engedélyesek ezen feltételnek nem tettek eleget, azt a pénzügyminiszter is elismeri. Ami a lefoglalás idejét illeti, oly időben történt, midőn azon feltételnek, mely időhöz volt kötve, az engedélyesek nem tettek eleget. Nem történt előbb, hanem azon határidőnek elmulása után, melynek elmulasztása esetére a lefoglalás az engedély-okmányban a miniszterium részére biztositva volt.

Indokolja a pénzügyi bizottság a maga vélemányét azzal is, hogy: „A törvényhozás eddig is, épen függő vasuti kérdésekben, vállalkozók és engedélyesek vitás követeléseivel szemben, nem csak a jogi szempontokat vette figyelembe; de méltányossági, sőt azon tekintettől is vezettette magát, hogy hitelünk érdekében üzleti összeköttetéseiben lehetőleg kerüljön mindent, a mi alkalmat szolgáltathat támadásokra a külföld előtt. És ez a szempont alkalmazható e kérdésben is.“

Elismeri, hogy eddig a törvényhozás ezen utat követte; de ő nagy sulyt fektet az ország hitelére a külföld előtt; és azon nézetben van, hogy valamint azt egyrészt minden jogtalanság vagy minden jogos követelésnek megtagadása csökkenti, ugy másrészt nem csökkenti, nem szabad, hogy csökkentse, jogtalan követelések visszautasitására. (Élénk helyeslés a szélső balról.)

Indokoltatik továbbá azzal, hogy a jogügyek igazgatója ugy nyilatkozott, hogy esetleg a per kimenetele kétséges lenne. Hogy mivel indokolta a jogügyek igazgatója ezen nézetét, azt nem mondta sem a pénzügyminiszter ur, sem a bizottság a maga jelentésében, sem pedig az előadó iménti beszédében. Azt mondotta előadó, hogy nem lehet felderiteni ezen okokat, mert különben per esetére ez által az igénylőknek támpont nyujtatnék a megtámadásra. Ez által tehát a t. előadó elismerni látszik azt, hogy itt hibák, mulasztások forognak fenn azon miniszterium részéről, melynek kötelessége volt ezen ügynek gondozása és végrehajtása, mert különben, ha csak az engedélyesek lennének hibásak, sem a jogügyek igazgatója, sem az előadó nem tartózkodtak volna azon okok előadásától, melyek arra szolgálhatnak, hogy az igénylők követelése visszautasittassék.

Végre azt is felhozza a pénzügyi bizottság jelentésében, hogy nem egyeznék meg az állam méltóságával, ha oly biztositékot tartana vissza, a melynek visszaadása által az államra semmi kár nem háramlik. Mindenekelőtt ő nem veszi oly közönyösen azt a körülményt, hogy valamely vasut nem épittetett ki. (Helyeslés a szélső balon.) Mert ha a törvényhozás szükségesnek és fontosnak találta azt, hogy egy vasut Komáromtól Trencsényig kiépittessék, annak bizonyosan megvolt a maga oka. Már, hogy ez mai napig be nem következett, hogy a vasut az illetők által ki nem épittetett, az nézete szerint az országra és különösen arra a vidékre mindenesetre káros volt. De legyen bárhogy, itt vagy az engedélyesek a hibásak, vagy a közlekedési miniszterium részéről forognak fenn hibák és mulasztások. Mindenesetre oly kérdés ez, mely nincs eléggé felvilágositva. Ennek következtében szükségesnek tartja azt, hogy a dolog bővebben földerittessék.

Ő nem lesz ellenére ezen biztositék kiszolgáltatásának, mihelyt fel lesz világositva a felől, hogy az engedélyesek nem hibásak. Meglehet, hogy akkor arra fog szavazni, hogy ki kell adni a biztositékot, de másrészt meglehet, hogy a megejtendő vizsgálat folytán a közlekedésügyi miniszteriumot fogja hibáztatni és azt fogja felelősségre vonandónak tartani. (Helyeslés a szélső balon.)

E czélból a következő elleninditványt nyujtja be (Halljuk!): „Jelen törvényjavaslat a pénzügyi bizottság jelentésével együtt előbb a közlekedésügyi, aztán a jogügyi bizottsághoz utasittatik a végett, hogy az annak alapjául szolgáló tényeket az irományoknak megtekintése és szükség esetén az érdekelteknek és szakértőknek is meghallgatása mellett behatóan megvizsgálják és az eredményről kimeritő jelentést tegyenek.“ (Élénk helyeslés a szélső balon.)

Szapáry Gyula ajánlja a javaslat elfogadását.

Eötvös Károly felemliti, hogy az Uniobank, mely Stroussberg engedményes jogutóda, a hirlapok tudósitásai szerint a kauciót már elvesztettnek tekintette s azt mérlegében le is irta. Sajátságosnak tartja szóló, hogy a kormány most 600.000 frtot akar fizetni ezen jogáról már lemondott banknak. Kéri a jogügyi bizottság véleményének előterjesztését s azért felszólitja a többséget, hogy fogadja el Irányi inditványát. (Helyeslés balfelől.)

Szapáry Gyula azt mondja, hogy neki nincs arról tudomása, mintha a bank lemondott volna jogáról.

Lukács Béla: nem ellenzi az ügy megvizsgálását.

Simonyi Ernő pártolja Irányi inditványát.

Szapáry Gyula: nem ellenzi az ügy megvizsgálását, de tekintettel az ügy sürgősségére csak a pénzügyi bizottsághoz kéri utasitani.

Péchy Tamás felszólalásai után a ház elfogadta Irányi inditványát a pénzügyminiszter módositása értelmében.

Ezután vita nélkül elfogadtattak a honvédelmi miniszter palotájának épitéséről, és a kereskedelmi hajók lajstromozásáról szóló törvényjavaslatok.

Ezzel az ülés véget ért.

A holnap d. e. 10 órakor tartandó ülésen a ma letárgyalt törvényjavaslatok fognak harmadszor felolvastatni; azonkivül a kérvények s a ház számadásai tárgyaltatni, s az esetleges interpellációk tétetnek meg.

Az ülés 1 óra 10 perczkor ért véget.

—

A főrendiház ma d. u. 1 órakor Majláth György elnöklete alatt ülést tartott, melyen Antal Gyula a képselőház jegyzője átnyujtotta a berlini szerződés beczikkelyezéséről szóló törvényjavaslatot. A törvényjavaslat oly meghagyással adatott ki az állandó hármas bizottságnak, hogy azt vegyék azonnal tárgyalás alá. Ezenkivül gr. Pejacsevih Márk nyujtotta be a kereskedelmi bizottság által tárgyalt „bécsi mező- és erdőgazdák egyesületének“ a főrendiházhoz intézett kérvényét.

* * *

Hibaigazitás. Lapunk mai számának „Legujabb“ rovatában a képviselőház közoktatási bizottságáról szóló tudósitásban tévedésből Hegedüs „Sándor“ van Hegedüs „László“ helyett.

A tiszai árviz.

A közlekedési miniszteriumhoz ma következő sürgöny érkezett:

Ujvidék, márcz. 28. 8 óra 50 p. reggel. Tiszai három öblözet védgátait végig jártam. Elsőben nincs veszély; másodikban az utóbbi szelek által megrongált helvek meglehetősen kijavitva; de harmadikban a gátak igen rosz állapotban vannak, a földhiány érezhető, a gáttest nagyon gyenge, nem hinném, hogy több napon át nagyobb szélnek ellent állhassanak. Közmunka kirendelve, pedig sikeresen csak betanult és fizetett munkások dolgoznak. Lehető intézkedések megtétettek. Harmadik öblözet megvédhetése szélcsend és nagyobb apadástól függ. Eddigi apadás 16 ctm. Gromon főispán.

*

Ma reggeltől délig a Maros Aradnál 0.02 és a Fehér-Körös Gyulánál 0.05 méterrel áradt, mig a Fekete-Körös ugyanátt 0 02 méterrel apadt és a Tisza vizállása Szegednél, valamint a Szamosé Szatmárnál változatlan maradt.

*

A Tiszaszabályozás.

mint Magyarország legfőbb belügyi kérdése.

Elközelget az idő, hogy Magyarországnak, de kivált a magyar kormánynak és a parlamentnek, nagy felelősség terhe alatt, számot kell vetni magával; vajjon megengedhető-e továbbra is, hogy a Tiszaszabályozás, a jelen alakjában folytattassék?

A folyó hó 25-én tartott országgyülési képviselők értekezletén uralkodott nyomott hangulat, minden mozzanatnál a főnebbi kérdésre adott feleletet; hogy: Nem!

Az egész müvelt világ kezd tudomást venni a mi egyoldalu gátrendszerünkről; s mind azok, a kik e tárgy fölött gondolkodnak, s földrajzi helyzetünket ismerik: teljes joggal elitélnek bennünket. Ma különösen, midőn a szegedi veszedelem olyan forma kifejezésnek nyit utat, mintha Európa Szegeden visszaakarná fizetni, ennek a kis nemzetnek, azon szolgálatokat, a melyet ez a polgárosodás tova terjesztésében, az emberiség ügyének tesz; igen óvatosnak kell lennünk, ne hogy a nemzetgazdászati hóbortok, oly dőre színében tünjünk fel, a melynél fogva elitéltetésünk okvetlen be fog következni.

Ha majd egész Európa belátandja, hogy mi ez irányban helytelen uton járunk igen későn lesz, hogy mi csak azután lássuk be a hibát mikor az helyrehozhatlan lesz.

Mert bármily kicsiny legyen egy nemzet, bármily erősek legyenek annak parlamentáris és társadalmi közéletében, a mult időből fönmaradt feudalis elemek, ha azon ügyekben, melyekben egyébkénti függősége daczára, egészen önállólag intézkedhetik, nem tud nyügeitől szabadulni, ugy minden kulturális vivmányai daczára, csakhamar le fog billeni a nagy világ itéletének mérlege a feje fölött.

Ha valaki a müvelt külföldön nem a servilis kormány körökben, de a független nagy polgárok között megfordul, kivéve a kevés geographiát tanult franciákat, az egész világon türhető helyes itéletekre talál, nemzetünk és államéletünk sorsa fölött.

Nem csak parlamenti harczaink, de egész nemzeti sugalmaink, bizonyos részvéttel kisértetnek.

Az európai nagy müvelt államok mind sajnálattal látják, hogy Magyarországnak közjogi tusáiban szakadatlan kettős harczot kell vivnia, az egyénisége megóvása, s az ebből folyó belső erő kifejtése körül.

Nincs világ-város, melynek müvelt társadalmi körei, ne foglalkoztak volna, Kossuth és Deák nagy eszméi alkalmazásának lehetőségével és kivihetetlennek látszó részleteivel.

Széchényi nagy nemzetgazdászati elvei kevésbbé nyilvános korszakba esvén, azoknak alaptételeit csak következményeiben tudják elbirálni. Igy a Tiszaszabályozás nagy kerdését is, csak borzasztó következményeiben fogják megitélni; s bármenynyire rokonszenvesen számoljanak nemzetünknek a felvilágosodás és polgárosodást kelet felé tovább terjesztő szolgálataira, ezen rokonszenvük el nem altatja helyes nézeteiket.

Már a vámkérdésben tanusitott magunk viseletét, az Ausztria által ránk erőszakolt védvámos autonom vámtariffa megállapitásában való részvétünket is olyan, a nemzeti önérdekkel s egész Európa érdekével ellenkező lépésnek itélik, a melynek létrehozatalába való beleegyezésünket, csak is az Ausztriával vállalt közös cultur-missió igényeinek megfelelő belbéke érdekének örve alatt boc ájtanák meg.

Azt azonban, ha főuri magas lóhátról elszórt külföldi nagy ideák majmolásába, erőnk, földrajzi s népességi, s munka hatványozási tehetségeinket felülmuló nagyzással belemegyünk, nem fogják megbocsájtani.

Igaz, hogy Európa rendes rokonszenvét 8—10 %-re adja nekünk; de azért figyelme ezzel nem lazul.

Vasuti politikánk rég el van itélve; mert a termelő, gyümölcsöző erők belterjes fejlesztését, megelőzték az életerek kiképzései; ugyannyira, hogy gyönge testünk eme tulkúszált véredényei, csoda, hogy gutaütésbe nem vezette államéletünket.

Most itt áll előttünk a legnagyobb állam- és nemzetgazdászati kérdés a Tisza-szabályozás; itt áll oly alakban, a mely nemcsak hogy el nem kerülheti a müvelt világ közfigyelmét, de a szegedi kasztrofa által még azon rétegek szemét ismét is kinyitja, a melyek eddig kevesebb tudomást vettek rólunk.

Bár mennyire tünjék föl parlamentáris életünkbe beévült régi pártszellemünk, az egy oldalról kitartó támadás s a más oldalról mindent, még a roszat is oltalmazó kormányvédelem alakjában; ez nem fogja a világ véleményét javunkra befolyásolni, a mi rosz történik, az nemzetünknek, az egész nemzetnek fog betudatni.

A föntérintett Tiszaszabályozási értekezleten, a minden pártkülönbség nélkül részt vett 40 képviselőből álló parlamenti csoport, egyhangulag elitélte a jelenlegi szabályozási rendszert.

S még is, ugyancsak ezen az értekezleten oly irányu hangok is keltek, a melyek világosan bizonyitják, hogy ezen rendszer utján még folyton vannak, a kik tovább akarnak haladni világtalanul és vakul.

A képviselők egyike még mindig az összes felső mellék folyók szabályozásának szükségességét sürgette, a midőn az alsó lefolyás még nemcsak hogy megoldva nincs, de épen ennek hiányaiból oly gyászos katasztrofák erednek, a melyek virágzó városokat fenyegetnek és söpörnek el.

Ez csak egy-két képviselő volt. De kezembe került egy kombinácziő, a melyből világosan megértettem, hogy a felveendő 20—24 millió kölcsönnek nagy része, a felső és az ottani mellék folyók kiképzésére lenne forditandó, s részben egészen uj társulatok alkotására ugyan ott.

Tehát még sem elég az őrületes mania!?

Ez több, mint sok. Ez egy rettenetes harcz esirája.

Avagy az illetők nem tudják, hogy ha a felső vizek szabályozására ma felvesznek 15—16 milliót, akkor a szabályozás ügyének alvidéki rendezésére, azonnal 150—160 milliót kell fölvenni.

Mert igy itt az összes töltéseket le kell rombolni, s nagyobb ártért hagyva, azokat ujból még magasabbra emelni, ha már a szerencsétlen gát rendszertől, ezen a lapos földön elállni nem akarnak.

Továbbá világos, hogy az alvidéki kanyarulatokat, a gátak még csak enyhe kanyarulatban sem követhetik, hanem azok széles lin-ákban foglalhatják magokba a kanyarulatok kiugrásait.

Igy a gátrendszer föntartása mellett is óriás költséggel járó változtatásokra van szükség; ha még egyéb teendők sem volnának.

Egy örvendetes jelenség volt a 25-ki értekezleten, azon egyhangu nézet nyilvánulás, hogy az egész rendszer átvizsgálandó; még pedig külföldi jeles szakértők közbejöttével is, valamint az is kifejezést nyert, hogy a jelen rendszer makacs hivei az átvizsgáló bizottságból kihagyassanak.

Ez volt az én megbukott inditványom iránya, s tőlem oly távol állt a párt irányzat, mint a 25-én tartott értekezlettől.

Csak még valamit. Én részemről ez ügyben sokat várok Széll György képviselő társam által beadott inditvány tárgyalásától, s az ennek értelmében beterjesztendő kormányjavaslattól. De komolyan szükségesnek tartom, hogy kormány és a képviselőház tagjaiból egy gőzhajóval, egy nagyobb szemle tartassék a Tiszán; a fenyegetett és elöntött vidékek átvizsgálására; hogy azután a kik a dologhoz szólni, vagy szavazatukkal hozzájárulni akarnak, ezen Magyarország egész jövőjére döntőleg kiható ügyben, több tapasztalással határozhassanak.

Minden körülmény közt ez lesz azon kérdés, mely miként addig az egyes alföldi városokra, ugy ezután az egész országra, minden haladást gátló önsulylyal fog nehezedni.

Ne siessünk a milliókat előbb megszavazni, a mig meg nem győződtünk róla, hogy azok kiadása és befektetése nem fog-e maga után oly követelményeket vonni, a melyek tönkre teszik hazánkat jó hirében, de anyagi fönnállhatásában is,

Bakay Nándor.

*

Egészségügyi intézkedések az árviz vidékeken.

A Szegeden pusztitító árviz következtében fölmerülő intézkedések czéljából dr. Grósz Lipót belügyminiszteriumi osztálytanácsos a helyszinére kiküldetvén, szakértekezletett tartott az illetékes közegekkel a kormánybiztos elnöklete alatt, mely tanácskozásokban, mint velünk hivatalos helyről közlik, a belügyminiszter által utóbb jóváhagyott következő megállapodások és jövőre elrendelt intézkedések határoztattak el:

Első sorban áll azon aggály, hogy az árviz teljes levezethetésének s a talaj tökéletes kiszáradásának bekövetkeztéig, az álló viz poshadása, a hullák s egyéb szerves anyagok befolyása — általában az áradás következményei a lakosság egészségére veszélyesekké válhatnak.

Erre nézve konstatáltatott, hogy a belső árviznek az egészségre gyakorlandó ártalmas behatása — mindaddig nem következik be, mig a felső

AZ EMBERIRTÓ.

(„Assommoir.“)

Egy család története. **16**

REGÉNY.

Irta: **ZOLA EMIL.**

(Folytatás.)

Coupeau ineselkedésből azt mondta, hogy Mes-Bottes csak most kezdi el az evést, s hogy most az egész éjen át fog kenyeret enni. A pinczérek megijedve tüntek el. Boche, ki egy perczre lement, visszatért, jelentve, hogy a vendéglős egészen sápadtan ül pénztárfülkéjében; felesége kétségbeesetten küldözget a pékekhez, vajjon nyitva vannak-e még? Még a ház macskája is boldogtalannak látszik. Igazán, elég mulatságos, és már ez is megéri az ebéd árát, nem lehet piknikket rendezni ezen mindent-faló Mes-Bottes nélkül. A férfiak meggyujtván pipáikat irigy tekinteteket vetettek reá; mert végre is erős alkatunak kell lenni, hogy ennyit ehessék az ember!

— Nem szeretném, ha nekem kellene önt eltartani, nem, a világért sem! — mondá Gaudron asszony.

— Nem kell tréfálkozni, ifiasszony, — felelé Mes-Bottes, szomszédnőjének nagy hasára pislantva. — Nagyobbat nyelt ön nálamnál.

Tapsoltak, éljent kiáltottak: ez aztán elsült. Sötét éj volt, három gázláng pislogott a szobában, zavaros világosságot terjesztve a pipafüst között. A pinczérek, miután a kávét és kognakot felszolgálták, a piszkos teritékek legvégső maradékát is elszedték. Lent, az akyezfák alatt elkezdődött a lebuj-táncz, két hegedü és egy kintorna kiséretében, melyeknek zajából a kétes erényü nők nevetése s a férfiak lármája hallatszott fel.

— Égett bort kell készitenie! — kiáltá Mes-Bottes; — két liter erős bort, sok czitromot és nem sok czukrot!

Azonban Coupeau, látván Gervaise nyugtalankodó arczát, felkelt s kijelenté, hogy nem fognak többet inni. Huszonöt literes üveget üritettek ki, mindenki másfél litert ivott, a gyermekeket nagyoknak számitva; már ez is több, mint illendő. Barátságos társaságba jöttek elkölteni ebédjüket, nem pedig tivornyázni, mert tisztelik egymás kölcsönösen s együtt akarták megülni a családi ünnepélyt. Minden szépen sikerült, vidámak voltak, s most nem kell disznó gyanánt iszákoskodni, ha tisztelni akarják a hölgyeket. Száz szónak is egy a vége, azért jöttek, hogy a házasok egészségére igyanak, nem pedig, hogy lerészegedjenek. — A cserépfedő ezen kurta beszéde, melyet a meggyőződés hangján mondott el Lorilleux és Madinier ur élénk helyeslésével találkozott. Azonban a többiek, Boche, Gaudron, Bibi-la-Grillade és legkivált Mes-Bottes, nagyon becsipve, ellenkeztek s azt álliták, hogy veszettül szomjasok s valamivel csak el kell oltani szomjukat.

— A kik szomjasak, szomjasak, és a kik nem szomjasak, nem szomjasak, — jegyzé meg Mes-Bottes. — Ezek számára fogjuk az égett bort rendelni . . . Nem kényszeritünk senkit sem. Az erényesek czukros vizet ihatnak.

Midőn a cserépfedő ujra beszélni akart, a másik felugorva székéről, nagyot ütött saját alfelére, kiáltván:

— Ah! csókold ezt, urfi! ha oly sokat akarsz prédikálni . . . . Pinczér, két liter ó bort!

Ekkor Coupeau azt mondá, hogy rendben van, hanem az ebédet mindjárt ki fogják fizetni. Ez véget vet a czivódásnak. A rendes emberek csak nem fognak mások iszákosságáért fizetni. Épen Mes-Bottes, miután sokáig kotorászott zsebeiben, nem talált három frank hét sousnál többet. Miért is hagyták őt silbakozni a Saint-Denis felé vezető uton? Nem ázhatott csak bőrig, s azért váltotta fel ötfrankos aranyát. A többiek a hibásak, nem ő! Végül is három frankot adott, a hét soust holnapi dohányára tartva meg. Coupeau megharagudva, összeveszett volna véle, ha Gervaise nem rántotta volna őt meg rédingotjának száránál. Végre is Lorilleuxtől kért két frankot kölesön, ki, miután először megtagadta kérelmét, titokban nyomta azokat markába, mert felesége sohasem engedte volna.

Madinier ur ezalatt tányért vett kezébe. Egyedül a nők és kisasszonyok, Lerat asszony, Fauconnier asszony és Rémanjou kisasszony először tették le száz sousjukat a tányérra. Ezután a férfiak gyültek össze a terem másik végén és számoltak. Tizenöten voltak; tehát hatvanöt frank járt az ebédért. Midőn a hatvanöt frank a tányérban volt, minden férfi még tett hozzá öt soust a pinczérek számára. Vagy egy negyedórai számitásba került, mig mindenkinek kedvére lett volna elintézve a dolog.

Azonban midőn Madinier ur, ki a vendéglőssel akart beszélni, ezt felkérette, a társaság igen megütközött, midőn ez mosolyogva mondá, hogy a számadás még korántsincs rendben. Vannak pótlékok. És midőn e szó „pótlékok“ dühös felkiáltások által fogadtatott, szolgált a részletezéssel: huszonöt liter bor, az előre kikötött husz helyett; a tejhab, melyet önszántából adott hozzá, látva, hogy a csemege nagyon szükre volt szabva, s végül egy palaczk rum, melyet a kávéval szolgáltatott, azon esetre, ha valaki szeretné a rumot. Ekkor iszonyu czivódás támadt. Coupeau mentekezett: sohasem szólt ő husz literről; ami a tejhabot illeti, az a csemegéhez tartozik, elég rosz a vendéglősre nézve, ha önszántából adta hozzá; megmarad még a rum; szép ürügy a vendégek számláját nagyitani, az asztalra oly italokat is csusztatván, melyeket hozzátartozóknak vél az ember.

— A kávés tálczán állott, — kiáltá, — tehát a kávéba van beszámitva. . . . Hagyjon bennünket békén. Vigye el a pénzét, és előbb csap az istennyila viskójába, mint mi tesszük be ide többe lábunkat!

— Hat frankkal több, ismétlé a borkereskedő. Adják meg hat frankomat. . . . És még nem is számitom ezen ur három kenyerét!

Az egész társaság dühös kézmozdulatokkal vette őt körül. A nők kiváltképen szörnyülködtek s egy fillért sem akartak hozzá tenni. Ah Igen! köszönöm, szép volt e lakodalom! Remanjou kisasszony sohasem fog többé hasonló ebéden részt venni! Fauconnier asszony igen rosszul evett; otthon két frankért oly ebédet készit magának, hogy még ujjait is lenyalja utánna. Gaudron asszony keservesen panaszkodott, hogy egészen letótták őt az asztal végére, Mes-Bottes mellé, ki a legkisebb figyelemben sem részesité őt. Végre is az ily mulatságok mindig roszul végződnek. Ha vendégeket akarnak a lakodalomra, ugy hivják meg őket! Gervaise, Coupeau mama mellé menekülve az egyik ablakfülkébe, mit sem szólott, szégyellette magát, érezvén hogy mind eme szemrehányás csakis őt illeti.

Madinier ur végre lement a koresmárossal. Hallották őket ott lent czivódni. Majd egy féléra elteltével visszatért a könyvkötő; rendbe hozta a számlát, három frankot adva. Azonban a társaság kétségbe volt esve a pótlékok kérdése miatt. A zsivaj növekedett Boche asszony erőszakos tette után. Folyton szemmel tartotta Bochet, látta, hogyan csipdesi Lerat asszony derekát az egyik sarokban. Ekkor egész erejével hajitott egy üvegpalaczkot feléjök, mely azonban a falon szétzuzodott.

— Nyilvánvaló, hogy az ön férje szabó, aszszonyom — mondá e nagy özvegy alattomos ajkbidgyesztésével. — Elsőrangu női szabó . . . . Pedig az asztal alatt nem rosz rugásokat intéztem feléje.

Az estély el volt rontva. Mindinkább boszusabbak lettek Madinier ur éneket ajánlott, azonban Bibi-la-Grillade, kinek szép hangja volt, eltünt; Remanjou kisasszony, kinézvén az ablakon, megláttá őt egy nagy borzas leánynyal táncolni az akáczfák alatt. A két hegedü és a kintorna épen a quadrille pastourelléjét játszották a tánczosok eszeveszett lábdobbantásai s tagficzamitásai között. Ekkor a társaság oszlani kezdett: Mes-Bottes és Gaudronék lementek, Boche maga is elszökött. Az ablakokból látni lehetett a tánczosokat, kikre az ágak között függő lámpák zöld dicsfényt özönlöttek. Az ég tiszta s meleg volt. Benn a teremben komoly társalgás szövődött Lorilleux és Madinier ur között, mig a nők, nem tudván mire önteni ki haragjukat, ruhájukat vizsgálták, keresve, vajjon nem esett-e véletlenül folt rajtuk.

Lerat asszony ujjassa a kávéba volt mártva. Fauconnier asszony szoknyája tele volt szósz-cseppekkel. Coupeau mama zöld kendőjét, mely a székről leesett, az egyik sarokban lelték fel, összegyürve s bepiszkitva. Legkivált Lorilleux asszony nem jött ki a haragból. A hátán nagy foltnak kell lenni, hiába erősitették, hogy nincs, ő érezte azt. Végre is megpillantotta miután a tükör előtt ágaskodott vagy félóráig.

— Mit mondtam? — kiáltá. — A csirke leviből támadt. A pinczér meg fogja fizetni ruhámat. Beperlem őt . . . Ah! a mulatság teljes. Jobban tettem volna, ha az ágyban maradok . . . Rögtön elmegyek. Elég volt már nyomoruságos lakodalmukból.

Dühösen távozott, ugy hogy léptei alatt csak ugy rengett a lépcső. Lorilleux utána futott. Azonban minden, amit rábeszélésével elérhetett az volt, hogy öt perczig várni fog a járdán, azon esetre, ha a társaság együtt akar eltávozni. El kellett volna mennie már a zivatar után, amint akarta is kezdetben. Coupeau megfizeti neki még e napot. Midőn ez megtudta, hogy nővére mily haragos, megijedt; Gervaise, hogy a vitatkozásokat kikerülje, kész volt rögtön távozni. Gyorsan elbucsuztak tehát egymástól. Madinier ur szivesen ajánlkozott Coupeau mamát hazakiséri. Boche asszony az első éjre magával vitte haza Claudeot és Etiennet; anyjuk félelem nélkül lehetett, székeken fognak aludni, és hogy jól, arrol az elfogyasztott tejhab kezeskedik. Végre eltávoztak a házasok Lorilleuxékkel, midőn lent harcz keletkezett a lebujban, az ő társaságuk és egy másik között; Boche és Mes-Bottes, kik egy kéj leányt megcsókoltak nem akarták őt visszaengedni a két katonának, kiknek társaságába tartoztak, és a kintorna hangja mellett táncz helyett, verekedés keletkezett.

Alig volt még tizegy óra. A de la Chapelle boulevordon, s az arany-csepp uteczában nagy néptömeg sétált kocsmából kocsmába, mivel éppen e szombaton járt le a félhavi fizetés ideje. Lorilleuxné husz lépésnyire várakozott az „Ez üst malom“-tól egy gázlámpás alatt. Karon fogta Lorilleuxöt és előre sietett véle, oly gyors léptekkel, hogy Coupeu és Gervaise nagyon nehezen követhette őket. Perczenkint le kellett szállaniok a gyalogutról, hogy helyet engedjenek egy-egy részegnek, ki utjukban feküdt a kövezeten. Lorilleux visszafordult, megkiserelve kibékiteni feleségét.

— Elkisérjük önöket házuk kapujáig, — mondá.

Azonban Lorilleuxné is megszólalva, furcsának találta, hogy mennyegzői éjöket ezen ocsmány Boncoeur szállodában töltik. Nem halaszthatták volna-e el házasságukat, mig nehány garast megtakaritanak és butorokat vehetnek a végből, hogy saját lakásukon töltsék el első estéjüket? Ah! szépen érezik majd magukat, a háztető alatt, mindketten egy tizfrankos kamrába bujtatva, hol még elegendő levegő cincs.

betörésen betuduló viz, az alsó átvágásokon még ma is egy láb eséssel a Tiszába ömölvén, folytonos mozgásban van és elevennek tekinthető; annak megromlása csakis akkor álland be, ha a töltéseknek el nem halasztható helyreállitása után, a belső árviznek eleven mozgása megszünik. Nehogy tehát ekkor a viz állóvá váljék, s ez által a talaj s légfertőzés veszélye előidéztethessék, szükséges lesz egyszersmind a visszamaradó vizeknek mesterséges uton, esetleg szivatytyuzás általi eltávolitása s a talajnak kiszáritása iránt sürgősen intézkedni.

Hogy azonban addig is a vizromlasztó és légfertőző anyagok mennyisége lehetőleg csökkentessék, illetőleg ártalmatlanná tétessék, külön egyének alkalmaztattak, kiknek feladata egy kirendelt tisztviselő vezetése alatt a hullákat és dögtesteket a vizből s amennyire megközelithetők, a romok alól is eltávolitani, továbbá elrendeltetett, hogy a fennálló házak, vendéglők, nyilvános és magánépületek árnyékszékei és ürülékcsatornái naponkint fertőtlenittessenek, amit a rendőrség a kerületi orvossal ellenőrizni fog.

A belső árviz ivásra, főzésre nemcsak alkalmatlan, hanem ártalmas is lévén, magát a Tiszát is megfertőzi ahol belé ömlik, de a lakosság a folyó más részéből szokott meriteni s naponkint kétszer láttatik el egészséges ivóvizzel egy rendőri tisztviselőnek személyes vezetése alatt. A belső árviz használata emberi szükségletekre eltiltatott.

A menekültek elhelyezésénél tulzsufolás nem észleltetett.

A menekültek élelmezése rendesen történik és a népkonyhák behozatala által még tökéletesebb lesz; a vásári rendőrségre a hatóság felügyelet folyton gyakoroltatik és semminemü hiány nem észleltetett.

A lakosság egészségi állapotát az árviz lényegesen nem zavarta meg; az árviz folytán járvány nem lépett föl; a nem is tetemes számu megbetegülések leginkább a légző szervek hurutos bántalmai és belhurutok, a többi betegségek pedig — köztük a roncsoló toroklob — már az árviz előtt is mutatkoztak. Különben a hatóság már előzetesen intézkedett, hogy valamely járvány fölmerülte esetére elkülönitett járványkórház állittassék föl.

Az állandó közkórház, melyből a betegek nagyobb része már előzetesen elszállittatott, mint vizben álló, czéljának nem felel meg, s mivel a lyceum alkalmasnak találtatott, a kórház oda költözködött.

Az előfordulható halálesetekre nézve a halottkémek közegészségi tekintetnél fogva fölhatalmaztattak, hogy esetenkint a hullák eltávolitásának idejét a lakásokból és a temetés idejét a körülményekhez képest határozzák meg.

Hogy mily eljárás követendő az épületek romja alatt található emberi s állati hullák eltakaritásánál, e kérdés függőben tartatott s ránézve a közegészségi tanács véleménye kéretett ki, mely legrövidebb idő alatt megadatván, a kérdés csakhamar megoldatik.

Az osztrák államvasut pályaudvara — hol sok egyén folyton tartózkodott, gyökeresen fertőtlenittetik, hasonlókép fertőtlenitendők, szellőztetendők és tisztán tartandók az összes lakott házak, amit egy felelős közeg ellenőriz.

A viz leapadása után következő intézkedések lépnek hatályba:

A vizben állott, de a lakásra különben alkalmas házakba a beköltözés csak bizonyos föltételek mellett engedtetik meg u. m. a falak vakolatának megtisztitása, a nedves föld eltávolitása a padolat alatt stb.

Fel fognak ügyelni arra is, hogy a visszatelepülők ideiglenes épitkezései is megfeleljenek az egészségi föltételeknek, hogy a viz lefolyása után a temetők beomlott gödrei betömessenek.

A már az árviz előtt föllépett roncsoló toroklobra külön kórház állittatott fel, 20 ágygyal. A tanyákon, hol az orvosi kezelést lehetőleg kerülik, kényszergyógyitás alkalmazásának is lesz helye s külön biztosok rendeltettek ki a kór bejelentésére. Szőreghre a roncsoló toroklob föllépte miatt járványorvos küldetetett ki.

Időszakonkint dr. Grósz Lipót le fog rándulni, meggyőződést szerzendő, vajjon mindezen intézkedések pontosan végrehajtatnak-e.

*

A szegediek segélyezése.

Kossuth Lajos, mint nekünk jelentik, a szegedi árvizkárosultak segélyezésére 350 frankot adományozott. A kik ismerjük a nagy bujdosó szigoru anyagi körülményeit, sokszorosan tudjuk ez adományát méltányolni.

A belügyminiszternél a mai hivatalos lap kimutatása szerint begyült összesen 587.356 frt 53½ kr., 1 db 1000 frtos földteherm. kötvény. 51.229 mark 45 pf., 30.255 frank, 84 cs. kir. arany, 93 frt 84 kr. ezüst pénz, 10 tallér, 63 ezüst huszas, 5 db 25-kros. 2 lira, 200 Napoleon arany, 2 kamatszelvény 5 frt névértékben és két db 4 frtos járadékszelvény. Az ujabb adományok közül megemlitjük ezeket: Erzsébet és Krisztina főherczegnők 500 frt, a krakkói „Czas" ujabb gyüjtése 178 frt 14 kr, a „Stabilimento tecnico triestino" igazgatósága 2000 frt, Florisdorf község gyüjtése 400 frt, a b. Koller huszár-ezred tisztikara 500 frt, IV. Ferdinánd toskánai nagyherczeg 1000 frtot. Az irók és müvészek hangversenye, melyen Liszt Ferencz is közremüködött. 6491 frt 71 kr. tiszta jövedelmet hozott a szegedieknek.

A franczia segélybizottság, mely a nemzetgyülés tagjaiból alakult, a következő felhivást tette közzé: „A magyar nemzetet sulyos csapás érte. Szegedet, egy 80.000 lakosu várost, az árviz megsemmisitette. 9700 ház közül 9200 bedőlt, ezer meg ezer holttest van eltemetve a szerencsétlen város romjai alá, mely tegnap még dazdag és virágzó volt. E katasztrófa hirére egész Európa mozgásba jött és gyüjtéseket kezdett a szegedi árvizkárosultak javára. Francziaországnak e szomoru esetben a jótékonyságnál többet kell tennie. Nem feledte el, hogy 1870—71-iki szerencsétlenségünk idején Magyarország a rokonszenv számos bizonyitékaival élt és hogy katonáink, midőn Németországban foglyok valának, a jótékony magyarok részéről nagylelkü segélyben részesültek. A magyar árvizkárosultak javára való gyüjtést tehát polgártársainknak melegen kell fogadniok. Ezen reményben bizottság alakult minden pártárnyalatu képviselők kezdeményezéséből, kik találkoztak azon óhajban, hogy a magyar nemzetnek rokonszenvük jelét adják. Az adományok a société generalenál, rue de Provence 54 fogadtatnak el. A bizottság tagjai: Lesseps Ferdinánd tiszteletb. elnök, Roys gróf elnök. Victor Borie párisi maire és gróf Serrurier alelnökök, gróf Thury jegyző, Arnaud (de l'Ariége) hg. Arenberg képviselő, dr. Ball orvostanár, Bertrand az Institut tagja, Biscio községtanács, Bayssat, gróf Colbert-Laplace képviselők, dr. Broca orvostanár, Danelle Bernardin képv., Donon, a Sociéte des Depots elnöke, Leo Delibes, Alexandre Dumas, gróf Despeuiles képv., Chevelot képv., Emile de Girardin képv., Armand Gouzien, Ernest Guirand, Adrien Huat, a Société generale elnöke, dr. Krieshaber, Lamy, de la Porte, b. Larrey, Laurencon, Lebtudy képviselők, John Lemoinne, Eduard Laboulaye, Massenet, Gasson Paris akademikus, dr. Peter egyetemi tanár, Antonin Proust, ArmandRuyz, Camille Saint-Saens, Scheurer Kestner, marqu. Balfons Szarondy-Villain és Villard képviselők. A sajtó részéről beléptek: Edmond About (XIX. Siecle), T. Bapst (Journal des Debats), Gall (Liberté), E. Lebey (Agence Havas), de Pine (Paris Journal), Scheurer-Kestner (Republique Française), Girardin (France), Hebrard (Temps), Villain (Petite Republique Française), Pessard (National), Ebstein (Petit National.)

Berlinből jelentik, hogy a királyi ház miniszterének palotájában e hó 28-án estély tartatik a szegediek javára. A belépti jegyek tegnap (27-én) már mind elkeltek.

Prágában a szegediek javára eddig mintegy 40.000 frt gyült össze.

Klein Dávid berlini lakos késznek nyilatkozik egy szegedi 6—8 éves izr. árvagyermeket örökbe fogadni.

Romából jelentik, hogy ott Donadio Bianca a nemzeti szinház közönsége előtt kedves emlékü énekmüvésznő, a magyarok iránti rokonszenvének kifejezést adandó, hangversenyt ád a szegedi árvizkárosultak javára. Az osztrák-magyar követség e czélra felajánlotta saját termét; minthogy azonban ez egy nagyobb szabásu hangverseny számára nem elég tágas: Roma város tanácsa a városi hangversenytermet bocsátotta a müvésznő rendelkezésére.

A szegediek segélyző bizottsága ma tartotta utolsó ülését az egyetemi olvasókor helyiségeiben. A felolvasott jelentésből kitünt, hogy eddig a bizottság 2110 frtot küldött a szegedi polgármesterhez; ezenkivül 15 vaggon ruhanemü és 8 vaggon élelmiszer küldetett el. A pénztárban van jelenleg 274 frt, mely, mihelyt a még kintlevő mintegy 14 gyüjtőiv beérkezik szintén rendeltetése helyére fog juttatni. A gyülés Gelléri Mór elnöklete alatt egy 5 tagu felülvizsg. bizottság küldetett ki, mely a számadásokat áttekinti s azokat jelentés alakjában kinyomatván, a lapokhoz mellékelni fogja. A bizottság tagjai a pénztárnok és jegyzőn kivül: Barabás Béla, Mezey Péter, Osztrovszky József.

Resicza bányaváros, melynek lakossága csak 6000 lelket tesz, mint nekünk onnét irják, 3410 frt 68 krt adományozott a szegediek számára s ezenkivül 2066 klg. élelmi szert és 378 liter pálinkát és küldött Szőreghre. A fenti összegből 2073 frt 81 kr. a cs. k. szab. osztr. államvaspálya társulat személyzete között gyüjtetett.

Bánfy-Hunyadon e hó 23-án közvacsorát rendeztek, mely 750 frtot jövedelmezett a szegedieknek.

Székesfehérvárott a jótékony nőegylet tagjai az árvizkárosultak javára két közvacsorát rendeztek, melyek ezer forintot jövedelmeztek.

Nagy-Topoloveczen a postamester ur egy 4—6 éves szegedi árvát örökbe fogad.

Mehádiában egy magányos izraelita urnő egy középosztályból való 14—16 éves szegedi zsidó leányt örökbe fogad.

Resiczán egy uri egyén egy müvelt házból való szegedi 13—16 éves gyermeket örökbe fogad. Megkeresések a temesvári vészbizottsághoz intézendők.

Szabadkáról jelentik, hogy a tegnap tartott városi közgyülés a kiutalványozott háromezer forinton kivül Szeged részére még tizezer forintot szavazott meg; továbbá Dorozsmának ezer forintot, Algyőnek, Tápénak egyenkint ötszáz forintot. A magán adakozásból befolyt 2456 forint, 13,960 kilogramm sulyu kenyér, szalonna, zsir, bor, pálinka és füstölt hus, mely 38 szekéren elküldetett Szegedre. Pénz és szalonna folyton adatnak. 380 menekült a közpénztárból tartatik el, számtalanok egyeseknél vannak elszállásolva.

A budapesti angol társalgó kör apr. 3-án a vigadó termében az angol és amerikai konzulok, továbbá Vámbéry egyetemi tanár védnöksége alatt ének, zene és angol szini előadással egybekötött tánczvigalmat rendez a szegediek javára. Családjegy ára 5 frt. vendégjegy 3 frt, tagjegy 2 frt.

Bukarestben, mint az ottani magyar lap irja, Szkok népénekes társulati igazgató bazárjában előadást rendezett a szegediek javára. Az előadások közé magyar ének és szavalat is föl volt véve.

A bukaresti Romanulu czimü lap adakozási felhivásáából a „Buk. Hiradó" nyomán érdekesnek tartjuk közölni a következő részt: „Tudjuk, vannak olyanok, kiknek eszébe jut, hogy a magyar kormány megtiltotta a magyarországi románoknak a becsület mezején a hazáért és függetlenségért elesett testvéreiknek segitségére jönni. De roszul cselekednék az, ki ily szomoru perczekben erre vissza emlékeznék. Ez csak kislelkünek és alacsonynak tüntetné föl a román jellemet. A háboru tartama alatt a politika és a nemzetiség beszélt ki a magyarból, ma a humanitás, a szerencsétlenség legnagyobb oka, mely százezreket sujt, az szól hozzánk. Nemzetünk nagylelküségét épen a magyarországi árviz áldozatainak küldött segély fogja feltüntetni. Mint mindig, ugy most is jószivü és adakozó fog lenni a román nép. Küldje mindenki filléreit a már megalakult és alakulandó bizottságoknak és legyen meggyőződve, hogy könyöradománya százezerek áldását vonja maga után.

*

A képviselőház elnöksége ivén adakoztak ujabban a következők:

Gergelyi Tivadar 2' frt, Matkovics János 20 frt, Gebbel Károly 25 frt, Polit Mihály 30 frt, Hadzsics Antal 30 frt, Mihályi Péter 25 frt, Bárczay Miklós 25 frt, gr. Széchényi Pál 2 0 frt, Oeskay Rudolf 100 frt, Hevesy Benedek 20 frt. A képviselőház elnöke.

*

Figyelmeztetés.

Miután tapasztalást szereztem magamnak, hogy a szegedi szerencsétlenséget némely haszonlesők és csavargók felhasználják s a szerencsétlenségében is tiszteletre méltó város szégyenére kéregetést kezdenek, figyelmeztetnem kell mindazon emberbarátokat, kik elé ilyen salakok vetődnek, hogy az igazi szegedi nem koldulhat ma, midőn neki hazája s a müvelt világ nem alamizsnát, de tisztességes polgári segélyt nyujt.

S ha mégis, némely ottani, olyan jövevények, kik most a nagy világot ismét nyakukba veszik, ilyen kéregetést kezdenének, az ottani lakosság bitorolt jogczime alatt, a polgárosodott világ rokonszenvét ily módon lazitani merészkednének, ezekre a m. kir. belügyminiszterium figyelmét hivom fel. Budapest, márcz. 28. 1879.

Bakay Nándor,
mint Szegedváros I. kerületének
orsz. gy. képviselője.

*

Tisztelettel kéretnek a hazai lapok ezen közlemény felvételére.

*

A szegediek segélyezésére eddig kimutatott adakozások részletezése.

A czeglédi izr. elemi iskola növendékei közt gyüjtött összeghez járultak:

Rosenthal Ferencz tanitó 50 kr, Weisz Gábor tanitó 50 kr, Fábiánek Vilma 30 kr, Csurgay Etel 50 kr, Moskovitz József 20 kr, Mandel Péter 30 kr, Beck Berczi 10 kr, Fischer Regina 10 kr, Fischer Paula 10 kr, Wigner József 10 kr, Berger Hermina 1 frt, Gubányi Izabella 50 kr, Baumhorn Béla 10 kr, Herez Fáni 10 kr, Kroll György 50 kr, Kohn Gizella 20 kr, Graczi János 1 ezüst forint, Schillinger Rozsa 10 kr, Schweiger Gizella 10 kr, Simon Margit 10 kr, Baumhorn Jenni 10 kr, Csillag Béla 20 kr, Matolcsy Ida 1 frt, Singer Herman 10 kr, Kirschner Kálmán 10 kr, Krausz Irén 10 kr, Stern Benő 10 kr, Schwartz Jakab 10 kr, Mestitz Lajos 10 kr, Breuer Abráhám 12 kr, Roth Jakab 10 kr, Moskovitz MIksa 20 kr, Schweiger Gyula 10 kr, Wigner Emma 10 kr, Wigner Rosa 10 kr, Beck Szida 10 kr, Mandel Julia 40 kr. Wachs Berta 10 kr, Löffler Lina 10 kr, Szüle Julia 30 kr, Koth Kara 10 kr, Fischer Margit 10 kr, Fischer Mathild 10 kr, Schwartz Emma 20 kr, Czettel József 10 kr, Simon József 10 kr, Csillag Zsiga 30 kr, Ungváry Laczi 50 kr, Roth Roza 10 kr, Vogel Fáni 10 kr, Blau Miksa 10 kr, Mairoviez Hanna 20 kr, Csurgay Jolán 50 kr, Weisz Eszter 10 kr, Czettel Lina 10 kr, Simon Géza 10 kr, Likter Nina 10 kr, Baumhorn József 20 kr, Baumhorn Math. 20 kr, Herez Szida 10 kr, Polátsek Jenni 10 kr, Weisz Sámuel iskolaszolga 50, Matolcsy Miklós 1 frt, Schönfeld Zsigmond 20 kr. Roth Gyula 10 kr, Koscherák Kamilla 10 kr, Koscherak Berta 10 kr, Krausz Rezső 20 kr, Klein Pepi 20 kr, Fischer Sziva 10, Steiner Hanna 10 kr, Mesticz Fáni 10 kr, Wigner Ödön 50 kr. Wigner Sándor 50 kr, Wigner Andor 20 kr, Rosenthal Herman 10 kr, Blau Lajos 10 kr, Fried Laura 30 kr, Hochstädter Róza 10 kr, Krausz Paula 20 kr, Herez Fáni 5 kr, Polatsek Eszter 5 kr, Schönfeld Lajos 20 kr, Bartha Bertha 12 kr, Weisz Márton 10 kr, Weisz Samu 10 kr, Berger Jolán 10 kr, Hochstädter Sándor 10 kr.

*

Scheibner János gyüjtéséhez (Hidason) járultak:

Scheibner János id. 5 frt, Eisner Jakab 5 frt, Scheibner János 2 frt, Scheibner Konrád 2 frt, Péterné szül. Rük Mari 2 frt, Péter Lajos 2 frt, Wagner Henrik 2 frt, Scheibner Lujza 2 frt, Wache Antal 1 frt, Letz János 1 frt, Loósz Boldizsár 1 frt, Filler József 1 frt, Laub Sándor 1 frt, Laub János 1 frt, Lemle Henrik 1 frt, Póth Mihály 1 frt, Müller János 1 frt, Kréth Henrik 1 frt. Gömbös Gyula 1 frt, Töpfner Mihály 50 kr, Dörr József 50 kr, Róth Kristóf 50 kr, Schmirmund Lajos 50 kr, Müller Sándor 20 kr, Kovács Sándor 20 kr, Bernhárd Henrik 60 kr, Sehváb Magdolna 10 kr, Loósz Menyhért 30 kr, Tóth István 10 kr, Kiss János 20 kr, Tarsó József 10 kr, Csuma István 20 kr, Schneider János 20 kr, Szakács István 20 kr, Loósz János 50 kr, Letz János 25 kr, Mühl Henrik 50 kr, Lofink János 40 kr, Lavitz Márkus 40 kr, Krainer Sámuel 10 kr, Klec Henrik 30 kr, Helgert Dániel 10 kr, Papp Johanna 30 kr, Léhn Konrád 10 kr, Fuchs András 8 kr, Mühl Julianna 10 kr, Kapeller Klára 40 kr, Helfenbein Henrik 50 kr, Sebestyén Julia 57 kr

*

Gyolcs Antal vendéglőjében egy kis dohányzó társulat tagjai közt gyüjtött összeghez járultak: Gyolcs Antal 1 frt, Laczy Lajos 50 kr, Konecsny Antal 50 kr, Huber Ferencz 50 kr, Kuti Márton 20 kr, Jelinek Ferencz 20 kr, Mihálovics Alajos 20 kr, Lepesényi Károly 20 kr, Horácsek József 15 kr, Dezső Lajos 40 kr, Tempir Nándor 10 kr, Gyolcs András 30 kr, Rozália Huber 10 kr, Konecsny Francziska 10 kr, Sallai Mária 10 kr, Adalbert Pál 20 kr, L. Ludarcsek 10 kr, H. Haller 15 kr, Holbik Mihály 20 kr, Körösi Sámuel 20 kr, Csermák József 60 kr, Bödör József 10 kr, Milián Ferencz 10 kr, Rajz György 40 kr, Gyolcs Rozália 20 kr, Garai Ferencz 20 kr, Stür Sámuel 50 kr, Albert József 20 kr, Kuttán Károly 50 kr, Orosz János 15 kr, Sleisz Ferencz 10 kr, Kaiser László 50 kr, Zupka Orbán 20 kr, Haller József 50 kr, Pesta József 10 kr, Horácsek Zsófia 10 kr, Sz. Fehér v. Lövy Alajos 40 kr, Kégl Péter 35 kr.

*

A kötelki olvasókör tagjai gyüjtéséhez járultak:

Szakáll Gyula 2 frt, Kádár Ágoston 1 frt, Kovács János 1 frt, Szemerády Ilon 1 frt, Lusztig Adolf 1 frt, Gödér István 1 frt, Jekelfalusi Ilona 1. frt, tiszt. Vass József 1 frt, Szakáll Gyuláné 1 frt, Krausz Ábrahám 1 frt, Kádár Géza 50 kr, Bácskai Mihály 50 kr, Iricsek Ferencz 50 kr, Márkus András 50 kr, Gulyás János 50 kr, Steinberger Salamon 50 kr, Klein Mór 50 kr, Horváth Mihály 50 kr, Neuman Mór 30 kr, Lusztig Jakab 30 kr, Spitzer Károly 20 kr, Steinberger Áron 20 kr, Neuman Mórné 20 kr, Józsa Mátyás 20 kr, Márkus Pál 20 kr, Fazekas Tamás 20 kr, Veres András 10 kr, Pap János 10 kr, Lusztig József 20 kr.

*

B.-Gyarmaton a Tapolcsányi kamara (Nógrádmegye hazafias érzelmü várnagyának Tapolcsányi Ferencznek háza, a hol többen közösen étkeznek) Gábornap alkalmából 11 frtot gyüjtött, a mely összeghez adakoztak:

Tapolcsányi Ferenczné 1 frt, Wobeszné 1 frt, dr. Venser 1 frt, Perleberg Viktor 1 frt, Kazinczy Gábor 1 forint Hanzély Béla 1 frt, Hanzély Márton 1 frt, Révay Zoltán 1 frt, Kövér János 1 frt; Tapolcsányi Ferencz 1 frt, Sztranyavszky Géza 1 frt.

*

A váczi könyvnyomdászok gyüjtéséhez adakoztak:

Delinger János 1 frt, Szuhovszky János 50 kr, Schwartz Rudolf 50 kr. Schwartz József 50 kr, Raab Béla 50 kr, Gosztola István 50 kr, ifj. Delinger János 50 kr, Tragor Alajos 1 frt, Szuhovszky Luiza 50 kr, Spitzer Markus 20 kr, Wollner Samu 10 kr, Ehrenfeld Zsiga 50 kr, Scheiber Vilmos 10 kr, Winer János 20 kr, Kóhn Sámi 20 kr, Rády Borbála 1 forint.

*

Az uj antalvölgyi üveggyár gyüjtéséhez járultak:

Kuhinka Gézáné 10 frt, Kuhinka Pista 5 frt, Pöschl Albin 6 frt, 50 kr Milvius Károly 2 frt, Lazanyi Márton 2 frt. Knöpfler Antal 1 frt, Markusz Mór 1 frt, Lednitzky Vilmos 1 frt, Weber Hermann 50 kr, Artmann Pál 1 frt, Szalfetter 50 kr, Házlinger 50 kr, Rásztoczky 1 frt, Szirák 50 krajczár, Messerschmied 1 frt, Gavallér János 1 frt, Koczka János 1 frt, Zohler János 50 kr, Benko György 1 frt, Artmann János 1 frt, özv. Bezzányiné 1 frt, Szedmik Antal 50 kr, Brauner Gusztáv 50 kr, Franek József 20 kr, Holko István 20 kr, Stuhl Ignácz 50 kr, Navratil János 50 kr, Eibner Károly 50 kr, Hogel József 1 frt, Züber József 1 frt, Kolrusz Sándor 50 kr, Kinczel Mihály 50 kr, Stuhl János 50 kr, Bauer József 50 kr, Brauner Adolf 50 kr, Podstavek János 40 kr, Zuber Frigyes 20 kr, Bankovics József 50 kr. Treska Ferencz 50 kr, Bauer János 50 kr, Bezzányi István 50 kr, Poljak József 50 kr, Rudnay József 50 kr.

*

Diszelben Saáry Elekné gyüjtéséhez járultak:

Saáry Gyula 1 frt, Saáry István 2 frt, Dekmár Gerő 5 frt, Ács Ferenczné 1 frt, Balog Istvánné 10 kr, Nagy Gáborné 20 kr, Böhm Rubiné 20 kr, Leszner Salamon 10 kr, Korein Sámuelné 5 kr, Kántor Márton 20 kr, Breuer Herman 40 kr, Vadász Zsófi 50 kr, Pálfi János 20 kr, Böhm József 10 kr, Csényi Istvánné 3 kr, Pauk Ignácz 10 kr, Fridrik tanitó 20 kr, Torma István 10 kr, Sauhonnel Samu 10 kr, Pruska Ferencz 30 kr, Kőmives Jánosné 2 kr, Korein Simon 20 kr, Rechniczer Samu 40 kr, Puruczki Ferencz 10 kr, Frankl Márton 10 kr, özv. Farkasné 10 kr, özv. Bangoné 10 kr, Udvardy János 30 kr, Horváth Rafáel 10 kr, Grueber Irén 10 kr, Leránt Mihály 30 kr, Nárayné 10 kr, Csényi Györgyné 10 kr, özv. Füzik Kálmánné 30 kr, özv. Milkovics Jánosné 20 kr, Kardos József 40 kr, Szegletes János 18 kr, Fercsák István 3 frt, Varga Józsefné 4 kr, Pintér Györgyné 10 kr, Czeiner Fáni 10 kr, Horvát János 10 kr, Futo Rózi 5 kr, özv. Hegyi Jánosné 10 kr, Kőmives Pál 10 kr, Pulman Károly 30 kr, Nagy Márton 20 kr, özv. Kun Péterné 4 kr, Dabosy Imréné 5 kr, Csepreghy János 20 kr, Bango Ferencz 20 kr, Farkas Jánosné 6 kr, özv. Futo Józsefné 15 kr, Budai Mihály 10 kr, Szabó József 8 kr, Budai József 20 kr, Bakonyi József 5 kr, Boda József 20 kr, Budai János 10 kr, Fercsákné 2 kr, Nyul Pál 10 kr, Kolop János 5 kr, Varga Andrásné 2 kr, László János 4 kr, Imhofné 4 kr, özv. Böcskei Imréné 10 kr, Domokos László 10 kr, Bakos József 10 kr, Varga József 10 kr, özv. Budai Jánosné 10 kr, Saáry Elekné két ezüst huszas.

*

A tabi izr. iskolában gyüjtött összeghez járultak:

Weisz Adolf 1 forint, Strasser József 1 frt, Wolfsohn Adolf 1 frt, Elsner Helén 40 kr, Strasser Arnold 30 kr, Weisz Mór 20 kr, Poszlosny János 20 kr, Deutsch Manó 20 kr, Singer Rudolf 20 kr, Singer Julcsa 20 kr, Sterk József 20 kr, Szternat Emma 20 kr, Bochrach Mór 10 kr, Weisz Pál 10 kr, Goldberger Jolán 10 kr, Weisz Berta 10 kr, Weisz Rosa 10 kr, Breuer Sára 10 kr, Luria Malvin 10 kr, Weinberger József 10 kr, Schoszberger Gizella 10 kr, Rosendorn Róza 10 kr, Csapó Julcsa 10 kr, Schwarcz Róza 10 kr, Türk Kati 10 kr, Spitzer Hermina 10 kr, Spitzer Manó 10 kr, Bachrach Adolf 10 kr, Lövi Lipót 10 kr, Karpeles Sándor 10 kr, Landberger 10 kr, Strasser Vilmos 10 kr, Krausz József 10 kr, Reich Teréz 10 kr, Breuer Mirjam 10 kr, Elsner Aranka 10 kr, több kisebbek 55 kr.

*

Érmihályfalva községben begyült összeghez járultak:

A márczius 15-ki ünnepély jövedelme 10 frt. Ugyan ezen ünnepélyen Kocsár Sándor és Füzessery Béla egy aláirási ivet bocsátottak ki, s az adakozások a következők: Kocsár Sándor 2 frt, Lovass Károly 2 frt, Fekete István 1 forint, Szathmáry Gábor 1 frt, Báthory Benő 1 frt, Kovrik Artur 1 frt, Valaki 1 frt, Vinkler Sámuel 1 frt, Kufler 2 frt, Benedek Mátyás 2 frt. Lovass István 2 frt, Kocsis Sándor 20 kr, Csuka Zsigmond 1 frt, Szathmáry Ferencz 1 frt, Ács Sándor 1 frt, Kiss Kálmán 1 frt, ifj. Kiss Kálmán 20 kr, N. N. 50 kr, Fórizs Istvánné 1 frt, Szathmáry Gáborné 1 frt, Fekete Istvánné 30 kr, Kovács Imre 30 kr, Alber József 40 kr, Kálmánczhelyi Béla 1 frt, Nagy Károly 1 frt, Lőrinczy Gergely 50 kr, Erbe Henrich 40 kr, Vén Ferencz 30 kr, Minóry István 1 frt, N. N. 50 kr, Füzessery Béla 50 kr, kisebb adakozóktól 9 frt 71 kr.

*

Érmihályfalva város előljárósága a községben gyüjtést rendelvén, adakoztak:

Bujanovich Ágoston 15 frt, Mátray István 5 forint, Beszterczey Ferencz 5 frt. Szőke János 5 frt, dr. Fráter Gáspár 5 frt, Szlávy Tivadar 1 frt 50 kr, Szathmáry Gábor 1 frt, Köpeczy Sándor 1 frt, Szathmáry Sámuelné 1 frt, Kovács Sándor 50 kr, Kiss Gábor 50 kr, Főrizs Istvánné 50 kr, Péter József 50 kr, Vida József 2 frt, Feldmann Farkas 1 frt, Jaczkovich Sándor 1 frt, Lévay Vincze 1 frt, Czirják Gáspárné 50 kr, Rozenberg Dávid 50 kr, Szathmáry Imre 1 frt 50 kr, b. Kovács Zsigmond 60 kr, Grósz Herman 1 frt, Rosenblüch Dávid 50 kr, Grósz Sámuelné 50 kr, Rubin Sándor 1 frt, Klein Benő 1 frt, Deutsch Ignácz 1 frt, Feldman Ferencz 1 frt, Bauer Sámuel 40 kr. Rosenfeld Sámuel 1 frt, Glück Adolf 1 frt, Kovács János 1 frt, Deutsch Benő 40 kr, Kovács György 40 kr, Jakab Mihály 1 frt, Feldman Márton 1 forint, Majer Zsigmond 50 kr. Kisebb adakozóktól részint pénzben, részint gabonanemüekben, melyek pénzzé tétettek, begyült 41 frt 61 kr.

*

A csurgói evang. ref. nagy gymnázium gyüjtéséhez járultak:

Zöld Ferencz 2 frt, Héjas Pál 4 frt, Domby M. 5 frt, Bartalos Ödön 5 frt, Bartalos Thurzó Etelka 1 frt, Pintér Juli cseléd 50 kr, Rosznai István 1 frt, Baky József iskolaszolga 40 kr, Járay Péter 50 kr, Kerekes Lajos 60 kr, Gréczy József 50 kr, Nyárády Zsigmond 40 kr, Sznopek Jenő 50 kr, Szabó Béla 20 kr, Matolcsy Gyula 50 kr, Vágó Lajos 30 kr, Kohn Adolf 2 frt, Cserty Mihály 20 kr, Magassy Béla 40 kr, Kurucz Sándor 10 kr, Kolman László 30 kr, Hofman József 50 kr, Rück Frigyes 30 kr, Beke József 10 kr. Sárközy György 1 frt, Reichner Gusztáv 40 kr, Matolcsy István 30 kr, Irig Ernő 1 frt, Kovács Bertalan 10 kr, Kohn Henrik 30 kr, Barla István 30 kr, Pesti Mihály 15 kr, Korsos Elemér 35 kr, Hegedüs Zoltán 10 kr, Szabó Kálmán 20 kr, Szolár Elek 50 kr, Árpási Kálmán 20 kr, Baktai László 50 kr, Bonez József 20 kr, Császár Ferencz 50 kr, Denke Lajos 1 frt 50 kr, Halász Sándor 20 kr, Héjas Pál 20 kr, Kollár Lajos 20 kr, Lutár Sándor 10 kr, Máté Lajos 20 kr, Mülstein Lajos 20 kr, Nagy Dezső 50 kr, Nagy Sándor 20 kr, Nyárády Béla 40 kr, Piácsek János 1 frt, Pásztor Károly 20 kr, Trencsényi Lajos 30 kr, Varga Dezső 20 kr, Bathó József 50 kr, Biró József 10 kr, Bozzay Béla 1 frt, Dani Lajos 40 kr, Dinstenberger Lajos 10 kr, Horváth Antal 10 kr, Kardos Árpád 25 kr, Jambrich Alajos 40 kr, Kistay Sándor 20 kr, Kohn Sámuel 20 kr, Kovács Ágoston 10 kr, Kovács Sándor 10 kr, Kreizler Ernő 20 kr, Kreizler Jenő 10 kr, Lichsein Ignácz 10 kr, Lóczy Lajos 10 kr, Sárközy Andor 40 kr, Seres Jenő 20 kr, Szalay József 30 kr, Tóth Béla 50 kr, Üveges Dezső 30 kr, Vicze Victor 15 kr, Vogronics János 20 kr, Dömötör Lajos 1 frt 4 kr, Szlavicsek Béla 1 frt, Varga János 1 frt, Csaplár Elek 1 frt, Genesy Ödön 40 kr, Lichsein Ödön 30 kr, Héjas Endre 20 kr, Héjas Kálmán 20 kr, Máté Gyula 20 kr, Lózert József 20 kr, Erdősi József 20 kr, Kovács Imre 20 kr, Adler Mór; 15 kr, Babocsay Béla 25 kr, Pongrácz F. 14 kr, Horváth János 10 kr, Lachenbach Jenő 10 kr, Fekete János 10 kr, Gunsberger József 10 kr, Kreizler József 10 kr, Tóth Imre 10 kr, Varga József 10 kr, Varga István 10 kr, Mohos Gyula 10 kr, Szabó János 20 kr, Juties László 25 kr, Surgoth Kálmán 10 kr, Benesik György 10 kr, Bosnay István 40 kr, Kiss Pongrácz 40 kr, Bélaváry Sándor 30 kr, Balogh Sándor 50 kr. Svarez Izidor 10 kr, Svarez Antal 10 kr, Békásy József 20 kr, Szücs Kálmán 10 kr, Vezsenyi Béla 20 kr, Eisler Miksa 15 kr, Vezel József 10 kr, Tóth László 50 kr, Kovács Jenő 10 kr, Gréczy József 10 kr, Mezey István 20 kr.

*

A tolnai „nemzeti kaszinó" gyüjtőiven adakoztak:

Biróy Gyula 2 frt, Hofbauer Adolf 1 frt, Bubonyik János 5 frt, Weisz József 2 frt, Dragon Gyula 1 frt, Brück Adolf 1 frt, Császik Péter 1 frt, Kész Gotfried 1 frt, Hofbauer Jakab 2 frt, Herczog L. 1 frt, Dr. Freund Ignácz 1 frt 20 kr, Wollner Salamon 1 frt, Eisenbarth Gyula 3 frt, Scheiber Paulina 2 frt, Stettinger József 2 frt, Weser Salamon 1 frt, Major Ádám 1 frt, ifj. Láng Fer. és neje 5 frt, Buday Adolf 1 frt, Wittinger Sándor 2 frt 30 kr, id. Dragon János 5 frt, Gyüszi Ferencz 1 frt, Wittenbarth Péter 2 frt, Hofbauer Helén k. a. 1 frt, Hofbauer Netty k. a. 1 frt, Isgum Frigyes 50 kr, Schwartz Mór 1 frt, Schön Náthán özvegye 1 frt, özv. Niedzielsky Tamásné 2 frt, Schelly Józsefné 2 frt, Niedzielsky Anna k. a. 50 kr, özv. Linzbauer Józsefné 50 kr, Matejka Mari k. a. 50 kr, Modlay Franciska 50 kr, Wossinszky Józs. özvegy 1 frt. Szászy Frigyes 20 kr, Kint-

---

— Felmondottam, mi nem maradunk ottfönt, — veté közbe félénken Coupeau. Gervaise szobáját tartjuk meg, amely sokkal nagyobb.

Lorilleuxné megfeledkezett magáról, s gyorsan megfordult:

— Ah! ez még szebb! — kiáltá: Te a kis szajha-szobában fogsz aludni!

Gervaise egészen elsápadt. Ezen melléknév melyet először hallott szemtől szembe, váratlan pofon gyanánt érintette őt. Jól értette sógornőjének felkiáltását: a szajha szoba, azon szoba volt, hol egy hónapig élt Lantierrel, hol elmult életének nyomorusága még meglátszott. Coupeau nem értette meg, csupán a gunynév által érezte magát megsértve.

(Folytatása következik.)

Szibérián keresztül.

A hosszas utazás csaknem divattá kezd válni. Alig van a földnek oly része, hová expeditiók ne toborzanának. Egyik föltörekszik az északi sarkhoz, másik Ázsia belséjébe hatol, mig egy harmadik Afrika sivatag pusztáin keresztül akar utat vágni ismeretlen tájat fürkészvén ki. Egyszóval csakugy teremnek most az utazók mint a gomba. Verne regényei föltüzelték a kedélyeket, s némelyeket a kalandvágy, másokat a tudományszomj sarkal, hogy a vándormadarak sorsában osztozzanak, melyek könnyü szivvel s gyors szárnyakon változtatják hazájokat, s mihelyt a levél zizegő hullása, a szél kiméletlen fütyölése telet hirdet, mennek merre ösztönük vezérli. Vándormadarak sorsa a költözés, emberek sorsa az utazás. Gondolunk is mi a kényelmetlenségekkel sőt inkább azok leküzdésében van az ut zás kéje, utazás baj és kalandok nélkül untató. Az mulattat, a mi uj, a mi szokatlan. Hihetőleg ez az ujdonsági vágy szálita meg azt a derék franczia tudóst is, ki mostanában épen télviz idején Szibérián keresztül törtetett el Pekingbe. Utja Szibérián, Mongolián s a Gobi pusztaságon vezetett át, épen akkor midőn e tájék a legsürübb hóbundába takarózott. Szegény Meignan ur gyorsan szakitott az európai czivilizáczióval; hamar összecsomagolta holmiját bagana böröndjébe s első állomása Berlin volt. Franczia létére itt nem érezte magát legjobban. A lég s még az arczok is sötétesen elborulnak voltak a német császár tővárosában, mert ott nemcsak a viz, de az emberek szive sőt az eszményi szabadság is iszonyuan meg volt fagyva. Azok a németek még az üdvözlésben is oly kimértek, oly hidegek, hogy az udvarias franczia sietve sietett körükből még hidegebb tájék felé, hol több szórakozást nyujt a szokatlanság. Ment beljebb, ment feljebb, annál jobban érezvén magát, mennél inkább össze kellett huznia magán medvebőr bundáját. Az orosz határon ugy megvámolták kis uti böröndjét, hogy összes értéke nem ért föl a birsággal; sőt mivel bátorkodott egy egészen tiszta jegyzőkönyvet vinni magával, azt is vám alá vették, mert Oroszországba a mi történetes uj csak is nagy vám mellett vihető be. — A határtól Szt. Pétervárig a vidék ugy néz ki mint valami buskomor aggastyán, kiből harapófogóval sem lehet egy pár szót kicsikarni. Száradt, lombtalan fák, hóval boritott rozzant csárdák néptelenül, magánosan. Szent Pétervártól Moszkvába már hivatalos ajánlat kiséretében érkezett november 21-én huszonnégy foknyi hidegben.

Nem bántotta az utast semmi egyéb körülmény, csak azt az egy óhajtást nem tudta elfojtani, vajha egy utitársa akadna. Magánosan utazni a legkellemetlenebb föladat. Azért tehát megmozditott minden követ, hogy utitársat fogjon bármi áron is: megbizta a vendéglőst, miszerint utitárs után lásson. Ő pedig a Moszkau mellett eső Troitsa zárdát látogatta meg. Ki irhatná le örömét, midőn haza érve egy uri ember mutatja be magát. Kokcharof Constantin, kelet-szibériai földbirtokos; arcza sárgásbarna volt, kiálló pofacsontjai mongol származását árulták el, haja göndör, ajka lecsüngő, termete alacsony, de izmos volt.

Ha származási fáját előmutatta volna, valamelyik ősét a Bráma hivei között találja vala föl. A mint belépett, igy szólalt meg: „Az ur szenteljje meg az ön utazását uram." Ekkor ujra megnevezte magát s szibériai módon utasunk kezébe csapott s azt derekasan megrázta. Ez az udvariasság egyik elmaradhatlan kelléke Szibériában is.

— Uram-folytatá Constantin — az ön barátja Sabachnikof engem tetőtől talpig ismer, ezt jó lélekkel mondhatom. Én most Irkucska szándékozom visszatérni, hol szüleim tartózkodnak. Ugy tudom, hogy önt ugy atyámnak mint nagybányámnak is ajánlották, mindketten hivatalnokok Szibériában — ha nem lenne terhére, együtt utazhatnánk, én majd tolmácsa leszek s tudom, hogy jól eltöltjük együtt az időt; menjünk azon irányban, mely önnek tetszik.

Utasunk az ajánlatot a legnagyobb örömmel fogadta el, de a vendég őben tartozkodó lengyel tolmács egy kissé mégis rá ijesztett, mert háromszáz frankot követelt tőle utitárs szerzés fejében, igy okoskodván: „ön orosz utitársra szorul, ha szibériát be akarja járni, e nélkül egy lépést sem tehetne tovább, engem bizott meg, hogy utitárs után nézzek, találtam is, de ha akartam volna, eltitkolom nevét s ezer frankért mást szerzek, ez ingyen ajánlkozott, ön az ezer frankot is megadta volna, remélem tehát, hogy őszinteségemért háromszázat talán mégis megérdemlek." E szemtelen okoskodást ötven frankkal egyenlitette ki s a lengyel tolmács káromkodva csapta be az ajtót.

Constantin nagyon ismerős volt e vidéken, mert e hosszu utat nem egyszer tette már meg úgy télen, mint nyáron, de az orosz nem szokta figyelembe venni a nagy távolságot. Szent-Pétervárott egy nő igy szólitá meg elutazása előtt a francziát: „nem hallotta ön a csernajaniskai vizzuhatag hirét, én nem régiben jártam arra s megvallom, elragadtatással bámultam, nem hittem, hogy fővárosunkhoz ily közel oly nagyszerü természeti látvány lehessen." Kerdezvén, hogy mennyire van az a bámulatos szépségü vizzuhatag, kisült, miszerint nyegyvennnyolcz óra hosszant kell menni vasuton s tizenkét óráig gyorskocsin, mig odajuthatunk. A közel s távol fogalma ilyen az oroszoknál. Az orosz tengerészek ugy tartják, hogy ha hajóik az Okhotski kikötőben horgonyoznak, mely az orosz fővárostól háromezer angol mértföldnyire esik, egyátalában nincsenek messze Szt.-Pétervártól. A szibériaiak két-három ezer mértföldnyire is rendeznek szánkázást, magokkal vivén kicsiny gyermekeiket is. Két hétig elfeküsznek a szánkában éjjel és nappal. Az okhotski tengerig egyfolytában hajtatnak Moszkvától. Igy fogta föl a távolságot Constantin ur is.

Meignan urat mindjárt utasitotta, hogy minő bundákat szerezzen be, mert nemcsak arra kell ám itt nézni, hogy a bunda meleget tartson, de főleg arra is, hogy minő külseje van. Orosz béldabeszéd szerint „az utast bundája után itélve fogadják s nyájasságához képest vesznek tőle búcsut". Egyszóval a bunda minősége az elfogadási ajánlat. A kék róka-bunda, mely csak a térdig ér, de bélése csakis a róka első lábainak bőréből készült, körülbelől harminczötezer frankba kerül, aztán jön a a kasztor — majd a menyét-bunda. A negyedik s legczélszerübb a jenotte bunda, mert ez a leguriasabb s ára a bundaszőr tömöttsége s hosszuságához képest rendkivül eltérő. Van kétszázötven, van aztán tizenkétezer frankos jenotte-bunda is. Az ügyes orosz a jenotte-bundát kevésből is kiállithatja ugy hogy az sokat mutat. Legközönségesebb az asztrakán bunda. A moszkaui s irkucsi előkelő társaságban ily bundába burkolt uri egyént ugyancsak görbe szemmel néznének. Különösen lenézik az asztrakán sapkát, ugy annyira, hogy barát barátját sem ismeri föl az utczán, ha ez asztrakán sapkát visel. A bárány-, medve-, farkas-bundát csak a haszonbérlők, kocsisok s pórnép viselik. Ha jómódu utasok, csak azért, hogy nagyobb meleget tartson, medvebundát öltenek föl, vagy kékróka, vagy kasztorgallért akasztanak a fölibe.

Nijni Novgorod a Szibériába vezető vaspálya legvégső állomása. Ezentul a jármü rendszerint szánkó. Az Ural hegységig a szelek szárnyain röpitett hózimankók mulattatták a két utast, ugyhogy száz lépésnyinél tovább még látcsövön keresztül sem lehetett volna hónál egyebet látni. A franczia kiváncsian kérdezte Constantintól:

— Nyáron, ha a hó elolvad, mi van annak helyén e vidéken?

— Zöld fü.

— Hát aztán veszik-e valami hasznát?

— Nem biz annak, ott szárad el.

— Miért nem kaszálják le, ha jó takarmányt adna.

— Nincs rá emberünk.

— Hát azt az erdőséget mégis csak irtogatják.

— Nem biz' azt.

— De talán mégis van e birtoknak földesura?

— Az sem mindig.

— Talán azért nem, mert a földtalaj teljesen termésképtelen?

— Korántsem, sőt inkább nagyon is kifizetné magát, ha mivelés alá vennék.

— Ha ez igy van, ha ily töméntelen terület lenne itt még termelhető, miért áhitozik az önök felséges czárja idegen birtokok után, miért rendez vérfürdőt, ha itt e területen kincshalmazt rakhatna együvé, miért támadja meg véres fegyverével a szomszéd népeket, ha itt békés uton milliókat tehetne boldoggá.

Constantin csaknem gunyosan válaszolt: „nem csodálom, ha ön mint franczia, kiknek öszszes országok kisebb mint a Permai kerületünk, irigy szemmel nézi terület növekedésünket; ámde ne feledje el, uram, hogy nekünk megkell hóditanunk az egész Ázsiát, ez a föld a mi fajunknak bölcsője, Konstantinápoly pedig hitünknek jászla, erre is fáj fogunk, higyje el, győzelmes utunkon most csak egy kis pihenőt tartunk.

Perm kormányzóságot két nap alatt keresztül utazván, elérték ugyancsak két nap mulva az Európa s Ázsia határvonaláig. E helyen egy sem szép sem nagy, de elég izletesen épitett határkő emelkedik. Az államokat rendszerint vagy mesterség vagy természet alkotta föltünő határvonalak különzik el egymástól. Az Urale helyen oly törpe, oly igénytelen, hogy az ember képzelő tehetségének kell rajta segiteni. A csekély jelentőségü határkőre emberi kezeknek kellett bevésni: „ezen az oldalon fekszik, Europa amarra pedi Ázsia."

Végre ötven foknyi hideg üdvözlése közben elérték Irkucsot, Szibéria tulajdonképeni fővárosát. Itt aztán Constantin elvált tőle, sajnálva, hogy tovább nem szánkózhatik, mert puszta unalomüzésből is utitársaul szegődnék, ha foglalatosságai le nem kötnék, — sajnálta, hogy nem tarthatnak együtt, holott még csak ezután kezdődik az utazás igazi érdekessége. A franczia utas magára hagyatva ment tovább-tovább a Baikal tó mentében.

Az orosz birodalom — mint a térképen is látható — itten határos a chinai császársággal. Már Kiachta, e határszéli város táján az eddig hóval takart föld szorványosan elő-előbukkan. Az első chinai község aztán Majmacsin. A lakosok csoportosan csődültek össze, hogy közelről szemlélhessék a Sienzit, e néven nevezvén a messze nyugot szülötteit. Mivel ilyen fajta ember évtizedek alatt sem igen mutatkozik éjszaki Chinában s egy chi-

ner Ferencz 50 kr, Stern Mór 1 frt, Schneck Károly 1 frt, Lopusánszki Fer. 50 kr, Mann György 1 frt, Ausch Jakab 1 frt 50 kr, Löwy Mór 1 frt, Lambert Ede 1 frt, Bubonyik Erzsi 2 frt, Boncz István 5 frt, Rozenfeld Ernesztin 1 frt.

*

Biró Vincze gyüjtéséhez Gitz községben adakoztak:

Biró Vincze (már magán uton is küldött) most 1 frt, Streicher János 2 frt, Bertalanfy István 10 frt, Biró Vinczéné (már magán uton küldött), most 1 frt, ifj. Biró Vincze, (már magán uton küldött) most 1 frt, Mihályi Sándor 5 frt, Pálteleki pusztabeli cselédek 1 frt, Karsay Mihály 1 frt, gerencséri pusztáról 1 frt, Varga János vendéglős 1 frt. Biró Lajosné 1 frt.

*

Diós-Jenő községben Szabó Károly körjegyző és Germány Lajos biró által gyüjtött összeghez járultak:

Thuróczy Gábor 1 forint, Szabó Károly és neje 2 frt, Szabó Örzsike 50 kr, Szabó Barna 50 kr, Hayden Gergely 50 kr, Rosenbaum Adolf 1 frt, Mautner József 1 forint, ör. Csurja András 50 kr, Marton István 50 kr, Barazuól Antal 2 frt, Hornos István és neje 1 forint, Jakus András 50 kr, Szabó Hornos János 50 kr, Viski Mihály 60 kr, Panyi Pál 1 frt, Dudás István 30 kr, Vasas János 1 frt, Csurja András 50 kr, Sipos József 50 kr, Oroszy Pál 1 frt, Germány Lajos 2 frt, Germány Margit 20 kr, Germány Sándor 20 kr, Czina István 50 kr, Havas János 50 kr, Hornos Mihály 50 kr, Hártó Panyi János 50 kr, Fagyas Márton 20 kr, Nagy István 1 frt, Pleheisz János 1 frt, Szinger Max 40 kr, Mautner László 1 frt, Szamu Sámuel 1 frt, Szota Mihály 50 kr, Nagy Gida 2 frt, Nagy Hermin 50 kr, Nagy Pista 30 kr, Nagy Lenke 20 kr, Géczi András 80 kr, Pleheisz Károly 1 forint, Thuróczy Gáborné 1 frt, Szabó Vilagi Gizella 2 frt, Szabó Mariska 1 frt, Szabó Izabella 1 forint, Szabó Izabella 50 kr, Szabó Pannika 50 kr, Maár Gizella 1 frt, Kohn Gusztáv 1 frt, Kohn Regina 50 kr, Sipos József ivén 3 frt 16 kr, Jakus András ivén 3 frt, Laki István 1 frt, eladott buza és babért 8 forint.

*

Kornis Róza urnő által gyüjtött összeghez Pakson Hagymásy Károlyné és Nebetter urnő egy-egy ezüst forintot adakoztak, mit mi könnyebb elszámolás végett egy-egy bankó forintként mutattunk ki.

*

Elefánti József igazgató gyüjtéséhez a czeglédi községi polg. iskola növendékei következőképen adakoztak:

Dobos Ferencz 10 kr, Steiner Ignácz 10 kr, Szohár László 10 kr, Schweiger Lajos 10 kr, Steiner Izidor 10 kr, Hercz Béni 10 kr, Kovács János 10 kr, Kiss Dénes 50 kr, Dávid Soma 20 kr, Lédeczy Pál 24 kr, Moskovicz Mór 20 kr, Tóth Imre 10 kr, Biró István 15 kr, Lentay Ferencz 20 kr, Kiss Gyula 10 kr, Raffay Sándor 20 kr, Ernyei József 10 kr, Zsengellér Gyula 10 kr, Deutsch Alfréd 10 kr, Csikány János 5 kr, Gerstenbrand Antal 50 kr, Spotkovs ky Sándor 5 kr, Gungl Gyula 10 kr, ifj. Fischer László 10 kr, Kotlár Nándor 10 kr, Bottló Ferencz 2 kr, Zsadony József 10 kr, Bieskey Zsiga 2 kr, Ernyei István 2 kr, Gaal Lajos 10 kr, Füle Bálint 10 kr, Schweiger Zsiga 10 kr, Dworzacsek Károly 20 kr, Rozenthál Ignácz 10 kr, Csendes Pál 10 kr, Steiner Gusztáv 22 kr, Weiner Soma 52 kr, Ámon Henrik 50 kr, Komáromy László 20 Mizser Pál 20 kr, Vundsam József 40 kr, B. Molnár Zoltán 30 kr, Gubányi Károly 4 frt 92 kr, Tóth Sándor 12 kr, Cseh László 50 kr, Weisz József 20 kr, B. Molnár József 10 kr, Kecskeméti István 60 kr, Udvardy Károly 10 kr, Farkas János 10 kr, Doucha Károly 20 kr, Szilágyi Andor 5 kr, Lovas Árpád 20 kr, Hoffer Károly 5 kr, Hoffer István 5 kr, Schönfeld Mór 30 kr, Kiszling Sándor 10 kr, Juhász Kálmán 1 kr, Patz Béla 90 kr, Bartha Mari 4 kr, Tichy Mari 90 kr, Váróczy Janka 10 kr, Erős Borcsa 10 kr, Hörömpő Borcsa 5 kr, Beck Janka 10 kr, Persay Fánika 10 kr, Theodorovics J. 13 kr, Fischer Emma 10 kr, Füle Eszter 10 kr, Krausz Fáni 20 kr, Moskovicz J. 10 kr, Balla Eszter 5 kr, Weiner Anna 20 kr, Doucha Mari 4 kr.

KÖZGAZDASÁG

Az ipar és a bank.

A magyar ipar egyik éltető eleméről az olcsó hitelről akarok néhány észrevételt tenni. A hitel fő forrása hazánkban az osztrák-magyar bank; s ezért e bankkal kapcsolatban kell lenni az iparnak.

Ha körültekintünk most az országban, azt fogjuk tapasztalni, hogy vajmi csekély azon hazai ipartelepek száma melyek mondhatni, direkt öszszeköttetésben állnak az osztrák-magyar bank valamelyik fiókjával, vagy budapesti főintézetével. Csak a budapesti malmok képeznek e tekintetben kivételt. Ezeket bankképesnek tekinti mindenki. De azért egy két aláirás árát e malmok is néha jól megfizetik; közvetlenül tehát a bankból alig vagy csak igen ritkán kapnak pénzt. Váltóikat rendszerint a tőzsdén adják el az ugynevezett „nyilt piacz kamat lábán“, mely nálunk nem szokott a bankkamat-lábon alól állani.

A malmokat már nem kell félteni; azok mindenike egy-egy virágzó ipar-telep most a fővárosban és fennállásuk, jövőjük biztositva van az által, hogy az érdek-solidaritás egy s z ö v e t s é g b e füzte őket, mely ugy benn a hazában, mint kifelé, a külföldön, folyton éber figyelemmel kiséri, fejleszti és előmozditja minden irányban érdekeiket. Legujabban is tanuságát adták ennek az által, hogy az amerikai elevator rendszerü köztárházaknak saját közös költségükön leendő előállitása iránt ajánlatot tettek a fővárosnak. Aköztárházi intézettel kapcsolatban az áruletétjegyüzletet (a w a r r a n s - okat) is megfogják honositani és igy a magyar malom-hitelről kellőképen gondoskodva lesz.

De nem mondhatjuk ezt más gyártelepekről. Habár az életképességnek, felvirágzásnak és nagyságnak minden előfeltétele meg volna is náluk, az egyedüli olcsóhitel kivételével. Számos ily gyár van szerteszét a hazában, melyek virágzó telepekké vállatnának, ha az olcsó bankhitelt felhasználhatnák, e nélkül azonban az uzsora karjaiba kerülnek és vagy csak tengődnek, vagy rövid fennállás után meg is buknak. Nem kell példákra hivatkozni, a részvénytársulatok egész sora ki lett törülve ily módon a budapesti tőzsde árfolyam jegyzékéből s még nagyobb a bukott vagy harmadik, negyedik kézbe átment magán vállalatok száma.

Nagyban véve (a malmokat kivéve) az egész magyar gyáriparról ellehet mondani azt, hogy nem tud felvirágzani, mivel az olcsó bankhitel nem áll a rendelkezésére.

De ha már gyáriparunk is panaszt emelhet a miatt, hogy a bankhitelt nem használhatja fel, még inkább panaszkodhatnak kézmüiparosaink, kik gondolni sem mernek arra, hogy közvetlenül a bankból kapjanak pénzt. A kisebb hitelintézetekre vannak utalva, melyek azonban nagyon korlátolt eszközök felett rendelkeznek, ugy, hogy 10%-nál olcsóbb pénzt alig adhatnak.

Ezen a helyzeten kell tehát segiteni. A franczia banktól, akár melyik üzletember, ha az alapszabályszerü feltételeknek megfelel, kölcsönt kaphat a rendkivül alacsony 2—3 százaléknyi kamaton, a budapesti vagy vidéki kis iparos azonban 10 százalékos kölcsönt is csak nagy utánjárással eszközölhet ki magának. És az ilyen ázsora-kölcsönnek aztán meg vannak a maga természetei, de káros következményei, a sok fizetés beszüntetés, kényszer kiegyezés és a többi, a mi mind meg annyi nyűg, az egészséges üzleti viszonyok kifejlődésénél.

A kedvezőtlen helyzetből való kibontakozás utját kijelölni elméletileg nem nehéz; de a keresztülvitel a gyakorlatban már nem oly könnyü, mert e tekintetben erélyes összmüködés, hazafias felbuzdulás és kitartás igényeltetik, legfőképen pedig jóakarat azon körök részéről, a kik a bankügy vezetését a kezükben tartják.

Az első feladat minden esetre tisztán látni a czélt. És azt hiszszük, nem tévedünk, midőn ezt abban véljük feltalálhatni, hogy 1. eleget kell tenni azon követelményeknek, melyeket az osztrák magyar bank főtanácsa s illetőleg budapesti igazgatósága a bankhitel megadhatására kitüzött; s hogy 2. a mennyiben netán e követelmények tulzottaknak bizonyultak, azokat az okszerü mértékre le kell szállitani. Ezzel ugyan csak általánosságban és elvben jelöltük meg a feladatot, de logikai következetességgel szabatosan körül irhatjuk a teendőket, már ezek alapján is.

Mit követel a bank a váltó leszámitolási üzletben? Piaczi váltóknál megköveteli, hogy azokon legalább két bejegyzett czég legyen, melyeknek fizetésképessége kétségen kivül álljon, s megköveteli, hogy a harmadik aláirás is jó legyen. Ha tehát a budapesti vagy vidéki kisvárosi iparos a banktól váltóra kölcsönt akar kapni, akkor mindenekelőtt arról kell gondoskodnia, hogy a maga aláirásán kivül még két jó aláirást nyerhessen; ha lehet ingyen, ellenkező esetben a lehető legalacsonyabb provisióért.

Mi következik ebből? Következik 1. az, hogy az iparosoknak h i t e l s z ö v e t k e z e t e k e t kell alakitani, melyek a megkivánt bankképes aláirást az iparosok váltóira megadhassák; és következik 2. az, hogy a kormánynyal és a banknál lépéseket tegyenek az iránt, hogy a bank igazgatósága az előbbeni praxistól eltérőleg necsak a bejegyzett kereskedelmi czéget, hanem az i p a r o s o k a t é s e z e k h i t e l s z ö v e t k e z e t e i t i s b a n k h i t e l k é p e s e k n e k i s m e r j e e l.

Azt ugyan ráparancsolni senkire sem lehet, hogy Pált vagy Pétert hitelre érdemesnek elismerje; de minden oknélkül kimondani azt, hogy a bank egy kis iparos aláirására nem ád semmit, helytelen. És e tekintetben nagyon is helyén való lesz figyelmeztetni az osztr, magy. bank budapesti igazgatóságát, illetőleg váltó birálóit, valamint a vidéki váltó birálókat, hogy l e g y e n e k k e l l ő t e k i n t e t t e l a z i p a r o s o k r a s i g a z o k n é l k ü l n e t a g a d j á k m e g t ő l ü k a b a n k h i t e l t.

A haltenyésztés.

Napilapok, szakfolyóiratok egyaránt hozzászólottak, aggodalmukat, sajnálkozásukat fejezték ki, midőn azon szomoru hir kezdett elterjedni, hogy a balatoni halászatot mily nagy veszély fenyegeti. Az inyenczeket, kik a fogast száz mértföldekre is megrendelik, nem kérdeztük meg, azonban hiszszük, hogy ezek járják meg legjobban, midőn megszokott csemegéjökről le kell mondaniok. Tudományos alapon kezdik vitatni, miként lehetne e világhirü halastót ismét benépesitni kedves lakóival, s nem kételkedünk, miszerint tétetnek is majd egyes kisérletek. Vajha sikerre vezetnének, mert nemcsak hogy ezer meg ezer ember életmódja függ ettől, de kétségbevonhatlan tény, hogy a fogas a földvilág legizletesb hala, s kiveszését nagyon lehetne sajnálnunk.

Átalában alig tudnánk már ma hal nélkül megélni. Nélkülözhetlen táplálék ez, különösen a böjti időszak alatt. Ámbár tévednénk, ha azt hinnők, hogy a hal csakis az uj kor kedvencz csemegéje. Korántsem. A történelem adatai azt tanusitják, hogy az ember nemcsak a földet, de a vizet minden lakóival egyetemben szolgájává tette s a viztől épen ugy követelte adóját, mint a földtől. A vadász és halász a mesés hajdankor hajnalában együtt indultak ki, s mihelyt a vadász reájött, hogy némely vadat meg is szeliditheti, sőt háza táján nevelhet, a halász is valósitotta a haltenyésztés eszméjét. Egyptomben p. o. a terjedelmes halastókat mesterséges vizvezetékek közvetitése mellett látták el folyamvizzel. Magnesiában, a persa uralom idejében szintén több halastóról tétetik emlités, ugyszintén Görögország, Boeoczia tartományában is, Spárta s Athén talaja s éghajlata e czélra nem volt kedvező.

Az elkényeztetett római patriczius el nem lehetett volna sózott s fris hal nélkül; nem érte be azzal, hogy a britt gyarmatokról hajószámra hordták az osztrigát, Afrikából a sármányt, fügemadarat, Illiriából vaddisznóval, Corsicából fáczánnal látták bőven el. Mindez nem elégitette ki, bőviben szeretett lenni a halnak is, az óriás orsóhal ott uszkált udvara halastavában, melynek alja a legfinomabb márvány volt.

Juvenál érdekesen irja le, hogy mennyiro megijedt valami szegény halász, midőn a szabad folyamban egy ritka szépségü halat fogott, mert azt hitte, hogy az a fejedelmi halastóból szökött volna ki. Reszkető léptekkel sietett, hogy a drága zsákmányt a zsarnok lábai előtt mutassa be, nehogy e ritka fogás miatt halállal lakoljon. A római főur akárhol telepedett légyen is le, első gondja volt, hogy vizvezetéket létesitvén, halastót állitson be lakásához közel. Cajusnak egyik kedvencz időtöltése az volt, hogy a halastóban felbukkanó potrohos halakat szemlélgette. Az az orsóhal azonban, melynek sulya a rómaiknál igazán vetélkedés tárgya volt, aligha nem angolna lehetett. Sajnos, hogy a római természetbuvárok e kedvenczhal különösebb ismertető jeleit nem emlitik föl. Azonban, a dolog lényegére elég annyit tudnunk, hogy a római patricziusok mulató kertjéből nem volt szabad a halastónak sem hiányoznia.

China, mely annyi találmányban előzte meg századokkal eleve a nyugatot, a haltenyésztést is nagyban üzte. A Hohang-ho folyam emlékezetet meghaladó idő óta legalkalmasb volt a haltenyésztésre s közelében a gazdag mandarinoknak ékesen földiszitett halastóik messze terülnek el, s lehet valami igaz azon állitásban, miszerint több halnem egyenesen Chinából származzon át hozzánk.

Mihelyt a római birodalom s majd a szomszédos tartományok is a keresztény hitet vették föl: a hal nélkülözhetlen élelmi czikké lett. A folyamok szüken adták a halat a nagy szükséglethez képest, tengeri halat pedig csakis tengerparti vidékeken lehetett kapni. Mindegyik zárdának külön halastava volt, hol nagy mennyiségben tenyésztették az ángolnát, durda és rája-halakat s nem igen volt valami nagyobb lakhely, hol csuka-tenyésztésre rendeltetett halastó nem lett volna. — A középkor é d e s v i z ü h a l a i közül a csuka örvendett legnagyobb keletnek. Szálkás, izetlen hal, sok lé s igazi szakácsmüvészet teheti élvezhetővé, minthogy azonban igen nagyra megnő, a vendégségek s böjt alkalmával ezt tálalták föl disz-étel gyanánt. Lazacz, tőkehal, sardella csakis a tengerparti vidékeken volt kapható s szállitása igen sokba került, igy hát a köznép asztalán ismeretlen étel volt. A böjt idején ennélfogva igen meg lehettek akadva, mert tekintetbe veendő, hogy a középkorban sok, ma már olcsó s nélkülözhetlen élelmi czikk vagy nem, vagy csak nagyon drága áron volt beszerezhető. Télen kevés vajra tehettek szert, czukrot csak főranguak nagy ünnepélyén izlelhettek. A kenyér sem volt oly izletes, a szakácsmüvészet még kezdetleges. Teknőczök, növények s gyümölcsfélék szintén mesés árba kerültek. A rostélyon sült csuka s rája-hal képezték főleg a böjti eledelt.

A reformáczió kegyetlenül bánt el a hallal. Az uj hit követői e szegény vizi lakót elhanyagolták, sőt még a hal-evőket is gunyolták. A halastók kiszáradtak. Évtizedek mulva kezdett csak átalánossá válni Angliában s északi Európában a hé ringevés, s évszázad került bele, mig a takarékos franczia azon eszmére jött, hogy jó lenne talán nemzetgazdászati szempontból a haltenyésztést ujból fölkarolni. A franczia nemzet példáját Szászországban is követték s különösen Hüningenben tudományos alapon szerkesztett halastókat állitottak föl. A hal főérdeme az, hogy tenyésztése jóformán mibe sem kerül. Az óriás lazacz, melyet egy skót magánhalastójában hizlalt, fölért egy borju értékével, mig gazdájának csak az elszállitási költség került néhány fillérjébe. A haltenyésztés, ha azt tudományos alapra fektetik, a legnyereségesebb üzletág. A párisi hal-üzlet az1879-ki forradalom óta jelentékényen csökkent. Akkor két annyi halat fogyasztottak el, mint ma. Miért? mert a halastók kiszáradtak s azzal együtt a haltenyésztés is alábbszállott; a kevés halmennyiség értéke pedig jelentékenyen növekedett. S csak most ujabb időben kezdik pengetni a haltenyésztés szükségességét, sőt magánvállalkozók nem egy halastót létesitettek a fővároshoz közel. A halastó teknője három szakaszból áll. A felső szakasz a legkisebb, a középső másfélannyi, a legalsó szakasz pedig két annyi, mint a felső. A hol tehetik, csatornán keresztül folyvást friss édes vizzel látják el a hármas halastót, ha ez ki nem vihető, esővizet gyüjtenek s azzal frissitik föl; az állott vizet zsilipeken bocsátják ki. A teknő mélye öt-nyolcz lábnyi. A halastó közelében mintegy öt-hat méternyire fának vagy bokornak hire-hamva sincs, mert ezt a halak nem kedvelik, de a széles levelü vizi-növények annál nagyobb szorgalommal tenyésztetnek a halastó vizében, mert ez valóságos áldás a haltenyésztőre nézve. Az igy szerkesztett halastó nem szeszély, de hosszas tapasztalat eredménye s a Németország északi vidékein utazók meggyőződhettek ezek czélszerüségéről. A jól kiszemelt vizinövényeknek is meg van a magok rendeltetése, amennyiben a gyökérszállak a halak ivási lakhelyei gyanánt tekintendők, de ezenkivül táplálékul is szolgálnak.

Most jön már az, mire a balatoni halászok átalában a halkedvelők figyelmét különösen fölhivjuk, megemlitve, hogy az amerikai szaklap, honnan adatainkat meritjük, e kérdést teljesen tudományos alapon tárgyalja. Ki van számitva, hogy ezer halikra közül körülbelől kettő három jut el teljes érettségre. A természet mindemellett tulságosan bőkezü a viz lakóinak tenyésztésénél. Csak egyetlen tőke hal egy ivása, ha szabadon fejlődhetik s szaporodhatnék tovább, husz év alatt betöltené az összes tengeri világot. Lenne bár ez nagyitás, de ha fölemlitjük mint kétségtelen számadatot, hogy egy kilencz kilogrammos tőkehalnak négy millió nyolczszáz hetvenkétezer ikrája van s mindegyik ikrában ugyanazon tenyészképesség rejlik, bátran helyt adhatunk a fentebbi állitásnak. Azonban e tulságos szaporodás korlátozva van s a természet bölcsen gondoskodott arról, hogy mindenütt meg legyen a kellő egyensuly. A szaporodás gátlásának eszközeit is a természettudomány deritette fel. Czélunkhoz képest erről is kell emlitést tennünk, a mennyiben ugyan csak a természettudomány adja kezünkbe a biztos eszközöket, melyek s e g é l y é v e l a k e d v e l t hal fajok eshetőleges kiveszésének elejét vehetjük. A mentő eszközt a tudomány megszerezte s hisszük, hogy a gyakorlati élet alkalmazásba veendi. A gyógyszert a haltenyésztésben előrehaladott egyesült államok ajánlják. Hogy a chinaiak a haltenyésztést gyakorlatilag érzik, azon nem csodálkozhatunk, ha meggondoljuk, hogy a lakosság egy tizedének főtápszere a hal. Mesterségesen összegyürt halikrák üzleti czikk gyanánt szerepelnek s vándorkereskedők hurczolják halastóról halastóra, hogy azok ujból megnépesittessenek növényevő halakkal. A növényevő halak gyorsan nőnek s ha alkalmas növénytáplálékban részeltetnek, három hét alatt kellőleg meghiznak. A kicsiny lazacz négy uncziát is alig nyomott négy hónapos korában a sóstenger vizben s mikor édes vizbe helyezték át, hol mint ikra jött létre, a másik pár hónap mulva már nyolcz fontot is nyomott. E roppant változást a tápszer bősége eszközözölte.

A halak falánksága s gyorsan emesztő tehetsége a természet háztartásában lényegesen korlátozza azok tulszaporodását. Nemcsak egymást, de saját fajuk gyönge ikráit is fölfalják, sőt saját ikráikat is megkivánják, ha egy kissé megéheznek. Pisztrángokat halásztak ki, melyek saját ikráikat emésztették föl; a gyomorban, sértetlen állapotban maradt ikrák az ivási müveletnek vettetvén alá, szerencsésen kifejlődtek. De ha a halak a magok falánkságánál fogva törnek önnön fajuk ellen, mennyi, de mennyi ellenséggel kell még ezenkivül szembeszállaniok! Hány vizi rovar ólálkodik a partba mélyitett ikrák ellen, mennyit elpusztit a torkos szitakötő, a pozdorjánczok (tavaszi legyek) óriás tábora. De ha aztán egy-egy ikra mégis kisiklik körmeik s csápjaik közül és eléri a fejlődés korszakát, a játék megváltozik s a halacskák pusztitják ezeket. Mert az érintett rovarok bábjai ez idő alatt szárnyasokká lettek, természeti ösztönükről nem mondhatván le, a folyamok tükre fölött rajonganak s ezrével lesznek a leselkedő halak zsákmányai.

A lazaczot hoztuk föl, mint a hal roppant szaporaságának egyik kiváló példányát, azonban az osztriga sem marad hátra, nem egy-egy osztrigának ivás idején 1.800,000 ikrája van, egy fél kilogrammnyi pisztráng ezernyolcz ikrát hoz elő, egy husz fontos csuka 40.000 ikrát mutathat elő, egy négyfontos süllőben 42,160 ikrát számitottak föl. Az uj-yorki halászegylet a nagyobb halak táplálása végett 1874-ben mesterséges uton öt millió huszezer gardaikrás keltetett ki s a Hudson folyamban bocsátották szét, melyek csakhamar óriási mérvben szaporodtak el, ugyhogy egy pár év mulva a már fogyatékán lévő gardahal értéke jelentékenyen alábbszállott. A halász-egylet tiltakozást nyujtott be a kormánynál, hogy engedje meg, miszerint az ivás idején az ivásra kiszemelt partok felé ne engedtessék meg a halászat. Sőt tovább mentek. Határozatilag kimondatni kérelmezték, hogy a halászat átalában szombaton estvétől hétfőn reggelig tilalmazva legyen, kérelmüket igy indokolták: „A látszólagos halfogyaték egyátalában nem lesz a halvásár hátrányára, a halászokba is ez eljárás által nemesebb erkölcsi érzék ojtatatik s a főfolyamok e szabad idő alatt a már készhalak elérhetik. Az ivás táján halászni birság alatt tilalmas. Konnectikutban p. o. a szabad halászat szigoruan tilalmaztatik s a törvény életbeléptetése után két évre a haszonbérlők tizannyi mennyiséggel látták el a vásárt. A hal épen ugy megkivánja az ember részéről a kiméletet, mint a finom izü vad s tenyésztése ugyancsak kifizeti magát. Amerikában megkisérlették, még pedig bámulatos s i k e r r e l a garda-hal tenyésztését. — Mintegy négy éve k ö r ü l b e l ü l h u s z e z e r h a l i k r á t szállitottak Kaliforniába s az ottani folyamokban csodás uton szaporodnak; sőt ezrével kezdik tenyészteni az édesvizü tavakban is. Egyik tudományosan mivelt haltenyésztő, Livingstone Stome a kaliforniai lazaczt a közép s nyugoti államokban is meghonositotta. 1873-ban lazacz-tenyészdéjét Kalifornia Mc. Cloud folyam mellett az indiánok között állitotta föl, kik görbe szemmel néztek rá s kiséretére. Mindenképen el akarták onnan ijeszteni, de nem tudtak rajta kifogni, s utoljára is magára hagyták. Itt aztán fölállitotta az ivó-készüléket s egy pár hó alatt egy pár millió ikra-gyüjteménynyel fölszerelve indult vissza, s a kifejlődött halakat aztán Yerseybe, Uj-Yorkba, Michiganba, Utachba s több felé küldözgette el százával, ezrével, hogy aztán a szabad vizre eresztessenek ki. Amerikában a mesterséges haltenyésztés naponta nagyobb elterjedésnek örvend s a mesterséges uton kikeltett ikráknak csak a huszonöt százaléka mehet veszendőbe. Azonban Green „a g y a k o r l a t i h a l t e n y é s z t ő“ czimü müvében azt állitja, hogy tizezer pisztráng ikra közül csakis tiz maradt terméketlen. Két hét alatt tizenöt millió halacska törte szét a vékony burkot s megkezdte az élethalál harczot.

Mig a pistráng és lazacz mesterséges tenyésztésére ily kiváló gondot forditott a halászegylet, a többi halfaj sem lőn elhanyagolva. A sügér ikrájához nem lehetvén könnyen hozzájutni, más módhoz nyultak. Három s négy év közt váltakozó sügéreket alkalmas vizzel megtöltött halbárkába zártak el, hol tetemesen növekedtek. A viz s növény minősége jelentékeny befolyással van a haltenyésztésre. Egyik hal a tó, másik a folyam vizét kedveli, egyik egy, másik más növényt választ. Mindezt Green a „Gyakorlati haltenyésztő“ müvében részletesen előadja, s most midőn, a mint tudomásunkra esett, hogy a halászok a minisztériumhoz is folyamodtak, nem lenne czélszerütlen a szaktudósoknak e mü utasitásait áttanulmányozni, viszonyainkhoz alkalmazni.

A törvénynek védelme alá kell venni a halászatot. Ivás idején a halászat pénzbirság terhe alatt tilalmaztassék, ugyszintén megállapitandó a halászható hal sulya. A halak mérgezése, vagy bármiféle tilos és bünös halászati mód szigoruan ellenőrzendő. Nem lehet elvitatni, hogy a zakatoló gőzhajók, vizi malmok nagyban gátolják a halak bátor és szabad tenyészetét, de még ezen is lehetne segiteni, ha az ivásra használt helyek kijelöltetvén, ott malmot vagy vizmüvet nem épitnének, átalában, ha a halak utja az ivási hely felé szabadon hagyatnék. Azt hisszük, hogy ha ez intézkedések keresztül vitetnének s nem csak a papiron maradnának, a halászat örvendetes jövőnek nézhetne elébe, föltéve azonban azt is, hogy a haltenyésztők a tudomány vivmányait foganatba venni nem késlekednek. Mi csak egyetmást, s hogy ugy szóljunk, szóvárványos utasitásokat közöltünk, a többi a szaktudósok, a gyakorlati halászok teendője, de hogy itt tenni, még pedig hamarosan kell tenni az intézkedéseket, nemcsak egyesek, de maga a kormány is belátta. Kivánatos is, hogy e fontos ügy halogatás által ne huzassék sokáig, mert a haltenyésztés nemzetgazdászati szempontból tekintve nem épen az utolsó helyet foglalja el.

Miről beszélnek a hazai és külföldi gazdasági és kertészeti lapok?

*** A gabnafajok megválasztásáról**, a G ö n d ö c s B e n e d e k b. gyulai lelkész és apát által szerkesztett „N é p b a r á t“ czimü ismeretterjesztő hetilap egy igen tanulságos czikket közöl. Azon elvből indulva ugyanis ki, hogy a mai mostoha gazdasági viszonyok között a gazdának oly vető magot kell választani mely minden más nemü magvak között a legtöbb termést, a legnagyobb hozamot adja, s a melyet a legjobban lehet eladni, a czikk irója az a n n á t és c h e v a l i e r nevü franczia árpafajokkal tett vetési kisérletet, de megkisérlette a p i g n o l e t t e nevü olaszországi tengeri vetését is. S az eredmény az lett, hogy az annét árpa igen sokkal több és szebb szemü termést adott, mint a közönséges hatsoros árpa lisztje pedig még egyszer annyi, e mellett kalász a sem törik le oly könnyen, mint a közönséges árpáé, mig szalmája takarmányzásra ép oly jó. Ezen felül héja puhább s egyenlő körülmények között szine mindig fehérebb mint a közönséges árpáé, szóval ugy minőség mint mennyiségileg is felülmulja termése a többit. Végre serfőzésre alkalmas voltánál fogva mindig keresletnek örvend, és drágábban is lehet eladni, mint a közönséges árpát.

A c h e v a l i e r árpa viszont egyenlő erejü földbe, de minél előbb vetve, több esetben nagyobb, de kissebb termést sohasem adott, mint a 6 és két soros árpa, mig emezeknél mindig kelendőbb s jobban fizetik. Tulérve: ellenben kalásza igen könynyen letörik, könnyebben mint a 6 és kétsoros árpáé, tehát idejében kell levágni.

Ami pedig az árpatermelésnek a buzatermeléssel való összehasonlitását illeti, amire azért kivánta a czikkiró az olvasók figyelmét felhivni, mert az alföldi gazda az árpatermelésre semmi figyelmet sem fordit, csak a buzáért rajong, — az következőleg állott: Hol holdan kint 4—4 és fél m. mázsa silány buzát aratott, ott az árpa holdja 6—6 és fél m. mázsát adott s midőn a buzát 7—8 frtért nagy üggyel- bajjal lehetett eladni, akkor a jófajta árpaért 6 frt, 6 frt 25 krt szivesen fizettek. A számitás az árpa részére még sokkal jobban állana, ha a gazda az árpával nem bánnék oly mostohán, hogy mig a buzát kapált földbe veti, addig az árpának a tarlót is alig karczolja fel. — Az árpának a földet ősszel kell felszántani.

Az elfajzolt cinquantin tengeri és pignolettó tengeri közötti vetési kisérlet pedig azt eredményezte, hogy ugyan oly területen amaz adott 80 vékát, emez 91 vékát. A cinquantino 2 lábra, a pignoletti $1^1/_2$ lábra volt vetve, s egy tetősmérő csöves ez utóbbiból $^1/_2$ reggel adott több szemet, emellett az szebb is és sulyosabb is volt. S a pignoletto merejének óra 40—50 urral mindig magasobb. Továbba még a pignoletto korábban ismérik és igy előbb letakaritható. De vetni korán nem szabad, mert a hideg iránt érzékeny. Legjobb május 5 kerül kezdeni el vetését. A kiveszett repcze földekbe ezt lehet legnagyobb előnyel vetni. Végül felemliti a czikkiró, hogy a n n á t arpát B e l i c z a y István urnál Békés Csabán, s P i g n o l e t t ó tengerit S t e r k Adolf urnál szintén Békés Csabán lehet kapni. Még a pignoletto a nincs késön a megrendelés, az a n n á t á r p á t meg jó lesz a jövőre jegyzékbe venni.

***Állami erdők Poroszországban**. A „Gazd. L.-bau“ e tárgyról a következő figyelemre méltó közlést olvassuk. A mig a magyar állami erdők terjedelme az azokat terhelő szolgalmak megváltása, és az apróbb elszigetelt és előnynyel nem kezelhető erdőrészek eladása vagy kiirtása folytán évről évre apad, addig a porosz állami erdők területe folytonosan gyarapodik, az által, hogy a) az állam birtokában lévő, valamint a magánbirtokosoktól vásárolt más mivelési ághoz tartozó csekélyebb termékenységü területek befásittattnak, b) magánosoktól erdő területek vásároltatnak, és az erdőket terhelő szolgalmak, nem területkihasitás által, hanem készpénzben váltatnak meg. Igy a porosz állami erdők 1878. évi költségvetésébe erdőtalaj vásárlásra 525,000 frt, az erdei szolgalmaknak pénzzel való megváltására 2,043,000 frt és erdőmivelésre 1.962,648 frt van felvéve.

Ha megfontoljuk, hogy ezen több mint négy és fél millió forintra menő befektetés a porosz állami erdőkbe nem kivételes, és nemcsak a szóban lévő 1878. évre szoritkozik, hanem ennél kisebb nagyobb összegben évről évre ismétlődik, önkénytelenül kérdezzük, hogy mily indokok lehetnek azok, melyek a porosz törvényhozást ily tetemes áldozatok megszavazására vezették?

A felelet a következő: a porosz törvényhozás ismervén az erdőknek a természet háztartásában való fontos szerepét, valamint azoknak az ország termékenységére és a közjólétre való nélkülözhetlen hatását, szükségesnek látta oly intézkedéseket tenni, melyeknél fogva az állam területén fekvő összes erdők, nemcsak jelen kiterjedésükben fentartassanak, hanem még az országban előforduló számos kiélt földek, sivár homokterületek és kopárságok beerdősitése által szaporitassanak.

Ezen czélt legkönnyebben lehetett volna érni, ha az erdőirtás föltétlenül megtörténik, s a kopár területek birtokosai azoknak beerdősitésére törvény által kényszerittetnek. A porosz államférfiak azonban ezen igen olcsó, de igazságtalan és a nemzetgazdaság elveivel ellenkező módot nem választották, mert az az erdőbirtokosokra a közjó érdekében méltánytalan terheket ró, másrészt pedig a birtokosoknak birtokuk fölötti szabad rendelkezési jogát csonkitotta volna. A birtokos Poroszországban ugy cánhatik erdejével, a mint neki tetszik, még a föltétlen erdő talajon álló erdejét is kiirthatja, ha az ellen a szomszédok vagy az állam, kik ez által érdeköket sértve vélik, fel nem szólalnak; ilyen esetekben, ha a felhozott érdekek veszélyeztetése bebizonyul, a birtokos erdeje irtásától vagy letarolásától eltiltható, de az ezen intézkedés folytán felmerült minden kárért és jövedelemcsökkenésért az érdekelt felek, az erdőbirtokost kártalanitani tartoznak.

Miután pedig ezen szabadelvü, de egyedül helyes intézkedés mellett előreláthatólag az ország területén fekvő, különben a kisebb birtokosok kezén levő erdők folyton apadni fognak, a nélkül, hogy ezek a magánbirtokosok kezén levő silány területeknek nagy költséget igénylő, de kevés jövedelmet szolgáltató beerdősitése által kiegyenlittetnének: nem volt más mód az ország erdő-állományának fogyását ellensulyozni, mint hogy az állam maga tartsa fenn saját erdőbirtokát és ezt magán erdők megvásárlása és szerzett kopár területek beerdősitése által lehetőleg szaporitsa, s hogy ezt a porosz állam igen jelentékeny mértékben teszi, azt a fenn idézett $4^1/_2$ millió forint évi befektetés eléggé bizonyitja.

Valóban irigylendő állapot — kiált fel — a czikkirója, a hol ily üdvös elvek uralkodnak, s azok keresztülviteléhez, az anyagi erő is megvan!

Ezen Poroszországban követett eljárás, oly viszonyok között a minők Poroszországban léteznek ami véleményünk szerint is figyelmet érdemel, de csak oly viszonyok között. Igy tekintve tehát a dolgot a „G a z d. L a p o k n a k“ lelkesülését mi is osztjuk, ellenben nálunk s a miénkhez hasonló nemzetgazdasági fejlődötség s a miénkhez hasonló pénzügyi viszonyok között, ily minden megszoritás nélküli szabad letarolása mellett az erdőknek, és minden lekötelezettsége nélkül a feltétlen erdő talajokujra beerdősitésének, hogy hová vezet az, azt szomoruan látjuk s tapasztaljuk hazánkban. Ebből is látszik, hogy a leghelyesebb nemzetgazdasági elv alkalmazásának is, csak megfelelő viszonyok között van kedvező sikeres eredménye másutt ahol azok sikerének előfeltételeiül szükséges viszonyok (nemzetgazdasági — s gazdasági fejlődötség) fel nem találhatók, ott annak vagy semmi, vagy csak káros eredménye lehet. És ez áll a hozott törvényekre nézve is, — hogy csak egyre utaljunk közülök. Hogy mily kárt tett, a szászországi nemzetgazdasági s gazdasági fejlettség mellett teljesen helyén levő uzsoratörvénynek hazánkban, egyszerüen lett behozatala, azt mindannyian sajnosan érezzük, tapasztaljuk. S ez az eredménye annak minden téren, ha az ország ügyeit csupán elméleti s nem egyszersmind gyakorlati képzettséggel is biró és a nemzetnek természetét, sajátságait s minden képességeit, mindenben számitásba vevő férfiak intézik.

---

nai kiváncsibb száz asszonynál is, elképzelhető, hogy utasunk alig tehettek ki lábát, mindjárt közbámulat tárgya lett. Ablakát orosz szokás szerint lefüggönyezte, mivel azonban már enyhébb volt a lég, az ajtó gyakran állott nyitva. A látogatók egymás után jöttek, alig ment ki az egyik, nyomában másik lépett. Az általa lakott három szobában rendesen harmincz negyven ember tolongott. Minden mozdulatára ügyeltek, hozzáhajoltak, a mint irni látták, nevették, fejöket csóválták. Majd a bátrabbak megtapogatták hosszu szakállát, mit ők képtelenségnek tekintettek, a mennyiben a Szibéria vidékén lakó férfiak arczán csak bajusz mutatkozik, szakálluk pedig nem nő ki sohasem. Néha-néha beleunva a szemtelen tolakodásba, hevesen tiltakozva a hevenyészett látogatás ellen, mit azonban kedvező jelnek magyarázván, még többen tisztelték meg látogatásukkal. A kormányzó sem volt képes a csődület áramlást megakadályozni. Aranynyal átvert ruhában jelent meg az utas lakásán. Süvege tetejére alkalmazott kék golyóról két hosszu pávatoll lógott le. Két chinai főrangu tiszt s egy mongol herczeg kisérte, kiknek melle tele volt tüzdelve korall s ezüst ékszerekkel és amulétokkal. Orosz kisérőm szolgált tolmácsul. — A kormányzó e szavakkal fogadta: „törvényszerüleg nem szabadna megengednem, hogy ön Chinába léphessen, szárazon csakis oroszoknak szabad a mennyei birodalom határát belépni, de csak akkor, ha számuk nem haladja tul az ötöt; ön nem orosz, de a mostani viszonyok közt az még szerencséje, az oroszokban nem lehet bizni, rosszabbak a farkasoknál, én hát szemet hunyok, azt azonban mégis tanácslom, hogy jó lesz, ha theakereskedő utlevelével látja el magát, mert ezekben mégis megbizunk.“ A kormányzó aztán meghivta ebédre, s mint a legjobb barátok váltak el s a szükségelt utlevelet is megkapta.

Majmacsin városnak nincs párja a világon; nem nagyszerü épitményei, sem fekvése nem teszik hiressé. Nevezetes pusztán azért, mivel az egész városban nincsen egyetlenegy asszony sem. Chinai nőnek nem szabad tullépnie a mennyei birodalom határán, de még a kalkanni nagy kőfalon tul sem, ennélfogva Mongolia is el van zárva előlök. Ennélfogva e határszéli városkában csakis nőtlen kereskedők, egyuttal katonák tartózkodnak, kik mihelyt egy kissé megszedik magokat, viszszatérnek szülő városukba s családot alkotnak.

A kormányzó ebédjéről is megemlékezik, hol pontosan megjelent. A vendégek három négy kis asztal körül üldögéltek. Mindenki elébe két villaalaku eszköz, egy vékony tányér s egy parányi csésze volt helyezve. A tányért nem azért tették eléjök, hogy az ételt abba vegyék, hanem azért hogy fekete forró eczettel töltsék meg, mit az inasok folyvást széthordoztak. A villaalaku eszközzel az eczetbe mártogattak minden falatot. Az ételt nagyobb tálban az inasok kinálták; többnyire növények, fekete gombák, illatos füvek s müvészileg sütött szárnyas állatok jártak szájról szájra; aztán a mi igazán csodálatos, eleven viczkándozó madarkák, melyeket úgy sütöttek meg bizonyos lében, hogy a madarak még életjelt adtak s az esett nekik legizletesebben mely a legfürgébben viczkándozott. Jött ilyenféle étel aztán egymásután, végre vizben főtt rizs de ehez már senki sem nyúlt. — Az egész ebéd inkább nyalánksághoz, gyermekies torkossághoz hasonlitott. — Az utoljára föltálalt rizs már csak jelkép volt, mely ezt jelentet: „elétek tálaltattam minden finom ételt, a ki éhes maradt, lakjék jól parasztétellel.“ Utasunk nem akarván megsérteni a nyájas házigazdát, mindenből evett, pedig gyomra ugyan megfájult utánna.

Alig várta, hogy tovább indulhasson, Mongolián s a Gobi pusztán keresztül közeledett aztán a sajátképi Chinához. Pekingbe érve, Nisni Novgorodból e indulása óta most részesült először ama szerencsében, hogy valóságos ágyban hálhatott és főtt ételt élvezhetett. A vándor csak erre vágyakozva s megirva utazási élményeit egy vaskos kötetben, végül eme szavakkal zárja be könyvét: „ha valamikor eszedbe jutna, hogy Szibériába utazzál, mondj le e szándékról, mert megbánod.“ **Azt meg még jobban megbánhatja valaki, ha oda akaratán kivül utaztatják. Olvasni könnyebb kényelmesebb dolog az utazási kalandokat, mi azért csak erre szoritkozunk, hagyván az utazás kalandját azoknak, kiknek szenvedélyök szárnyai ragadnak most a forró égöv alá, majd a jégsarkhoz, elösmeréssel sorolván elő érdemeiket, melyeket a népisme terjesztésében szereztek magoknak.**

Táviratok uj dijazása.

A földmivelés-, ipar- és kereskedelmi miniszter a következő rendeletet bocsátotta ki:

Az osztrák cs. kir. kereskedelmi ministeriummal, valamint a német birodalmi cs. kormánynyal létrejött megállapodások értelmében, a táviratok elfogadása, dijazása és kezelése iránt fennálló szabályok 1879. évi április 1-től érvényesen, a következőkben változnak meg:

1. Távirati értesitések (avisok) a magyar távirdaigazgatás területén többé el nem fogadtatnak és csak még a nemzetközi átmenő forgalomban kezeltetnek.

2. A közönséges táviratok dijazása a hazai távirda-állomásoknak egymás között, valamint a monarchia másik felében, nemkülönben a Németországban létező távirdákkal való forgalmára nézve, nem történik többé egységek szerint, hanem egy minden táviratra változatlanul megállapitott alapdij és az egyes szavakra kirótt külön dij után. Az alapdij a fennemlitett forgalmak mindegyikére nézve 24 kr. o. é., a forgalomban még előforduló helyi táviratokra nézve pedig, a melyek t. i. az ugyanazon községben levő két állami, avagy egy állami és egy vasuti távirda közt váltatnak, 12 kr. o. é. A táviratban foglalt minden egyes szóra kirótt dij:

a helyi táviratoknál 1 kr.,

a monarchiabeli állomások között váltandó táviratoknál 2 kr.

a német birodalmi állomásokkal váltandó táviratoknál 6 kr. A két utolsó esetre megállapitott szószerinti dijak még egy-egy krajczárral növekednek, ha a táviratok oly vasuti állomásnál adatnak fel, a melynek székhelyén állami távirdaállomás is létezik. E szerint a bármely hazai távirdaállomásnál feladatott p. o. 12 szavu távirat után — eltekintve az állami állomással ugyanazon községben levő vasuti távirda-állomások által felveendő szószerinti pótdijtól — be fog szedetni:

ha az helyben levő távirdához szól:
12 kr. alapdij + (12×1) kr. szószerinti dij, összdij = 24 kr.;

ha az bármely más monarchiabeli távirdához szól:
24 kr. alapdij + (12×2) kr. szószerinti dij, összdij = 48 kr.;

ha az Németországba szól:
24 kr. alapdij + (12×6) kr. szószerinti dij, összdij = 96 kr.

3. Távirati választ az előbbi pontban megnevezett forgalmakban ezentul csak legfeljebb 30 szóig lehet előre fizetni. Ha az eredeti távirat feladója a távirati válasz szószámát nem határozza meg, akkor a válaszért mindig egy 10 szavu távirat dija szedetik be. Ha a feladó 10-nél több vagy kevesebb szóból álló választ kiván, tartozik a meghatározott szószámot távirata szövegében kitenni s a válaszdijt ennek megfelelőleg lefizetni.

4. Vételjelentésért a második pont alatt felsorolt forgalmakban egy 10 szavu távirat dija jár.

5. Több czimü táviratoknál, ha azokat több czimzett számára ugyanazon helyre kell távirni, ugyancsak a második pontban felsorolt forgalmakban, a többszörösitésért példányonkint annyiszor 24 kr fizetendő, a hányszor az eredeti táviratban az összes czimek hozzászámitásával 100 szó, vagy ennek megkezdett része foglaltatik.

6. Semaphor-táviratoknál a tengeren levő hajókkal való kicserélésért minden szó után 6 kr pótdij szedetik.

7. Nem kézbesithető táviratoknál a czimállomás, a nem kézbesités okának rövid jelzése mellett a feladási állomásnak távirati értesitést küld, mely utóbbi a feladónak 24 kr lefizetése után kézbesittetik.

8. Ha a második pontban felsorolt forgalmakban a feladott táviratok összes dijainak kiszámitásánál a krajczárokban törtek mutatkoznak, e törtek helyett egész krajczárok szedetnek be. Minden más, a fennebbiekben nem emlitett esetekre, pl. az egyes szavak és számcsoportok megállapitására, az összehasonlitás kötelezettségére és az összehasonlitandó táviratok dijazására, valamint a feladott táviratokról adandó nyugtákra és azok dijazására nézve stb. ugy a bel-, mint a külforgalomban továbbra is érvényben maradnak a Szt.-Pétervárott létrejött nemzetközi távirda-egyezményhez csatolt szolgálati szabályzat és dijtáblák, valamint a szomszéd távirda-igazgatásokkal fennálló külön egyezmények, illetőleg a „távirási szabályok és dijtáblák" határozatai.

Budapesti gabna- és értéktőzsde márcz. 28.

Gabnatőzsde. Buza nagyon mérsékelten kináltatott, a vételkedv kedvezőbb és szilárd árak mellett körülbelül 17000 mm. adatott el. Egyéb gabnanemüekből kevés került a piaczra, irány és árak nem változtak.

Hivatalosan a következő kötések jegyeztettek:

Buza. Tiszavidéki: 800 mm. 78 k. 9.85, 300 mm. 78 k. 9.80, 200 mm. 78 k. 9.60 (sárga) 200 mm. 77 k. 9.50, 300 mm. 77 k. 9.55, 300 mm. 77 k. 9.60, 100 mm, 76.4 k. 9.30, 1500 mm. 75.6 k. 9.07½.

Bácskai: 1300 mm. 74.2 kiló 8 forint 65 kr.

Fehérvári: 100 mmázsa 77.5 kiló 9 frt 40 kr.

Felsőmagyarországi 400 mm. 76 k. 8.70, 400 mm. 74.5 k. 8.40, 400 mm. 72.6 k. 7.80.

Bánáti 100 métermázsa 75.5 kilogrammos 8.55.

A kötések három hónapra történtek.

Tengeri 300 mm. 4.65, 500 mm. 4.75 kész pénz mellett.

Határidőüzlet. A forgalom csekély, tavaszi zab 10 krral szilárdabb, egyéb változatlan.

Usancebuza tavaszra 8.62½—8.67½.

Őszi buza 9.25—9.35.

Zab tavaszi 5.60—5.65 őszi 5.85—5.95.

Káposztarepcze aug.—szeptemberre 13²/₈—13⁶/₈, bánáti julius—augusztusra 13²/₈—13⁴/₈. Augusztus—szeptemberre eladatott 500 mm. káposztarepcze 13⁵/₈ frttal.

Értéktőzsde. A tőzsdén ma ugy bank-, mint befektetési papirok iránt kedvezőbb hangulat uralkodott. Aranyjáradékot üzérek és a közönség egyaránt vásárol. Helyi értékek jobban kináltatnak, mint a mult héten, de azért az irány még elég szilárd. Váltók és valuták lanyhábbak. A forgalom mérsékelt, csak aranyjáradékban élénk.

Az előtőzsdén osztrák hitelrészvények 244.70, 244.40 és 244.20, magyar hitelrészvények 234.50, aranyjáradék 86.25, pesti biztositó 115.50, Erzsebet 297 köttetett.

A déli tőzsdén osztrák hitelrészvények 244.50—244.80 köttetett, aranyjáradék 86.17½—86.25 vásároltatott, vasuti kölcsön 104.25-re emelkedett. Helyi papirok közül sütők és molnárok 335, közuti vaspálya 257.50, 20 frankos 9.30½.

A hivatalos árfolyamot lásd tőzsdei táblázatunkon.

Esti tőzsde. Forgalom nélkül és csendben folyt le a mai előtőzsde. Osztrák hitelrészvények 244.90—244.50 közt, magyar hitelrészvények 234.50, magyar aranjáradék 86.25.

A berlini piaczról.

(Saját tudósitónktól.)

Berlin, márcz. 25.

Az üzlet irányzata hosszabb idő óta ugy az európai irányadó piaczokon, valamint itt is, többé-kevésbbé megszilárdult és a mai tőzsdén is élénkebb vételkedv volt némely gabnanemüekben. Hivatalos jegyzéseink:

Buza kész áru szilárd, határidő szállitásra még keresettebb, Loco 150—192 (áru) minőség szerint. April—május 177—177.50 (pénz), május junius 180—181 (pénz), junius 180—181 (pénz), julius—augusztus 182 (pénz), szeptbr—oktoberre 189.50—190.50 (pénz) (1000 kilogrammként márkában.)

Az **árpa** ára természetesen nagyon változik és 100 márkától egész 175—180-ig jegyeztetik.

Rozs azonnali szállitásra csak finomabb áruban örvend keresetnek. Határidőüzletben szilárd. Ára loco 116—125—130 minőség szerint, orosz rozs 118—120 márk, april-május, május—juniusra 122—122.50—123.50, junius—juliusra 124.50—125, julius—augusztusra 126—126.50 (pénz), szept.—oktoberre 128—128.50 (pénz).

Zab kész áru keresettebb, azonban határidőüzletben lanyhább. Minőség szerint azonnali szállitásra 105—138 márkáig (áru), ápril—májusra 116.50 (névleg), május—juniusra 119 (névleg).

Tengeri az utóbbi időben nagyon keresett volt, ma azonban egy csekélységgel csökkent. — Kész áru 120—123 márka, romániai 120 helyben.

Főzni való szép ugynevezett victria **borsó** 175—190 márkáig volt eladható, holott alárendeltebb minőségü alig talált 115-től 135-ig vevőre.

Buzaliszt sz. 00 25—26 márka.

Rozsliszt 0 márk 24—25, 0 és 1 márk 22.50—23.50, 0 márk 18—19.50, 0 és 1 márk 16.75—17.75 100 klgmonként.

Petroleum szállitásra lanyha. Finomitott (Standard white) helyben 100 mázsányi vételeknél 20.30 márk, május—áprilisra 19.80 (pénz), szeptember—oktoberre 23.30 márk.

Repczeolaj ára valamivel csökkent. 100 kilogrammonként (hordó nélkül) 59 márk. Aprilis—májusra 59.20—59.30, máj.—jun. 59.50, junius—juliusra 60 (pénz), szeptember—oktoberre 61 (pénz).

Vajban utóbbi időben a vételkedv egy arányban volt a nagy mérvü kinálattal és igy az árak lejebb mentek. Mai, illetve tegnapi áraink: finom és legfinomabb délporosz prignitzi, mecklenburgi 118—123—125 márka II-od rendü 100—110—115. Pomerai 79—80—85 porosz (litvániai) ugyanannyi magyar 75—80, cseh és morva áru ugyanannyi. Thüringia-hesseni 83—90. Amerikai 50—68.

Az amerikai **zsir** ára nagyon emelkedett: I. Caffard 39. I. Wilcox 39, I. Mac Farlane 38. — Amerikai **szalonna** long clear 33, short clear 34.50, I. amerikai füstölt 39—41 mark.

Időjárásunk még mindig egészen télies jellegü.

Gabnaüzlet.

Prága, márcz. 25. Néhány nap óta ismét hideg időjárásunk van. Az eddigi abnormalis időjárás még nem ártott az őszi vetéseknek, de most már nagyon kivánatos az időszaknak megfelelő időjárás. A gabnaüzlet nem változott és az árak is régiek. **Buza** 75—81 klgr. 10.50—11.40. **Rozs** 70—75 k. 7.30—8, **Árpa** 64—69 k. 8.25—9.40, **Zab** 44—49 k. 6.20—6.60.

Linz, márcz. 26. A forgalom csekély, árak változatlanok. **Buza** alsó-ausztriai 10.85, felső-ausztriai 10—10.60. **Rozs** osztrák 7—7.80. **Árpa** magyar 8—8.50, felső-ausztriai 7.30—8.30, tót 8.25—3.70, **Tengeri** uj 6.15—6.40, **zab** cseh 6.30, felső-ausztriai 5—6. **Repcze** 47—50. **Repczeolaj** finomitott 38 frt száz kilóként.

Marseille, márcz. 24. A buzaüzlet iránya nagyon változó, majd élénk, majd csendes. Az árak is meglehetősen változatlanok és szilárdak. Egyéb gabna élénk keresletnek örvend. **Buza** piros 26.50—26.75 frank, nikápolyi 24—25, nikolajevi 22.50—24, sebastopoli 22.75—24, galatzi 22.50—23, lengyel 24—25.50, bessarábiai 23.50, dunavidéki 21.50—22, fehér márcz.—aprilisra 28.25—28.50, lengyel aprilisra 25.50 frank. **Tengeri** odessai 13.75, dunavidéki 13.50—13.75, galatzi 14.25 frank. **Zab** orosz 16.75—17.25 (100 kilo) frank, olasz 16.25 frank (100 k.). **Árpa** 17.50 frank.

Riga, márcz. 23. Kikötőnkbe az északi és nyugati szél miatt nagyon kevés hajó érkezik. A terménypiaczon csend uralkodik. Vevők és eladók egyaránt tartózkodók. Tavaszra szállitva 120 fontos orosz **rozs** 85 kopek, **zab** 78 kopek.

Podwoloczyska, márcz. 23. A csendes üzlet daczára az irány elég szilárd és finom buza és rozs ára valamivel emelkedett. Jegyzünk: **Buza** fehér 7.35—8.60, sárga 7—8.40, piros 7—8.40. **Rozs** 4.50—5. **Árpa** 4—4.50. **Zab** 4—4.50. **Repcze** 11.50—12.50 százegy kilóként zsákkal együtt.

B.-Csaba, márcz. 26. Buza 7.30—8.50 árpa 4.80, tengeri 3.85—4, zab 5.20.

Mezőhegyesi buza.

Tegnap márcz. 27-én a kereskedelmi ministeriumban eladatott a mult évi mezőhegyesi buzatermés. A buzát a következő czégek vették meg a következő árakon: Aradi Széchenyi-gőzmalom: 965 mm. 81 klgr. hektoliterenkint 9 frt 01½, 1598 mm. 80 k. 8 frt 76½, 805 mm. 78.5 k. 8 frt 51½, 2045 mm. 78 k. 8 frt 51½. Aradi Neumann testvérek: 299 mm. 77 k. 8 frt 40½, 770 mm. 76 k. 8 frt 30½, 928 mm. 75 k. 7 frt 85½. Steinfeld Ignácz Békés-Gyuláról: 922 mm. 79 k. 8 frt 60, 513 mm. 79 k. 8 frt 65½. Bing E. Aradról: 237 mm. 75 k. 8 frt 20. 400 mm. 75 k. 7 frt 80, 1434 mm. 76 k. 8 frt, 200 mm. 78 k. 8 frt 50. Reizer Adolf Aradról: 379 mm. 80 k. 8 frt 60.

Liszt.

Prága, márcz. 26. Az árak nagyobb részt 50 krral emelkedtek és alsóbbrendü áru nagy keletnek örvend. Jegyzéseink: **Buzaliszt**: 0 sz. 22 ft, 1. sz. 20.50, 2. sz. 19, 3. sz. 15.50, 4. sz. 12, 5. sz. 10, 6. sz. 6.75 frt. **Rozsliszt**: 13 frt, fekete 9.50. Buza **korpa** 4.10—4.75, rozs **korpa** 6 frt 10 kilgrmmonként.

Lincz, márcz. 26. Az üzlet meglehetősen élénk.

Buzaliszt.

Különböző malmokból: 0 sz. 22 1 sz. 20.50, 2 sz. 17.50, 3. sz. 14, 4. sz. 12, 5 sz. 10, 6. sz. 6.50.

Gőz- és mümalmokból: 0 sz. 23.20, 1. sz. 22.20, 2. sz. 21.70, 3. sz. 20.70, 4. sz. 20. 5. sz. 19, 6. sz. 16, 7. sz. 13, 8. sz. 12, 9. sz. 8 frt.

Rozsliszt:

Különböző malmokból: 1. sz. 13.50, 2. sz. 10.50, 3. sz. 8.50, 4. sz. 4.50 frt.

Mümalmokból: 1. sz. 17, 2. sz. 15, 3. sz. 8, 4. sz. 5 forint.

Repcze, repczeolaj.

Prága, márcz. 25. A repcze vetésről eddig még nem érkezett kellemetlen hir, ugy hogy a Magyarország, Hollandia és Francziaországból érkező lanyha hirek, a repczeüzlet irányára bénitólag hatottak. Gyenge forgalom mellett az ár (100 kilo) 14³/₄ frt. Uj áruban nagyobb kötés történt egy itteni gyár által, de az ár ismeretlen. Repczeolaj aprilis—májusra 34¹/₄ frt, őszre 5—600 mázsa adatott el 35½ frtjával. Az elsőrendü piaczok lanyha iránya az itteni irányra befolyást gyakorolt, ugy hogy ma aprilis—májusra 33³/₄—34¹/₄. Fogyasztók részére eladatott őszre 500 mázsa 35¹/₄ frtjával.

Berlin, márcz. 24. Repczeolaj ára nem változott. Az üzérkedés még nem lépett actióba, habár a jelen időjárás nem kedvező a repcze növényzetre.

Páris, márcz. 23. Daczára, hogy a helyi készlet már nagyon csekély és a behozatal egyre gyengül, piaczunkon mégis a baisse-irány uralkodik és az árak körülbelül 1 frankkal estek. Lanyha irány egyrészt a gyenge fogyasztás más részben a repcze vetésről érkező kedvező hireknek tulajdonitható.

Szeszüzlet.

Bécs, márcz. 26 Az üzlet e héten már nem oly élénk, mint azt a mult hét jelentékeny forgalma után várni lehetett. Készáru 28.75—29 frt, aprilisra 28,50 frt.

Berlin, márcz. 24. A mult hét közepén a szesz iránya igen lanyha volt. De ekkor megszünt a behozatal és a gyárosok nagyobb megrendeléseket tettek. E körülménynek tulajdonitható, hogy a szesz leszoritott ára ismét visszanyerte régi álláspontját.

Páris, márcz. 23. Az irány feltünően szilárd és ma ujabb áremelkedést lehet konstatálnunk. A készlet egyre fogy, most 47,200 hektoliterrel kevesebb, mint volt a mult év ugyanez időszakában.

Arad, márczius 26. Az üzlet jól tartja magát. Készáru nagyban 26 frt, 26 frt 50 kr hordó nélkül. Részletben 27 frt hordó nélkül, 29 frt 25 kr hordóstól pr. 100 liter %.

Füszer áruk.

Brema, márcz. 24. **Kávé** szilárd és változatlan. Jó árak mellett 1100 zsák adatott el. Jegyzünk: Rio és Santos 40—68 pfennig, finom 70—80 pf. Guatemala 70—100 pfg, Savanilla 60—85 pfg, Portorico 85—105 pfg. **Czukor** nyers és finomitott nagyon csendes, utóbbi minőség szerint 30—32 márka. **Syrup** csendes, amerikai hordóval 14—18 márka. **Rizs** forgalma csekély. Jegyzünk: Rangoon és Arracan 12—13.25 márka, Moulmain 12—15 m. Kadanghore 28—32 márka.

Szalonna.

Brema, márcz. 24. Amerikai szalonna ára emelkedő és szállitásra nagy tételek adattak el. Eladatott körülbelül 4500 láda és az árak következők: helyben 27.75—28.75 márka, május—juniusra 28.25—28.50 m.

Selyem.

Como, márcz. 24. A gyárainkhoz érkezett nagyobb számu megrendelések kissé felelevenitték az üzletet, de az árak mindazonáltal nem emelkedtek. A milanói vásáron is élénkebb a forgalom, de a kötések száma még mindig csekély. Gréges iránt élénk a kereslet és ára 60—62 lira, szép középfinom 56—58 lira. Organzin is kerestetik, de a magas árak miatt csekély a forgalom Tramenben vontatott az üzlet, ára körülbelül 55 lira. A közeledő tavasz folytán számos megrendelés érkezett kész áru és olcsó Raysra.

Gyapju.

Boroszló, márcz. 22. A forgalom a lefolyt héten csak nehány kisebb tétel eladására szoritkozott, melyek 60 és egy finomabb tétel, mely 90 tallérért adatott el. A vevők sziléziai gyárosok és a franczia kormány egy itteni megbizottja. Raktáraink meglehetősen kiürültek, de finomabb áruban még elég szép a készlet. A m. hó végén 750 mázsa sziléziai és pozeni gyapjut árvereltek el itt elég jó árak mellett.

Berlin, márcz. 24. A nagy számban megjelent belföldi gyárosok élénk lendületet adtak az üzletnek. A készletekhez képes meglehetős nagy forgalom fejlődött ki minden fajban. Tulajdonosok igen előzékenyek és a vevőkkel szemben a legnagyobb engedményekre hajlandók. Szövetgyártmányt körülbelől 1000 mázsát adtak el Szászország részére, 55—60 tallérjával. Londonból jelentik, hogy Anglia ujabban ismét tevékeny részt vesz a bevásárlásban, ugy, hogy egyes fajok ára felszökkent. Általában azt hiszik, hogy rövid idő alatt az árak teljesen megszilárdulnak. Az itteni piaczon élénk vételkedv uralkodik, mi azonban főleg annak tulajdonitható, hogy tulajdonosok, tekintettel a küszöbön levő uj nyirásra, raktáraikat minden áron ki akarják üriteni és elfogadják a legolcsóbb ajánlatot is.

Bécs, márcz. 27. (Pamut gyapju.) Az előkelő külföldi piaczokon szilárd irány uralkodik, a forgalom mindenütt igen jelentékeny. A mult héten Liverpoolban 55,000 bálnát adtak el. Nálunk is elég szilárd az irány, de nagyobb forgalom nem fejlődött ki, mert szövők nem fizethetnek nagy árakat és általában azon nézet uralkodik, hogy a pamutgyapju jobb ára, a készáru nyomott ár mellett, sokáig nem lehet tartós.

Vegyes közlemények.

⁑ **A déli vaspálya** meghivására tegnap Bécsben az osztrák-magyar vasutak igazgatói rendkivüli konferencziát tartottak, a refakcziák kihirdetésére vonatkozó rendszabályok ügyében. Csak az általános elvek állapittattak meg és a részletes kidolgozással a tarifa-bizottság bizatott meg. Elhatároztatott azonban, hogy a refakcziák kihirdetésének költségeit, az czeket élvező felek fogják viselni.

⁑ **Az értéktőzsdén** egy budapesti pénzintézet egy millióért vásárolt aranyjáradékot. E vásár jó hatást gyakorolt a tőzsdére.

⁑ **A nagyváradi takarékpénztár részvénytársaság** m. évi nyereménye — a felállitott mérleg szerint — 27,688 frt 87 krajczár.

⁑ **Oroszország kereskedelmi törekvései.** Tiflisi hirek szerint a muszkák által megkezdett samarkand-balkhi és samarkand-bokharai távirdai vonalok épitése gyorsan halad előre, ugy, hogy mindkét vonal jövő szeptemberben át fog adatni a forgalomnak. Nemsokára hozzá fognak a bokhara-khivai vonal épitéséhez, mely 1880 juliusig szinte elkészül. Időközben hozzálátnak a Boku és Krasnowodok közti tengeralatti vonal elhelyezéséhez is, egyidejüleg helyreállitják a Krasnowodok és Khiva közti összeköttetést. Tifiisben azt hiszik, hogy 1881 végeig Khiva, Bokhara, Samarkand és Balkh, Közép-Ázsia e legelső négy kereskedelmi városa a távíró által össze lesz kötve Európával.

⁑ **Rövid hirek.** Az osztrák-magyar bank igazgató-tanácsa tegnap nem tartott ülést. A magyar aranyjáradék — magán táviratok szerint — bevezettetett a londoni tőzsdén. — Az osztrák jégkár ellen biztositó társulat tegnap elhatározta a liquidatiót. — A londoni ezüst piacz osztrák számlára történt bevásárlásokra, jelentékenyen megszilárdult. — Az osztrák államvasut részvényeseinek az 1878-ik évre 24½ frank osztalékot fog kifizetni. — A bécsi közuti vaspályatársaság mult évi tiszta nyereménye 418,228 frt.

⁑ **Bukások.** A bécsi hitelezői egylet 26-ról a következő fizetésképtelenségeket teszi közé: Moyzes Fanny Warasdinban; Krausz Markusz Siklóson; Braun Gabriel Váczon.

Napirend márczius 29-én.

Naptár. Szombat, Kath.: Cyrill. Prot.: Cyrill. GörögOrosz: 17. Elek. Nap kél 5 óra 48 perczkor. Nyugszik 6 óra 21 perczkor.

Képviselőház ülést tart d. e. 10 órakor.

Muzeumban nyitva van a képtár d. e. 9 órától d. u. 1 óráig.

Eszterházi képtár nyitva d. e. 9-től d. u. 1-ig.

Kisfaludy társaság ülést tart d. u. 5 órakor saját helyiségében.

Főv. tanács ülést tart d. e. 10 órakor.

Orsz. gazdasági és tanszermuzeum d. e. 10—12 és d. u. 2—4 órák közt nyitva.

Orsz. képzőművészeti csarnok d. e. 9 órától d. u. 5 óráig nyitva.

Muzeumi könyvtár nyitva d. e. 9 órától d. u. 1 óráig.

Akademiai könyvtár nyitva d. u. 3—7 óráig.

Egyetemi könyvtár d. u. 4—8 óráig nyitva.

Az állatkert nyitva egész nap.

Árverések. Fried Erzsébet 3307 frtra b. tabáni háza és Wagner Pál 6760 frtra b. budai háza és lágymányosi szőlleje, az I—III. ker. jbiróságnál d. e. 10 órakor, Schlögel Mihály 7254 frtra b. erdősori ingatl. a bpesti tszéknél d. e. 10 órakor.

Hajóforgalom márcz. 27-én.

A főv. Dunabalparton a következő jármüvek kötöttek ki: Stagl Ferencz mh. 3000 drb koczkakővel Bogdányból. Reich Henrik „Julesa" czimü mh. 1480 mm. buza és 430 mm. kukoriczával Dunaföldvárról.

Kivonat a hivatalos lap márcz. 28-iki számából.

Árverések a fővárosban. Paletz István 28,636 frtra b. ingatl. bpesti tvszéknél máj. 30., jul. 3. Buchmesser Ferencz 1380 frtra b. ingatl. bpesti tszéknél april 29., jun. 14.

Árverések a vidéken. Peits Pálné 2560 frtra b. ingatl. Kétfélen (vingai jbir.) april 26., máj. 31. Kocsisek József 2050 frtra b. ingatl. Széleskuton (pozsonyi tszék) jun. 3., jul. 3. Csutta Petin 1173 frtra b. ingatl. Folyán (csákovári jbir.) april 2. Moldován Tógyer 1248 frtra b. ingatl. Magyaráton (aradi tszék) april 21., máj. 21. Br. Józsika Miklós 36.163 frtra b. ingatl. Napkoron (n.-kállói jbir.) máj. 28., jul. 1. Berlo Tódor 3939 frtra b. ingatl. Apatelken (b.-jenői jbir.) april 4. Gorsche Márton 1487 frtra b. ingatl. Morázán (pécsi tszék) april 24. Leyer Róza 90.300 frtra b. ingatl. Pozsonyban jun. 5., jul. 8. Polgár József 17,359 frtra b. ingatl. Pécsett april 18. Nagy Ödön 31.593 frtra b. ingatl. K.-Szt.-Péteren (sz.-fehérvári jbir.) april 5. Bányai Miklósné 3000 frtra b. ingatl. Sz.-Ujvárt april 12. Draveczky Mihály 14,269 frtra b. ingatl. Éradonyban (székelyhidi jbir.) april 17., máj. 17. Braun Vilmos 4500 frtra b. ingatl. Nyitrán máj. 9. Koczi Danyilla 1443 frtra b. ingatl. Kissikárlón (nagybányai jbir.) april 15., máj. 15. Szuhay Vilma 4371 frtra b. ingatl. Trencsénben april 7. Czivján János 1266 frtra b. ingatl. Darázson (nyitrai tszék) april 17. Horváth István 1444 frtra b. ingatl. Zenkóczon (szt.-gotthárdi jbir.) jun. 5., jul. 5. Lőrincz Ferencz 3179 frtra b. ingatl. N.-Faluban (nyitrai tszék) april 11. Somodi András 1265 frtra b. ingatl. T.-Erken (egri tszék) april 16., máj. 20. Strauss Albert 286.100 frtra b. ingatl. M.-Telegden (n.-váradi tszék) april 15. Laky Ferencz 2060 frtra b. ingatl. Zala-Egerszegen apr. 8. Mihajlow Wita 2710 frtra b. ingatl. Szerb-Ellemeren (n.-becskereki tvszék) april 22., máj. 23. Szerecz József 2687 frtra b. ingatl. Szvetahoczon (sz.-gotthárdi tszék) máj. 24., jun. 24. Schrőn János 1400 frtra b. ingatl. N.-Székelyben (tamási jbir.) april 19., máj. 19. Hillár Lőrincz 5687 frtra b. ingatl. Budakeszen (pestvidéki tszék) april 24. Kuhn János 1717 frtra b. ingatl. Szakálházán (temesvári tszék) april 11. Veres János 85.572 frtra b. ingatl. P.-Berken (b.-gyarmati tszék) máj. 7. Tar Mihály 1821 frtra b. ingatl. Széplakon (soproni tszék) april 24., máj. 24. Salamon község 6152 frtra b. ingatl. Ungvárt april 22. Juhász Ferencz 18.330 ftra b. ingatl. N.-Fügeden (gyöngyösi jbir.)

Csőd. Kozlák József kis-szebeni lakos ellen (eperjesi tvszék) april 27., 28., 29., p. ü. és i. t. g. Blaskovics Béla.

Csődmegszüntetés. Sibisána Demeter szászvárosi lakos ellen.

Pályázatok. Tordai jbirósághoz irnoki állásra 4 h. a. Csikszeredai tvszéknél irnoki állásra 4 h. a. N.-kkiindai jbirósághoz albirói állásra 4 h. a. A.-maróthi tvszékhez II. oszt. jegyzői állásra 4 h. a. Dárdai jbirósághoz végrehajtói állásra 4 h. a. Veszprémi tvszékhez birói állásra 4 h. a.

Kalauz.

Miniszterelnökség Budavár, gróf Sándor-palota. Hiv. fogadás szerdán délután 5—6 óráig.

Honvédelmi ministerium Budavár, Szt.-Háromság-tér 123. sz. Hiv. fogadás, vasárnap déli 10—2-ig mindenkor előleges feljegyzés mellett.

Belügyministerium Budavár, országház. Hiv. fogadás csütörtök d. u. 1—2 óráig.

Pénzügyministerium Budavár, Sz.-Háromság-tér 124. sz. Elfogadás, szerdán d. u. 5—6 óráig.

Földmiv. ipar s keresk. ministerium Budapesten Ferencz József-tér Nákó-féle házban. Hiv. fogadás, szerdán d. u. 5—6 óráig.

Közlekedési ministerium Pest, tükör-utcza 1. sz. Hiv. fogadás, csütörtök d. u. 5—6 óráig.

Igazságügyministerium Pest, Deák-utcza 14. sz. Hiv. fogadás vasárnap d. e. 11 órától d. u. 2 óráig.

Szerkesztői üzenet.

M. L. ur Monor. Nem adható.

CSÁVOLSZKY LAJOS
felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos.

Nyilt-tér.

Figyelemreméltó!

A **Haas F. és Wolf A.** butorszövetek végeladása által a t. közönségnek alkalma van magának olcsó **salongarniturákat** beszerezni e czélból, **váczi-boulevard 13. sz. I. emelet** a Lipót templomnak átellenében levő termemben nagy választékban mindenféle alaku állványok állanak rendelkezésre.

Mély tisztelettel
Karner József, kárpitos mester.

N. B. A szövet mennyiség a legpontosabban mondatik meg.

Rendkivül leszállitott áron.

Az „Egyetértés" kiadóhivatalában (himző-utcza 1. sz.) kapható

„UTOLSÓ BEBEK"
történeti regény 3 kötetben, irta **Pétery Károly**
Ára a 3 kötetnek 3 frt helyett csak 1 frt 50 kr.

Vasuti szállitó-levelek.

Az uj minta szerint, czéguyomással vagy anélkül nálunk megrendelhetők és pedig:

1000 drb teherszállitó-levél . . 5 frt.
1000 „ gyorsszállitó-levél . . 6 frt 50 krért.

Mindennemü más nyomtatványok nálunk szintén **igen jutányos árakon** megrendelhetők és vidéki megbizások pontosan és csinosan elkészittetnek.

Schlesinger és Wohlauer
könyvnyomda
rostély-utcza, Károly-laktanya.

Budapesti szinlapok.

Szombat, márczius 29-én.

NEMZETI SZINHÁZ.

ROTTER IRMA utolsó felléptéül:

Sylvia, Diana nymphája.

Mythologiai ballet 2 felv., 4 képben. Barbier és Merante-tól. Szinre alkalmazta Campilli Frigyes, balletmester. Zenéjét szerzette Delibes Leo. Személyek:

Sylvia	Rotter I.	Aminta	Weisz R.
Diana	Zsuzsanics E.	Orion	Campilli
Amor	Weiner J.	Görög nő	Dömjén R.

Ezt megelőzi:

Jeannette menyegzője.

Vig dalmü 1 felv. Irták Carré M. és Barbier Gy. Forditotta Böhm G. Zenéjét szerzette Massé V. Személyek:

Jean	Zajonghy	Tamás	Gonda
Jeannette	Nádayné	Kis Peti	Huszarek P.

VÁR-SZINHÁZ.

Először:

Rosenkranz és Güldenstern.

Vigjáték 4 felv. Irta Klapp Mihály. Forditotta Csiky Gergely Személyek:

Liebenstein	Feleki	Schmählich	Vizvári
Ernő gróf	Halmi	Sanftleben	Ujházi
Rosenkranz	Náday	Ernő	Tóth
Kienborn	Paulayné	Egy angol	Kőrösmezei
Clarisse	Molnárné	Schleich	Pintér
Düring	Szigeti J.	Charles	Faludi
Vilma	Márkus E.	Gertrud	Sánthané
Schallenberg	Hetényi		

Kezdete 7 órakor.

NÉP-SZINHÁZ.

SOLDOSNÉ LUIZA asszony mint vendég.

KAMARGO.

Nagy operett 3 felv. Irták A. Vanloo és E. Leterrier, forditotta Fáy J. Béla. Zenéjét szerzette Charles Lecocq. Személyek:

Kamargó	Soldosné L.	Kolomb	Komáromi M.
Flora	Gyöngyösi I.	Szatürnén	Kápolnai
Také	Jány	Vieilszedriett	Egri
Donya Huána	Jenei A.	Dölaglaszier	Párténoyi
Mandrén	Vidor	Nyakigláb	Bakonyi
Pónkalé	Solymosi	Czinege	V. Kovács
Perütő	Tihanyi	Filorof	Karikás

Kezdete 7 órakor.

Vasut közlekedési utmutató.

A vonat indul.	A vonatok minősége	Indulási idő
Az osztrák államvaspálya indóházából.		
Budapestről, Vácz, Esztergom, Pozsony, Bécs felé a	gyors vonat szem. vonat „ „	8 óra 30 p. regg. 9 óra 10 p. d. e. 9 óra 30 p. este
Budapestről Érsek-Ujvárig	vegyes von.	11 óra 35 p. d. e.
Budapestről Nagy-Marosig	„ „	4 óra — p. d. u.
Budapestről Czegléd, Szeged, Temesvár, Orsova felé	szem. vonat „ „ vegyes von.	7 óra — p. este 10 óra 40 p. éjjel 6 óra 55 p. regg.
Budapestről Czegléden keresztül, Szolnok, Arad, Temesvár felé	szem. vona. „ „	7 óra 25 p. „ 6 óra 8 p. d. u.
Budapestről Czegléden keresztül Püspök-Ladány, N.-Várad, Kolozsvár felé	szem. vonat „ „	7 óra 30 p. regg. 6 óra 8 p. d. u.
Budapestről Czeglédig	vegyes von.	2 óra 45 p. d. u.
A magyar államvasut (losonczi) indóházából.		
Budapestről Hatvan, Losoncz, Ruttka, Oderberg felé	gyorsvonat vegyes von „ „	6 óra — p. regg 11 óra 8 p. d. e. 3 óra 6 p. d. u.
Budapestről Hatvan, Miskolcz, Kassa, Lemberg felé	szem. vonat vegyes von.	7 óra 35 p. regg 11 óra 3 p. este
Budapestről Hatvanig	helyi vonat	5 óra 47 p. d. u.
A déli vasut (budai) indóházából		
Budapestről, Székesfehérvár, Kanizsa, Pragerhof, Trieszt felé	szem. vonat „ „	7 óra 10 p. regg. 9 óra 35 p. este
Budapestről, Székesfehérvár, Veszprém, Szombathely, Grátz felé	szem. vonat vegyes von.	7 óra 10 p. regg. 11 óra — p. d. e.
Budapestről, Kis-Czell, Pápa, Győr, Uj-Szőny felé	„ „	7 óra 10 p. regg
Budapestről Kanizsáig	vegyes von.	11 óra — p. d. e.

A vonat megérkezik.	A vonatok minősége.	Megérkezési idő.
Az osztrák államvasut indóházába		
Bécs, Pozsony, Esztergom, Vácz felől a	gyorsvonat személy von vegyes von.	10 óra 13 p. este 5 óra 38 p. d. u. 6 óra 7 p. regg.
Érsekujvárról	„ „	12 óra 20 p. d. e.
Nagy-Marosról	„ „	8 óra 47 p. regg.
Orsova, Temesvár, Szeged, Kecskemét felől a	gyorsvonat szem. vonat	8 óra 8 p. regg 7 óra 58 p. este
Kolozsvár, Nagy-Várad, Püspök-Ladány felől	vegyes von. „ „	8 óra 31 p. este 8 óra 45 p. regg
Czeglédről	„ „ „ „	6 óra 35 p. regg 11 óra 54 p. d. e.
A magyar államvasut (losonczi) indóházába.		
Oderberg, Ruttka, Losoncz felől	gyorsvonat vegyes von	11 óra 1 p. este 11 óra 55 p. d. e.
Lemberg, Szerencs, Miskolcz, Hatvan felől	szem. vonat vegyes von.	8 óra 11 p. este 8 óra 15 p. regg
A déli vasut (budai) indóházába.		
Trieszt, Pragerhof, Kanizsa, Székesfehérvár felől	pósta vonat „ „	8 óra 14 p. regg. 8 óra 36 p. este
Grátz, Szombathely, Veszprém felől	szem. vonat vegyes von.	8 óra 36 p. este 3 óra 12 p. d. u.
Uj-Szőny, Győr, Pápa, Kis-Czell felől	„ „	8 óra 36 p. este
Kanizsáról	„ „	3 óra 13 p. d. u.

Meteorologiai jegyzetek.

A meteorologiai magy. kir. központi intézet időjárás távirati jelentései 1879. évi márcz. 28-ról, reggeli 7 óra.

Észlelési állomás	Légnyomás m m	Hőmérséklet C°	Szél iránya	Szél erősség	Felhőzet
Bregenz	752.5	+ 2.5	ENy	1	köd
Prága	755.5	+ 1.3	EK	2	borult
Bécs	754.4	+ 2.0	DK	1	köd
Sopron	753.9	+ 1.6	DK	1	borult
Magyar-Óvár	754.6	+ 4.2	—	—	
Trencsén	754.0	+ 4.5	DNy	1	felhős
Beszterczebánya	757.2	+ 1.7	—	—	borult
Budapest	755.6	+ 5.0	K	1	eső
Szolnok	755.2	+ 5.0	—	—	borult
Debreczen	757.4	+ 4.6	EK	3	„
Ungvár	756.2	+ 4.4	K	6	„
Szathmár	757.1	+ 7.9	E	1	„
Nagy-Szeben	756.8	+ 7.1	DK	3	
Orsova	760.1	+ 4.6	—	—	eső
Temesvár	757.4	+ 8.2	DK	1	borult
Szeged	—	—	—	—	—
Csáktornya	753.8	+ 8.7	Ny	2	borult
Zágráb	754.3	+ 4.6	EK	1	„
Fiume	753.9	+ 9.3	EK	1	felhős
Póla	753.8	+ 8.6	—	—	derült
Lesina	754.3	+ 12.8	K	4	felhős

A megelőző 24 óra alatti tünemények. A légnyomás mindenütt kevéssel sülyedett, N.-Szebenben 4.8 mm.-rel. A hőmérsék többnyire kevéssel emelkedett, Csáktornyán 6.2 fokkal. Csapadék Budapest 26, Bécs 17, Prága 1, Pola 17, Lesina 6, Sopron 4, Óvár 17, Trencsén 4, Szolnok 12, Debreczen 4, Ungvár 3, Szatmár 1, Orsova 10, Csáktornya 8, Zágráb 5, Fiume 29 mm. Ozon Budapesten nappal 7, éjjel 0. A tenger Pola mellett csendes, Fiume mellett könnyen hullámzó, Lesina mellett hullámzó.

Vizállás és időjárás.

Márczius	Névszerint	Méter 0 fölött	Méter 0 alatt	Változik:	Időjárás
28	Budapesten	2.91	—	apadt	esős
28	Pozsony	2.10	—	„	—
28	M.-Szigeten	0.66	—	apadt	felhős
28	Szatmáron	1.54	—	„	esős
28	Tokajban	4.54	—	apadt	
28	Szolnokon	5.70	—	„	felhős
28	Szegeden	7.27	—	apadt	„
27	Aradon	0.55	—	„	„
27	Nagy-Becskereken	1.19	—	„	„
27	Bezdánnál	—	—	—	—
27	Verbászon	—	—	—	—
28	Eszéken	2.55	—	áradt	felhős
28	Barcson	1.60	—	apadt	„
—	Mitrovitzon	—	—	—	—
—	Zimonyban	—	—	—	—
28	Sziszeken	6.20	—	áradt	felhős
28	O-Orsován	4.20	—	apadt	esős

Sorsolási naptár 1879. év április havára.

A huzás napja.	Az értékpapir neve	Főnyeremény	Legkisebb nyeremény	Kifizetés napja
Április 1.	Osztrák államsorsjegy 1854-ből 4%	100,000 ft.p.p.	300 frt p. p.	julius 1
„ 1.	Osztrák hitelsorsjegy 1858-ból	200.000 frt	200 frt	október 1.
„ 1.	Bécs város nyeremény-kölcsön 1874-ből	200.000 frt	130 frt	julius 1.
„ 1.	Rudolf-féle 10 forintos sorsjegy	20.000 frt	12 frt	julius 1.
„ 1.	Török 400 frankos sorsjegy	600,000 frank	400 frank	október 1.
„ 1.	Gráczi 100 talléros sorsjegy 1871-ből	45.000 tallér	100 tallér	julius 1.
„ 1.	Amsterdami iparpalota 10 frtos sorsjegy 1867-ből	nyerőszámok	1879. május 1.	huzatnak
„ 1.	Schamburg-Lippe-féle 25 talléros sorsjegy	nyerőszámok	1879. junius 1.	huzatnak.
„ 1.	Badeni 100 talléros sorsjegy	nyerőszámok	1879. junius 1.	huzatnak.
„ 1.	Rotterdami 100 frtos sorsjegy 3%	10.000 holl. ft	100 holl. frt	julius 1.
„ 1.	Szász-meiningeni 7 fr. sorsjegy	10.000 frt ez.	8 frt ezüstben	julius 1.
„ 1.	Duna-gőzhajózási társ. kölcsöne 1871-ből	—	—	julius 1.
„ 1.	Morva-sziléziai északi vaspálya ezüst elsőbbs.	—	—	julius 1.
„ 1.	Magyar nyugati vaspálya elsőbbs.	—	—	október 1.
„ 1.	Ferencz-József vaspálya elsőbbs.	—	—	október 1.
„ 1.	Innebergi bánya-társ. elsőbbs. kötv.	—	—	október 1.
„ 1	Hüttenbergi vasbánya társ. elsőbbs.	—	—	október 1.
„ 1.	Prágai vasipar elsőbbségi kötv. II. kibocsát.	—	—	október 1.
„ 1.	Főherczeg Károly-Lajos kötv.	—	—	junius 30.
„ 1.	Wachtler-féle kötv.	—	—	1879. jul. 1 és 1880. jan. 2.
„ 1.	Henkel-Donnersmark-féle kötv.	—	—	julius 1.
„ 1.	Olasz dohány-kötv.	—	—	julius 1.
„ 1.	Osztrák földhitel-intézet 33 évi záloglevelei	—	—	julius 1.
„ 1.	Lucca-féle kölcsön-kötv.	—	—	julius 1.
„ 1.	Gróf Pálffy-féle kötv.	—	—	julius 1.
„ 10.	Bari 100 lirás sorsjegy	25.000 lira	50 lira	julius 13.
„ 10.	Brüssel városi 100 frankos sorsjegy 1872-ből 3%	15.000 frank	125 frank	april 1. 1880.
„ 10.	Páris város 500 frankos sorsjegy 1871-ből 3%	nyerőszám.	1879. april 20-án	huzatnak.
„ 15.	Magyar 100 frtos sorsjegy 1870-ből	100.000 frt	136 frt	október 15.
„ 15.	Amsterdam városi 100 frtos sorsjegy 1874-ből	10.000 holl ft	100 holl. frt	julius 1.
„ 15.	Gent városi 100 frankos sorsjegy 1868-ból 3%	5000 frank	115 frank	május 15
„ 15.	Freiburgi 15 frankos sorsjegy	nyerőszám.	1879. május 15-én	huzatnak.
„ 15.	Prága városi kölcsön	—	—	november 1.
„ 15.	Krakó felső-sziléziai vasut elsőbbs. kötv.	—	—	julius 1.
„ 15.	„ „ „ vasuti részvények	—	—	julius 1.
„ 15.	Turnau-kralup-prágai elsőbbségi kötv.	—	—	julius 1.
„ 15.	Páris városi 400 frankos sorsjegy 1869-ből	200.000 frank	1000 frank	május 1.
„ 20.	Páris városi 400 frankos sorsjegy 1871-ből	100.000 frank	4000 frank	május 5.
„ 30.	Földtehermentési kötv. (az erdélyiek kivételével)	—	—	október 3.
„ 30.	Magyar földhitel-intézet papir-záloglevelei	—	—	november 1.
„ 30.	Aussig-teplitzi vasuti részv.	—	—	julius 1.
„ 30.	Braunschweigi 20 talléros sorsjegy	50.000 tallér	23 tallér	augusztus 31.